

เอกสาร

โครงการเผยแพร่ความรู้ ด้านการบังคับคดีและการกิจกรรมบังคับคดี ประจำปี พ.ศ. 2557

เอกสาร

โครงการเผยแพร่ความรู้ด้านการบังคับคดี

และภารกิจกรมบังคับคดี

ประจำปี พ.ศ. 2557

คำนำ

กรมบังคับคดีเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม มีภารกิจเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่ง คดีล้มละลาย และการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามคำสั่งศาล การชำระบัญชีตามคำสั่งศาล การวางทรัพย์ และการประเมินราคาทรัพย์สิน โดยดำเนินการยึดอายัด จำหน่ายทรัพย์สิน รวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย ตลอดจนกำกับกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เพื่อให้เจ้าหนี้และผู้มีส่วนได้เสียได้รับการชดเชยจากลูกหนี้อย่างเป็นธรรม

กรมบังคับคดีเล็งเห็นถึงความสำคัญที่ประชาชนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้น จึงจัดให้มีโครงการเผยแพร่ความรู้ด้านการบังคับคดี และภารกิจกรมบังคับคดีประจำปี 2557 ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการและขั้นตอนการบังคับคดีแพ่ง การบังคับคดีล้มละลาย การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ การวางทรัพย์ การเจรจาไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดี และเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น จึงได้จัดทำเอกสารโครงการฉบับนี้ขึ้น โดยนำเสนอหาสาระและรายละเอียดต่างๆ มารวมไว้

กรมบังคับคดีหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน รวมทั้งใช้ประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้าในโอกาสต่อไป

กรมบังคับคดี

เมษายน 2557

สารบัญ

หน้า

การเจรจาไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดี	13
■ ความเป็นมาของการไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดี	14
■ ลักษณะของการไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดี	15
■ ประโยชน์ของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	16
■ แผนผังขั้นตอนการดำเนินการไกล่เกลี่ยก่อนการบังคับคดี	17
■ แผนผังขั้นตอนการดำเนินการไกล่เกลี่ยกรณีที่มีการบังคับคดีแล้ว	18
■ คำถามที่พบบ่อย	19
■ การไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดีสำคัญอย่างไร	19
■ การไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดีจะเกิดขึ้นได้เมื่อใด	19
■ ผู้ไกล่เกลี่ยคือใคร	19
■ ประเภทของการไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดีมีอะไรบ้าง	19
■ ขั้นตอนในการไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดีมีอะไรบ้าง	19
■ ผลการไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดีเป็นอย่างไร	20
■ การไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดีใช้เวลานานเท่าใด	20
■ การไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดีมีค่าใช้จ่ายหรือไม่	20
■ หากต้องการไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดีต้องติดต่อที่ไหนอย่างไร	20
■ การเตรียมตัวเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยควรทำอย่างไร	21
■ การไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดีจำเป็นต้องมีทนายความหรือไม่	21
การวางทรัพย์	23
■ คำจำกัดความ	24
■ ผลของการวางทรัพย์	24
■ เหตุที่จะขอวางทรัพย์	24
■ ผู้มีสิทธิวางทรัพย์	24

สารบัญ

หน้า

■ ทรัพย์สินที่วางได้	25
■ วิธีปฏิบัติในการวางทรัพย์สิน	25
■ หลักฐานที่ยื่นประกอบคำร้องของวางทรัพย์สิน	25
■ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการวางทรัพย์สิน	26
■ ผู้รับวางทรัพย์สิน	26
■ ข้อปฏิบัติของพนักงานผู้รับวางทรัพย์สิน	26
■ ข้อปฏิบัติของผู้วางทรัพย์สิน	26
■ ข้อปฏิบัติของเจ้าหนี้ผู้ประสงค์จะรับเงินหรือทรัพย์สินที่วาง	27
■ กรณีมอบอำนาจให้ผู้อื่นมารับแทน	27
■ กรณีวางทรัพย์สินโดยมีเงื่อนไข	27
■ ผลของการไม่รับเงินวางทรัพย์สิน	27
■ การถอนการวางทรัพย์สิน	27
■ แบบฟอร์มการวางทรัพย์สิน	28

การบังคับคดีแพ่ง 41

■ หมายบังคับคดี	42
■ เหตุที่ต้องขอให้มีการบังคับคดี	42
■ การออกหมายบังคับคดี	42
■ เจ้าพนักงานบังคับคดี	42
■ บทบาทของเจ้าพนักงานบังคับคดี	43
■ อำนาจหน้าที่โดยทั่วไปของเจ้าพนักงานบังคับคดี	43
■ เจ้าพนักงานบังคับคดีและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น	45
■ ประเภทของการบังคับคดี	46
■ การยึดทรัพย์สิน	46
■ ผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดี	46

สารบัญ

หน้า

■ การงดการบังคับคดี	48
■ การถอนการยึดทรัพย์ ถอนการบังคับคดี	48
■ การขับไล่ หรือ รื้อถอน	49
■ วิธีการดำเนินการขับไล่	49
■ กรณีการเข้าครอบครองทรัพย์ของผู้ซื้อสังหาริมทรัพย์ ได้จากการขายทอดตลาดของกรมบังคับคดี	49
■ วิธีการดำเนินการรื้อถอน	50
■ แผนผังขั้นตอนการบังคับคดีแพ่ง	51
■ แผนผังขั้นตอนการบังคับคดีขับไล่-รื้อถอน	52
■ ยึดสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ทำการ ยึดที่ดิน ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง	53
■ ยึดสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ทำการ ยึดห้องชุด	53
■ ยึดสังหาริมทรัพย์ ยึดทรัพย์สิน	54
■ ขับไล่ และรื้อถอน	54
■ ตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา 53 ความแพ่ง	55
■ ตัวอย่างหมายบังคับคดี	65
การอายัดทรัพย์สินในคดีแพ่ง	85
■ การอายัดทรัพย์สิน	86
■ วิธีการอายัดทรัพย์สิน	86
■ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการอายัดทรัพย์สิน	86
■ สิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่อายัดได้	87
■ สิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่อายัดไม่ได้	87
■ ระยะเวลาในการบังคับคดี	87
■ ข้อสังเกตเรื่องระยะเวลาการบังคับคดี	88
■ การไต่สวนลูกหนี้เกี่ยวกับทรัพย์สิน	88

สารบัญ

หน้า

■ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา	88
■ ลูกหนี้ตามคำพิพากษา	88
■ การสั่งลดอายุัดของ เจ้าพนักงานบังคับคดี	89
■ บุคคลภายนอกผู้รับคำสั่งอายุัด	89
■ การดำเนินการของเจ้าพนักงานบังคับคดี กรณีไม่ส่งเงินตามอายุัด	87
■ การดำเนินการของเจ้าพนักงานบังคับคดี กรณีส่งเงินตามอายุัด	90
■ การดำเนินการของเจ้าพนักงานบังคับคดี กรณีอายุัดครบหนี้	90
■ แผนผังขั้นตอนการอายุัดเงินในคดีแพ่ง	91
■ บทบัญญัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่เกี่ยวข้องกับงานอายุัดทรัพย์สิน	92
■ ตาราง 5 ค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี	97
การจำหน่ายทรัพย์สิน	99
■ การเอารายได้จากทรัพย์สินแทนการขายทอดตลาด	100
■ การขายทอดตลาด	100
■ เหตุที่เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการบังคับคดี	103
■ สิทธิของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบังคับคดี	104
■ ผู้สนใจซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาด	104
การบังคับคดีล้มละลาย	109
■ ความเป็นมา	110
■ การบังคับคดีล้มละลายแตกต่างจากการบังคับคดีแพ่ง	110
■ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์	110
■ การฟ้องขอให้ล้มละลายและการสั่งพิทักษ์ทรัพย์	110
■ มูลเหตุการฟ้องคดีล้มละลาย	110

สารบัญ

หน้า

■ หลักเกณฑ์การฟ้องคดีล้มละลาย	111
■ หลักเกณฑ์การฟ้องคดีล้มละลายของเจ้าหนี้มีประกัน	111
■ คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราว	111
■ คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด	111
■ ผลของคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด	112
■ การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายในชั้นเจ้าพนักงาน	112

พิทักษ์ทรัพย์

112

■ การประกาศแจ้งคำสั่ง และคำพิพากษาของศาล	112
■ การสอบสวนลูกหนี้	112
■ การตรวจคำขอรับชำระหนี้	113
■ การรายงานศาลขอให้พิจารณาคำขอประนอมหนี้หรือพิพากษาให้ล้มละลาย	113
■ การประชุมเจ้าหนี้ครั้งอื่น	113
■ การสอบสวนคำขอรับชำระหนี้และการพิจารณาทำความเข้าใจ	113
■ การสอบสวนและทำคำสั่ง หรือทำความเข้าใจในสำนวนสาขาอื่นๆ	114
■ การรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้	115
■ การปลดจากการล้มละลาย	116

การปิดคดี

116

■ การยกเลิกการล้มละลาย	117
■ สิทธิและหน้าที่ของเจ้าหนี้และลูกหนี้ในคดีล้มละลาย	117
■ เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์มีสิทธิและหน้าที่	117
■ เจ้าหนี้ทั้งหลาย รวมทั้งเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์มีสิทธิและหน้าที่	117
■ ลูกหนี้หรือผู้ล้มละลายมีสิทธิและหน้าที่	117

สารบัญ

หน้า

■ ข้อจำกัดสิทธิของลูกหนี้หรือผู้ล้มละลาย	118
■ การขอรับชำระหนี้	118
■ การหยุดนับระยะเวลาปลดจากล้มละลาย	119
■ ขั้นตอนการบังคับคดีล้มละลาย	122

การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้

123

■ ความเป็นมา	124
■ วัตถุประสงค์และประโยชน์ของการฟื้นฟูกิจการ	124
■ ภาพรวมของกระบวนการพิจารณาคดีฟื้นฟูกิจการ	126
■ สิทธิและหน้าที่ของเจ้าหนี้ในคดีฟื้นฟูกิจการ	127
■ สิทธิและหน้าที่ของลูกหนี้ในคดีฟื้นฟูกิจการ	128
■ คุณสมบัติการเป็นผู้ทำแผน	128
■ คุณสมบัติการเป็นผู้บริหารแผน	129
■ การวางหลักประกัน	129
■ กระบวนการฟื้นฟูกิจการภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483	131
■ หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้	132
■ บุคคลผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาล	132
■ การยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ และรายละเอียด	132
■ คำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาล	132
■ ผลของคดีเมื่อศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ	133
■ คำสั่งศาล	135

สารบัญ

หน้า

■ กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูพิกิจการโดยมิได้มีคำสั่งตั้งผู้ทำแผน	136
■ กรณีที่ศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผน	136
■ กรณีที่เจ้าหนี้ไม่ยื่นคำขอรับชำระหนี้หรือยื่นคำขอรับชำระหนี้เกินกำหนดเวลาตามกฎหมาย	137
■ จำนวนคำขอรับชำระหนี้	137
■ แผนฟื้นฟูพิกิจการของลูกหนี้	137
■ กรณีที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติยอมรับแผนหรือไม่มีมติยอมรับแผน	138
■ ผลของคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน	139
■ การขอแก้ไขแผนภายหลังศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน	139
■ ระยะเวลาดำเนินการตามแผน	139
■ สิทธิของเจ้าหนี้ภายหลังศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน	140
■ ผลของคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูพิกิจการ	140
■ ผลของคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้ได้ขาด	140
■ ความแตกต่างระหว่างผลของคำสั่งศาลมีคำสั่งยกเลิก	141

การฟื้นฟูพิกิจการกับยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูพิกิจการ

■ สถานที่ติดต่อ	141
■ สถานที่ตั้ง สำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานคร (สบก.) 1-6	142
■ ศูนย์ใส่ใจ [Care center]	143

การเจรจาไกล่เกลี่ย ชั้นบังคับคดี

ความเป็นมาของการไถ่ถอนชั้นบังคับคดี

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา มีปริมาณคดีที่เข้ามาสู่การบังคับคดีเป็นจำนวนมาก มีผลทำให้มีคดีค้างดำเนินการที่อยู่ระหว่างการบังคับคดีสูงถึงกว่าสี่แสนคดี ซึ่งการบังคับคดีตามบทบัญญัติของกฎหมาย ก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติทั้งต่อคู่ความ บุคคลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานบังคับคดี ซึ่งปัญหาต่างๆอาจแยกได้เป็น

1) ปัญหาเรื่องการสืบทรัพย์และจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเมื่อประสงค์จะทำการยึดทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาออกขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ให้แก่ตน มีหน้าที่ต้องทำการสืบหาทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา พร้อมนำส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี ซึ่งสร้างความยากลำบากในการตรวจสอบและจัดหาเอกสารต่างๆ ให้ครบถ้วนเป็นอันมาก

2) การบังคับคดีมีขั้นตอนการดำเนินการมากมาย ซึ่งแต่ละขั้นตอนต้องใช้เวลาแทบทั้งสิ้น ทั้งนี้ ไม่นับรวมระยะเวลาตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ต้องรอเมื่อครบระยะเวลาตามที่กำหนดก่อนจึงจะดำเนินการต่อไปได้ อีกทั้งไม่นับรวมกรณีที่มีผู้มีส่วนได้เสียร้องขอเพิกถอนการขายทอดตลาด ซึ่งต้องรอจนกว่าศาลจะมีคำสั่งถึงที่สุดก่อน จึงจะดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปได้ ซึ่งขั้นตอนต่างๆ รวมทั้งระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด เป็นเหตุให้การบังคับคดีล่าช้าและใช้เวลานานมาก จนบางครั้งก่อให้เกิดความเสียหายมากกว่าประโยชน์ที่ได้รับ

3) ค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี ซึ่งเงินดังกล่าวแม้จะเป็นเงินที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ทดรองจ่ายไปก่อนก็ตาม แต่จะได้คืนก็ต่อเมื่อขายทรัพย์ที่ยึดได้ หากเงินค่าใช้จ่ายที่วางไว้ ไม่เพียงพอ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต้องวางเพิ่มเรื่อยไปจนกว่าจะขายทรัพย์ได้ บางคดีต้องทดรองเงินค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก แต่ไม่ได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า ทำให้เสียทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย แต่กลับไม่ได้รับผลการชำระหนี้ครบถ้วนตามคำพิพากษาที่คาดว่าจะได้แต่อย่างใด

4) ปัญหาเรื่องคำพิพากษาไม่เปิดช่องให้บังคับคดีได้ เนื่องจากการบังคับคดีเป็นการดำเนินการตามหมายบังคับคดี ซึ่งออกสืบเนื่องจากคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล และศาลต้องกำหนดการบังคับคดีเพียงเท่าที่สภาพแห่งการบังคับคดีจะเปิดช่องให้ทำได้เท่านั้น แต่ในทางปฏิบัติ มักปรากฏว่าคำพิพากษาของศาลนั้น ไม่เปิดช่องให้ทำการบังคับคดีได้ ทำให้เกิดปัญหาในการบังคับคดีเป็นอันมาก

5) ปัญหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจและประโยชน์ของประเทศชาติ ในคดีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาถูกยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ ทำให้ผู้ถูกยึดหรืออายัดทรัพย์ไม่สามารถทำนิติกรรมใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินดังกล่าวได้ เป็นผลให้ทรัพย์สินนั้นล้นสุดคุณค่าในเชิงเศรษฐกิจไปชั่วคราว นอกจากนี้ตัวบุคคลผู้ถูกยึดทรัพย์อาจถูกมองว่าเป็นผู้ไม่มีเครดิตน่าเชื่อถือ หรือมีฐานะไม่มั่นคงจนไม่อาจดำเนินธุรกิจอย่างใดได้ อันเป็นผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเรื่องความยากลำบากและอันตรายที่เกิดขึ้นในการออกไปดำเนินการบังคับคดี และเกิดจากการขัดขวางของจำเลย หรือปัญหาที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่มีทรัพย์สินเพียงพอแก่การ

ชำระหนี้ หรือทรัพย์สินที่พิพาทเสื่อมค่าเสื่อมราคา รวมทั้งปัญหาเรื่องเจ้าหน้าที่ถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีแพ่งและคดีอาญาเป็นจำนวนมาก สาเหตุเนื่องมาจากการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ประกอบกับมีคดีค้างดำเนินการเป็นจำนวนมาก ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าไม่ได้รับการบริการที่ดีเพียงพอจากหน่วยงานรัฐ แม้จะมีความพยายามในการแก้ไขปัญหาความล่าช้าในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ปรับปรุงระบบงานธุรการลดขั้นตอนการทำงาน เร่งรัดการบังคับคดีในรูปแบบต่างๆ จัดมหกรรมขายทอดตลาดนำเทคโนโลยีมาช่วย รวมถึงปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แต่ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคดีที่มากมาย และความล่าช้าในการดำเนินการได้เป็นผลสำเร็จ

จากปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการบังคับคดีตามกฎหมาย จึงได้มีแนวคิดในการพัฒนาการระงับหรือยุติการบังคับคดีทางเลือกขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่รวดเร็ว สะดวกและเป็นธรรม โดยนำเอาขั้นตอนและวิธีดำเนินการของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทมาปรับใช้ให้เข้ากับลักษณะของการบังคับคดี และอาศัยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 เป็นแนวทางในการดำเนินการ

เดิมศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท กรมบังคับคดี ตั้งอยู่ในสำนักงานวางทรัพย์กลาง โดยจัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา และต่อมามีคำสั่งกรมบังคับคดีที่ 220/2550 ลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2550 ให้จัดตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ที่กองยึดทรัพย์สิน มีหน้าที่ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภายหลังจากที่ศาลมีคำพิพากษา ทั้งก่อนการบังคับคดีและหลังจากที่มีการบังคับคดีแล้ว ปัจจุบันกรมบังคับคดีได้มีคำสั่งที่ 60/2554 ยกเลิกคำสั่งที่ 220/2550 ดังกล่าว ให้ปรับปรุงโครงสร้างและจัดตั้งหน่วยงานภายในใหม่ โดยให้ตัดโอนงานและอัตรากำลังของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทออกจาก กองยึดทรัพย์สิน และจัดตั้งเป็นหน่วยงานขึ้นตรง โดยใช้ชื่อว่า “ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท กรมบังคับคดี” มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภายหลังจากที่ศาล มีคำพิพากษาแล้วทั้งก่อนและระหว่างการบังคับคดี ติดตามและประเมินผลการไกล่เกลี่ย จัดเก็บสถิติ จัดอบรมผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดอบรมเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยในชั้นบังคับคดีให้แก่ประชาชน ตลอดจนปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ปัจจุบัน กรมบังคับคดีได้จัดตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทประจำสำนักงานบังคับคดีทั่วประเทศ เพื่อให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของกรมบังคับคดีสามารถอำนวยความสะดวกสูงสุดให้แก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกจังหวัด

ลักษณะของการไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดี

การไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดี เป็นวิธีการระงับข้อพิพาทเพื่อยุติการบังคับคดีโดยมีบุคคลที่สามซึ่งเป็นกลางที่เรียกว่า “ผู้ไกล่เกลี่ย” ทำหน้าที่ช่วยเหลือ เสนอแนะแนวทาง เพื่อให้คู่กรณีหาทางออกของข้อพิพาทร่วมกัน หากตกลงกันได้จะเป็นผลให้มีการถอนการยึดทรัพย์ ถอนการอายัดทรัพย์ หรือถอนการบังคับคดีโดยการทำบันทึกข้อตกลง ซึ่งมีผลผูกพันให้คู่กรณีต้องปฏิบัติตาม

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมการเจรจาต่อรอง ช่วยให้คู่กรณีทุกฝ่ายสามารถบรรลุข้อตกลงร่วมกันได้ง่ายขึ้น โดยผู้ไกล่เกลี่ยจะคอยเป็นคนประสานความเข้าใจ กระตุ้น แนะนำ โน้มน้าว แปลความ หรือชี้แนะหนทางที่เป็นไปได้ในการแก้ไขข้อพิพาท โดยผู้ไกล่เกลี่ยไม่มีอำนาจในการตัดสินหรือ

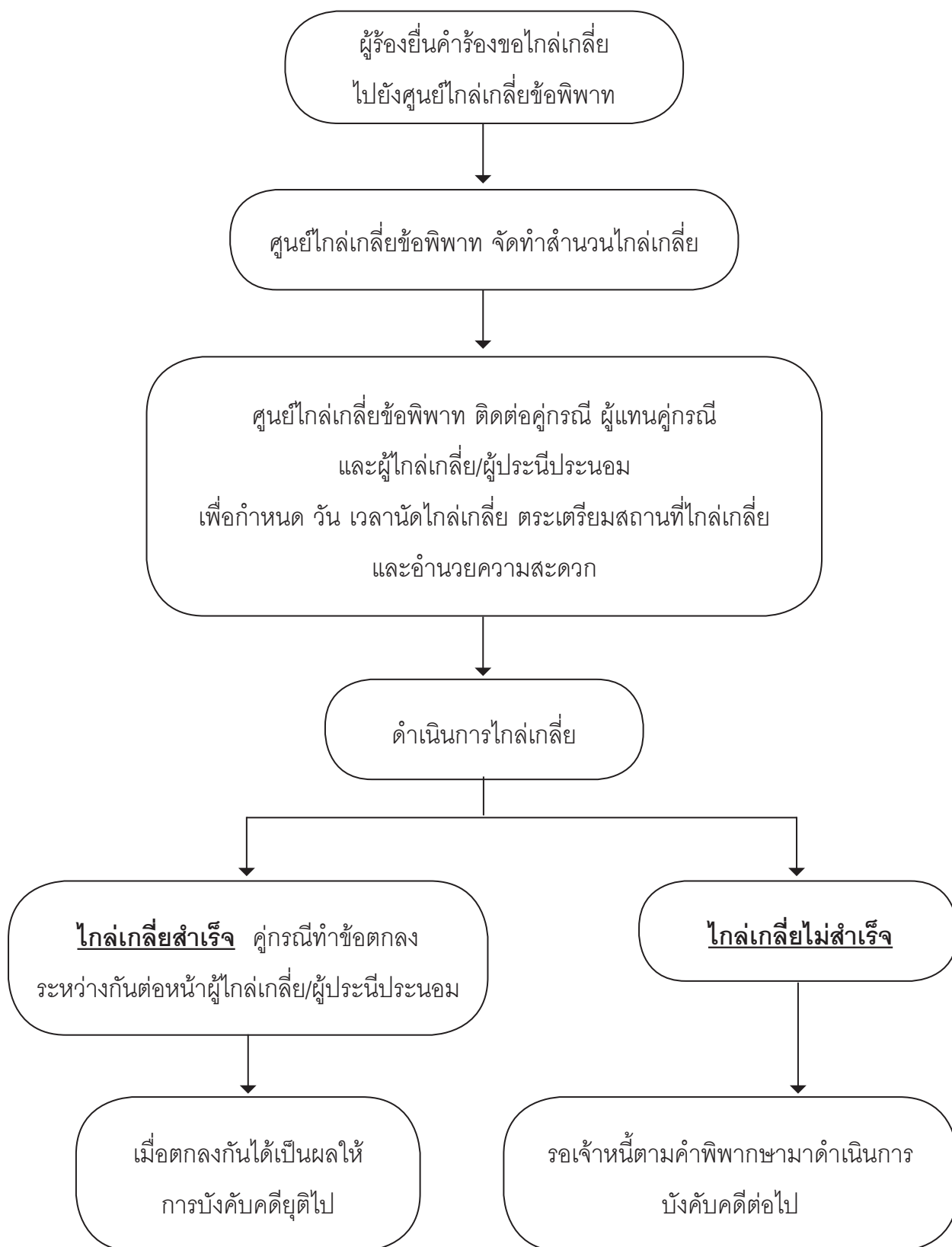
กำหนดข้อตกลงให้แก่คู่กรณีเหมือนดังอนุญาโตตุลาการหรือผู้พิพากษา การจะตกลงหรือไม่จึงเป็นการตัดสินใจของคู่กรณีเอง คู่พิพาทอาจไม่ยอมรับข้อเสนอของผู้ไกล่เกลี่ยก็ได้หากเห็นว่าไม่เหมาะสม และเนื่องจากการไกล่เกลี่ยเป็นเรื่องของความสมัครใจ ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายจึงอาจไม่เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยหรือขอยกเลิกการไกล่เกลี่ยก็ได้

การเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดีสามารถแบ่งเป็น 2 ช่วง ได้แก่ การไกล่เกลี่ยก่อนการบังคับคดี กล่าวคือภายหลังจากที่ศาลมีคำพิพากษาแล้ว แต่ยังไม่ได้มีการบังคับคดี และการไกล่เกลี่ยภายหลังการบังคับคดี คือกรณียึดหรืออายัดทรัพย์สินแล้ว ทั้งนี้ปัจจัยสำคัญในการเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยคือความต้องการในการจะยุติข้อพิพาท คู่กรณีต้องมีความสมัครใจและความตั้งใจจริงในการเจรจา ลำพังความเต็มใจที่จะมาไกล่เกลี่ยแต่ปราศจากความต้องการไกล่เกลี่ยนั้นไม่เพียงพอที่จะทำให้ประสบความสำเร็จได้ คู่กรณีต้องตระหนักถึงผลดีของการไกล่เกลี่ย พร้อมทั้งจะเผชิญหน้ากับความจริงของสถานการณ์ระหว่างตนกับคู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่ง หากเข้าร่วมไกล่เกลี่ยแต่ยังไม่ต้องการจะยุติข้อพิพาทอย่างแท้จริง ขาดแรงจูงใจที่จะปรองดอง ไม่พยายามหาหนทางที่จะตกลงกันการไกล่เกลี่ยก็ย่อมดำเนินไปผิดทิศทางและประสบกับความล้มเหลว

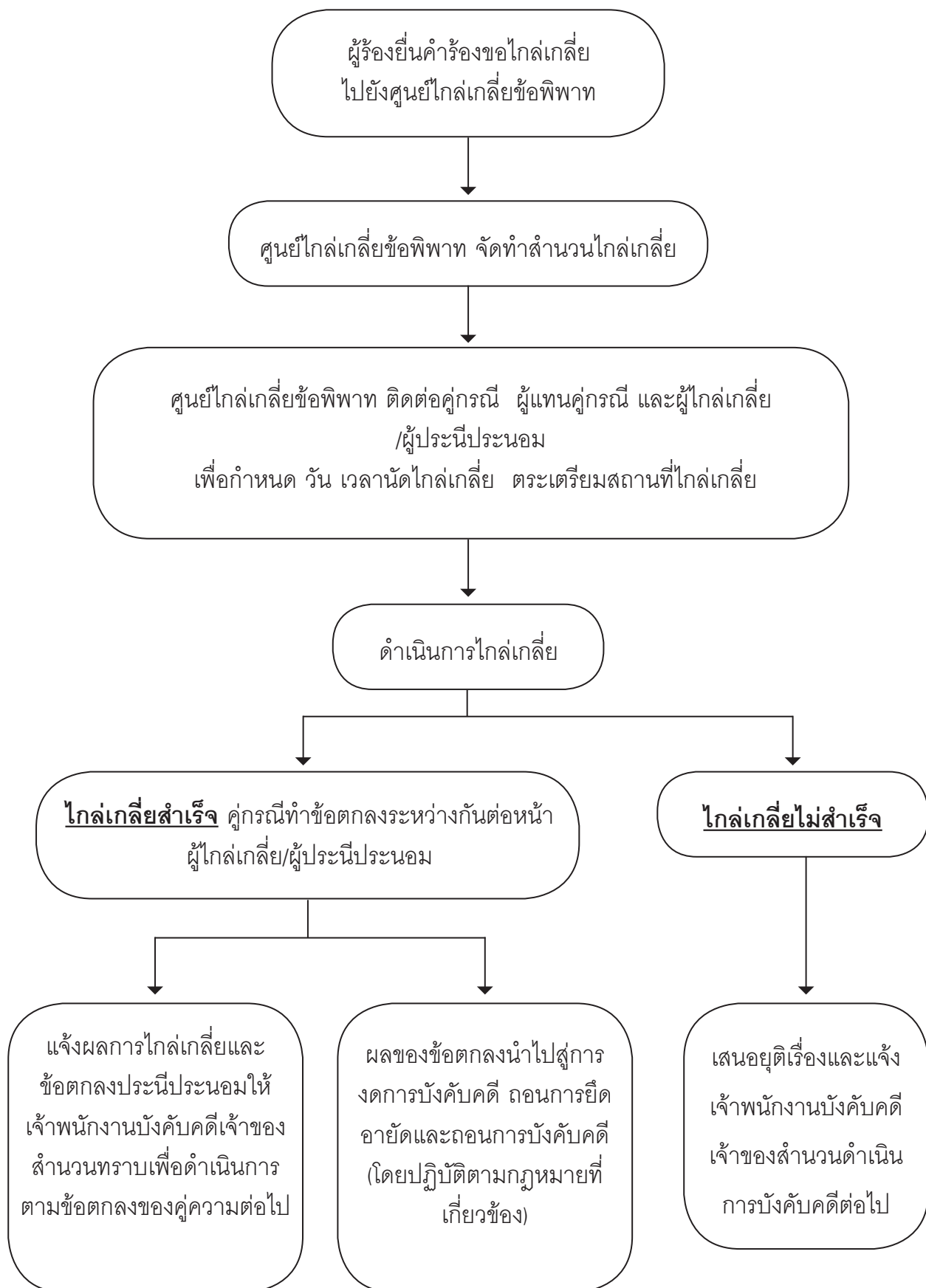
ประโยชน์ของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

- รวดเร็วและไม่ยุ่งยาก
- ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย
- คู่กรณีสามารถตกลงกันได้ ทำให้การบังคับคดีเสร็จสิ้นไป
- คู่กรณีสามารถหาข้อยุติได้ด้วยตนเองและมีการยอมรับปฏิบัติตามข้อตกลงนั้น ทำให้ไม่ต้องมีการบังคับคดีตามมา
- ข้อยุตินั้นเหมาะสมกับคู่กรณี เนื่องจากคู่กรณีสามารถเลือกที่จะทำข้อตกลงอย่างไรก็ได้ ที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย
- การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจะเป็นความลับ เนื่องจากบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องรักษาความลับ ไม่เปิดเผยข้อมูลที่ได้รับจากกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- ข้อตกลงระหว่างคู่กรณีสามารถบังคับได้ ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่อาจบอกเลิกหรือปฏิบัติให้เป็นอื่นโดยไม่ได้รับความยินยอมจากอีกฝ่ายได้
- รักษาความสัมพันธ์ระหว่างกันได้ หรือก่อให้เกิดการสัมพันธ์ในระยะยาว
- มีความยืดหยุ่น เนื่องจากคู่กรณีสามารถเลือกใช้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททั้งหมดหรือในประเด็นใดประเด็นหนึ่งในคดีก็ได้ ส่วนที่เหลืออาจให้มีการดำเนินการบังคับคดีต่อไป
- มีคุณภาพ เนื่องจากบุคคลที่ทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทมักเป็นบุคคลที่มีความสามารถหรือเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ
- คู่กรณียังคงมีสิทธิในการบังคับคดี หากคู่กรณีมีความต้องการที่จะดำเนินการบังคับคดีต่อไป
- ลดปริมาณคดีที่จะเข้าสู่กระบวนการบังคับคดี
- แบ่งเบาภาระงานของเจ้าพนักงานบังคับคดี ทำให้สามารถไปดำเนินการบริหารจัดการในด้านอื่นๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาประเทศต่อไป

แผนผังขั้นตอนการดำเนินการไกล่เกลี่ยก่อนการบังคับคดี

แผนผังขั้นตอนการดำเนินการไกล่เกลี่ยกรณีที่มีการบังคับคดีแล้ว

คำถามที่พบบ่อย

1. การไถ่เกลียขึ้นบังคับคดีสำคัญอย่างไร

ตอบ กรมบังคับคดีมีหน้าที่หลักในการบังคับคดีแพ่ง บังคับคดีล้มละลาย ฟื้นฟูกิจการและวางทรัพย์ โดยมีเป้าหมายสำคัญในการดำเนินการให้เป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว เป็นธรรมและเกิดประโยชน์สูงสุด แก่คู่ความทุกฝ่าย นอกเหนือจากการดำเนินการดังกล่าวแล้ว การไถ่เกลียยังเป็นอีกหน้าที่หนึ่งซึ่งกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการของกรมบังคับคดี เนื่องจากเป็นวิธีการที่มีความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยคู่ความสามารถเจรจายุติข้อพิพาทได้ด้วยความพึงพอใจร่วมกัน และทั้งสองฝ่ายยังสามารถรักษาความสัมพันธ์ต่อไปได้ ซึ่งนับว่าเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ช่วยก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม ลดปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการบังคับคดี และยังเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการยุติการบังคับคดีด้วยตนเอง

2. การไถ่เกลียขึ้นบังคับคดีจะเกิดขึ้นได้เมื่อใด

ตอบ 1) มีคำพิพากษาของศาลแล้ว
2) มีคู่กรณีตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป
3) มีคนกลางช่วยเหลือในการเจรจาโดยไม่ได้ตัดสินชี้ขาดข้อพิพาทให้
4) คู่กรณีสมัครใจให้มีคนกลางช่วยเหลือ
5) ผลการไถ่เกลียเกิดจากการตัดสินใจของคู่กรณีเอง

3. ผู้ไถ่เกลียคือใคร

ตอบ “ผู้ไถ่เกลีย” คือ คนกลางที่คู่กรณีตกลงให้ช่วยเหลือในการเสนอแนะทางออกให้คู่กรณีสามารถตกลงกันได้ทุกฝ่าย โดยอาจเป็นบุคคลภายนอก หรือเจ้าพนักงานบังคับคดี ก็ได้

4. ประเภทของการไถ่เกลียขึ้นบังคับคดีมีอะไรบ้าง

ตอบ 1) การไถ่เกลียก่อนการบังคับคดี คือ การไถ่เกลียก่อนที่จะมีการบังคับคดียึดทรัพย์อายัดทรัพย์ของลูกหนี้เพื่อชำระหนี้ตามคำพิพากษา หากตกลงกันได้ย่อมมีผลให้เจ้าหนี้ไม่จำเป็นต้องดำเนินการบังคับคดี
2) การไถ่เกลียภายหลังการบังคับคดีแล้ว คือ การไถ่เกลียหลังจากที่มีการบังคับคดียึดทรัพย์อายัดทรัพย์ หรือก่อนมีการขายทอดตลาดทรัพย์ ซึ่งหากสามารถตกลงกันได้จะนำไปสู่การงดบังคับคดี ถอนการยึดทรัพย์ ถอนการอายัดทรัพย์ หรือถอนการบังคับคดีต่อไป

5. ขั้นตอนในการไถ่เกลียขึ้นบังคับคดีมีอะไรบ้าง

ตอบ 1) การเตรียมคดี
ผู้ไถ่เกลียจะศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคดีก่อน อาจจะดูจากพยานหลักฐานที่มี หรือสอบถามคู่กรณี เพื่อทราบถึงปัญหาและความต้องการของแต่ละฝ่าย

2) เริ่มการประชุมไกล่เกลี่ย

ผู้ไกล่เกลี่ยกล่าวเปิดการไกล่เกลี่ย โดยการแนะนำตัวเองและสร้างบรรยากาศในการเจรจา ตลอดจนชี้แจงถึงบทบาทหน้าที่ของผู้ไกล่เกลี่ย และอธิบายขั้นตอนกระบวนการ รวมถึงกติการายาทต่างๆ ในการเจรจาให้คู่กรณีทราบ

3) การค้นหาความต้องการแท้จริงของคู่กรณี

ผู้ไกล่เกลี่ยต้องค้นหาความต้องการที่แท้จริงของคู่กรณีจากข้อมูลและข้อเท็จจริงที่ได้รับ ซึ่งอาจเป็นการเจรจารวมกันทุกฝ่าย หรือประชุมแบบแยกเจรจาที่ละฝ่ายก็ได้

4) การหาทางแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง

ผู้ไกล่เกลี่ยมีหน้าที่ลดประเด็นข้อขัดแย้ง และเสนอทางออกในการยุติข้อขัดแย้งให้แก่คู่กรณี

6. ผลการไกล่เกลี่ยขึ้นบังคับคดีเป็นอย่างไร

ตอบ กรณีไกล่เกลี่ยสำเร็จ

เมื่อคู่กรณีสามารถตกลงกันได้ ก็จะมีผลให้การบังคับคดีเสร็จสิ้นลง อันจะทำให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายได้รับการเยียวยาและเป็นที่พึงพอใจทั้งสองฝ่าย ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และในการไกล่เกลี่ยในชั้นบังคับคดีนั้น คู่กรณียังสามารถดำเนินการทำเป็นบันทึกข้อตกลงให้มีผลบังคับระหว่างกันได้ โดยถือว่าข้อตกลงดังกล่าวเป็นข้อตกลงที่เกิดขึ้นโดยผลของการปฏิบัติตามคำพิพากษา ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่อาจบอกเลิกหรือปฏิบัติให้เป็นอื่นโดยไม่ได้รับความยินยอมจากอีกฝ่ายได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 1950/2551)

กรณีไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จหรือสำเร็จเพียงบางส่วน

ในกรณีที่คู่กรณีตกลงกันไม่ได้ ผลของคำพิพากษาที่มีอยู่ทั้งหมดก็ยังไม่ได้หมดไป เจ้าพนักงานบังคับคดีจะดำเนินการบังคับคดีต่อไป

สำหรับกรณีที่ตกลงกันได้บางส่วน เจ้าพนักงานบังคับคดีก็จะดำเนินการบังคับคดีต่อไปในส่วนที่ตกลงกันไม่ได้

7. การไกล่เกลี่ยขึ้นบังคับคดีใช้เวลาานเท่าใด

ตอบ ระยะเวลาในการไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดีขึ้นอยู่กับความยากง่ายของข้อพิพาทหรือคดี ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้เวลาประมาณ 1-3 เดือน

8. การไกล่เกลี่ยขึ้นบังคับคดีมีค่าใช้จ่ายหรือไม่

ตอบ ในการไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดี คู่กรณีไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายหรือค่าธรรมเนียมใดๆทั้งสิ้น

9. หากต้องการไกล่เกลี่ยขึ้นบังคับคดีต้องติดต่อที่ไหน อย่างไร

ตอบ คู่กรณีสามารถติดต่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท กรมบังคับคดี ณ เลขที่ 189/1 อาคาร 25 ปี ชั้น 2 ถ.บางขุนนนท์ แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700 โทร0-2881-4816 หรือ 0-2887-5072

หรือติดต่อศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทประจำสำนักงานบังคับคดีจังหวัด/สาขา/ส่วนย่อย ทั่วประเทศ เพื่อขอให้ดำเนินการให้ได้

10. การเตรียมตัวเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยควรทำอย่างไร

ตอบ 1) รวบรวมข้อมูลหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาข้อพิพาทตลอดจนข้อเสนอดังกล่าว ที่จะใช้ในการเจรจาตกลงกันกับคู่กรณี

2) บุคคลที่เข้าร่วมเจรจาไกล่เกลี่ย ควรมีอำนาจตัดสินใจในปัญหาข้อพิพาทนั้นโดยตรง

3) เข้าร่วมไกล่เกลี่ยตามวัน เวลา ที่นัดหมายไว้

4) ตั้งใจให้ความร่วมมือกับผู้ไกล่เกลี่ยเพื่อนำไปสู่ข้อยุติอันเป็นที่ยอมรับกันได้ปฏิบัติตามกติกาที่ผู้ไกล่เกลี่ยแจ้งไว้

5) ใช้คำพูด กิริยา อวัยาศัยอย่างสุภาพ ระหว่างการไกล่เกลี่ย ไม่ขัดจังหวะหรือสอดแทรกในระหว่างที่อีกฝ่ายหนึ่งกำลังพูด

11. การไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดีจำเป็นต้องมีทนายความหรือไม่

ตอบ ในการไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดีไม่จำเป็นต้องมีทนายความก็ได้ เพราะอำนาจตัดสินใจ อยู่ที่คู่กรณีโดยตรงอยู่แล้ว แต่หากตัวคู่ความไม่สามารถมาไกล่เกลี่ยด้วยตนเองก็สามารถมอบอำนาจเป็นลายลักษณ์อักษรให้ตัวแทนหรือทนายความมาดำเนินการแทนได้

การวางทรัพยากร

คำจำกัดความ

การชำระหนี้ ซึ่งมีผลทำให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากหนี้โดยนำเงินหรือทรัพย์สินเป็นวัตถุแห่งหนี้ มาวาง ณ กรมบังคับคดี

ผลของการวางทรัพย์

- หลุดพ้นจากหนี้
- ไม่ตกเป็นผู้ผิดนัด
- ไม่ต้องเสียดอกเบี้ย เบี้ยปรับ
- ไม่ต้องถูกขับไล่ รื้อถอน
- กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน ไม่ตกเป็นของผู้ซื้อฝาก ผู้รับจำนอง

เหตุที่จะขอวางทรัพย์

1. เจ้าหนี้ออกปิด หรือปฏิเสธไม่ยอมรับชำระหนี้
2. เจ้าหนี้ไม่สามารถรับชำระหนี้ได้
3. ลูกหนี้ไม่สามารถยืนยันรู้สิทธิของเจ้าหนี้ หรือไม่รู้ตัวเจ้าหนี้ได้แน่นอน
4. ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
 - 4.1 มาตรา 232 กรณีทรัพย์สินที่จำนอง จำนำ หรืออยู่ในบุริมสิทธิประการอื่นได้เอาประกันภัยไว้ถูกทำลาย หรือบุบสลาย
 - 4.2 มาตรา 302 กรณีการชำระหนี้ที่แบ่งกันชำระมิได้ และมีบุคคลหลายคนเป็นเจ้าหนี้
 - 4.3 มาตรา 631 กรณีรับขน
 - 4.4 มาตรา 679 กรณีฝากของไว้กับเจ้าสำนักโรงแรม
 - 4.5 มาตรา 754 กรณีจำนำทรัพย์ที่เป็นตราสาร
 - 4.6 มาตรา 772 กรณีเก็บของในคลังสินค้า
 - 4.7 มาตรา 947 กรณีตัวแลกเงิน
5. ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดๆ เช่น การวางเงินทดแทนตาม พ.ร.บ. เว้นคืนอสังหาริมทรัพย์
6. ตามคำสั่งศาล

ผู้มีสิทธิวางทรัพย์

1. ลูกหนี้
2. บุคคลภายนอกที่เต็มใจชำระหนี้แทน เว้นแต่

- สภาพแห่งนี้ไม่เปิดช่องให้บุคคลอื่นชำระแทน
- ขัดกับเจตนาที่คู่กรณีแสดงไว้
- เป็นการฉ้อโกงหรือขโมยทรัพย์

3. ผู้รับมอบอำนาจจากบุคคลตาม 1,2

ทรัพย์ที่วางได้

1. เงินสด

2. ตัวแลกเงิน แคลชเชียร์เช็ค หรือเช็คธนาคาร สั่งจ่ายในนามสำนักงานบังคับคดีแพ่ง กรุงเทพมหานคร 1-6 หรือสำนักงานบังคับคดีจังหวัดสาขาหรือส่วนย่อย แล้วแต่กรณี

3. ทรัพย์สิน ทั้งที่เป็นอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ และเป็นทรัพย์ที่ไม่ต้องดำเนินการจดทะเบียนการโอน การส่งมอบทรัพย์ถือว่าการโอนทรัพย์นั้นแล้ว เช่น ที่ดินไม่มีหนังสือสำคัญกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง เป็นต้น

วิธีปฏิบัติในการวางทรัพย์

กรณีผู้วางทรัพย์ดำเนินการเอง

- ยื่นคำร้องขอวางทรัพย์ ตามแบบพิมพ์ของกรมบังคับคดี
- แสดงและถ่ายสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือ หลักฐานอื่นใดที่ทางราชการออกให้ (มีรูปถ่าย)
- หากผู้วางเป็นนิติบุคคล แสดงและถ่ายสำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล ซึ่งนายทะเบียนรับรองไม่เกิน 3 เดือน

กรณีมอบอำนาจให้ผู้อื่นวางทรัพย์แทน

- ยื่นคำร้องขอวางทรัพย์ ตามแบบพิมพ์ของกรมบังคับคดี ลงชื่อผู้วางทรัพย์ หรือผู้รับมอบอำนาจ
- ยื่นใบมอบอำนาจตามแบบพิมพ์ของกรมบังคับคดี ติดอากรตามกฎหมาย แสดงและถ่ายสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือหลักฐานอื่นที่ทางราชการออกให้ (มีรูปถ่ายของผู้วางทรัพย์และผู้รับมอบอำนาจ)
- หากผู้วางทรัพย์เป็นนิติบุคคล แสดงและถ่ายสำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล ซึ่งนายทะเบียนรับรอง

หลักฐานที่ยื่นประกอบคำร้องขอวางทรัพย์

■ ตามสัญญา

- สำเนาสัญญาที่ก่อให้เกิดหนี้ที่ต้องวางทรัพย์นั้น

■ ตามคำสั่งศาล

- สำเนาคำสั่งศาลที่สั่งให้วางทรัพย์ ซึ่งเจ้าพนักงานศาลรับรองความถูกต้อง

■ ตามกฎหมายใดๆ

- แฉลงส่วนที่เป็นสาระสำคัญของกฎหมาย ที่ก่อให้เกิดการวางทรัพย์นั้น
- หลักฐานอื่นๆ เช่น หนังสือขอปฏิบัติการชำระหนี้ ใบตอบรับหนังสือปฏิเสธหนี้ (ถ้ามี)

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการวางทรัพย์

■ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วางทรัพย์วางเงินประกันค่าใช้จ่ายครั้งแรก 300 บาท

■ ในเขตต่างจังหวัด

ผู้วางทรัพย์วางเงินประกันค่าใช้จ่ายตามจำนวนที่สำนักงานบังคับคดีจังหวัดสาขาหรือส่วนย่อยนั้นๆ กำหนด (ประมาณ 300 – 700 บาท)

■ ค่าใช้จ่ายนี้ ถือเป็นเงินทดรองในการดำเนินงาน นับแต่เจ้าพนักงานสั่งรับวางทรัพย์ เมื่อเจ้าหนี้มารับเงินหรือทรัพย์ที่วาง เจ้าหนี้จะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายนั้น และเจ้าพนักงานจะคืนเงินค่าใช้จ่ายจำนวนดังกล่าวให้ผู้วางทรัพย์

ผู้รับวางทรัพย์

คือ เจ้าพนักงาน กรมบังคับคดี

■ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ติดต่อสำนักงานวางทรัพย์กลาง กรมบังคับคดี

■ ในเขตต่างจังหวัด

ติดต่อสำนักงานบังคับคดีจังหวัดสาขาและส่วนย่อย ทุกแห่งทั่วประเทศ

ข้อปฏิบัติของพนักงานผู้รับวางทรัพย์

■ สอบสวนถึงที่มาแห่งมูลหนี้

■ ในกรณีทรัพย์ที่วางเป็นอสังหาริมทรัพย์ หรือ อสังหาริมทรัพย์ขนาดใหญ่ ต้องไปตรวจทรัพย์ก่อน โดยผู้วางทรัพย์นำไป หรือตรวจสอบจากภาพถ่ายโดยผู้วางทรัพย์ลงชื่อรับรองถูกต้องตามความเป็นจริง

■ สั่งรับหรือไม่รับวางทรัพย์

ข้อปฏิบัติของผู้วางทรัพย์

■ หากเจ้าพนักงานสั่งไม่รับวางทรัพย์ ผู้วางทรัพย์มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่ออธิบดีกรมบังคับคดีได้

■ หากเจ้าพนักงานสั่งรับวางทรัพย์

- วางเงินประกันค่าใช้จ่าย และเงินวางทรัพย์ต่อเจ้าพนักงาน

- แจ้งการวางทรัพย์ให้เจ้าหนี้แห่งสิทธิทราบ

- หากเป็นการวางที่เกี่ยวข้อกับทรัพย์ที่มีทะเบียน เช่น วางเงินค่าไถ่ถอนการขายฝากที่ดิน

ให้แจ้งการอายัดที่ดินให้เจ้าพนักงานที่ดินทราบโดยพลัน

ข้อปฏิบัติของเจ้าหนี้ผู้ประสงค์จะรับเงินหรือทรัพย์สินที่วาง

- ยื่นคำร้องขอรับเงิน หรือทรัพย์สินที่วาง ตามแบบพิมพ์ของกรมบังคับคดี
- แสดงและถ่ายสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือ หลักฐานอื่นใดที่ทางราชการออกให้ (มีรูปถ่าย)
- หากเจ้าหนี้เป็นนิติบุคคล แสดงและถ่ายสำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล ซึ่งนายทะเบียนรับรอง

กรณีมอบอำนาจให้ผู้อื่นมารับแทน

- ให้ยื่นใบมอบอำนาจ แสดงและถ่ายสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับมอบอำนาจเพิ่มเติม

กรณีวางทรัพย์สินโดยมีเงื่อนไข

- เจ้าหนี้แสดงหลักฐานว่าปฏิบัติตามเงื่อนไข หรือมอบหนังสือยินยอมให้ไปดำเนินการจดทะเบียนไถ่ถอนแต่ฝ่ายเดียว

ผลของการไม่รับเงินวางทรัพย์สิน

- หากเจ้าหนี้ไม่มารับเงินหรือทรัพย์สินที่วางภายใน 10 ปี นับแต่ได้รับคำบอกกล่าวการวางทรัพย์สินของเจ้าหนี้เหนือทรัพย์สินที่วางเป็นอันระงับไป
- ผู้วางทรัพย์สินมีสิทธิขอรับคืนเงินหรือทรัพย์สินที่วางได้

การถอนการวางทรัพย์สิน

- ผู้วางทรัพย์สินถอนการวางทรัพย์สิน และรับคืนเงินหรือทรัพย์สินที่วางได้ เว้นแต่
- ผู้วางทรัพย์สินแสดงเจตนาสละสิทธิที่จะถอนการวางทรัพย์สิน
 - เจ้าหนี้แจ้งต่อเจ้าพนักงานว่าจะรับทรัพย์สินที่วางเงิน หรือ
 - วางตามคำสั่งศาล
 - บุคคลอื่นวางทรัพย์สินแทนลูกหนี้ บุคคลนั้นจะถอนการวางทรัพย์สินได้ต่อเมื่อลูกหนี้ยินยอม
 - เป็นกรณีที่เจ้าหนี้ไม่มารับเงินวางทรัพย์สินหรือการวางทรัพย์สิน เมื่อพ้นกำหนด 10 ปี นับแต่เจ้าหนี้ได้รับคำบอกกล่าวการวางทรัพย์สิน

(ว. ๑)
คำร้องขอวางทรัพย์

สำนวนวางทรัพย์เรื่องที่...../๒๕.....

สำนักงานวางทรัพย์.....

วันที่.....

ระหว่าง {เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับชำระหนี้
.....ผู้วางทรัพย์

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....ตรอกหรือซอย.....

แขวง(ตำบล).....เขต(อำเภอ).....จังหวัด.....

โทรศัพท์.....ขอยื่นคำร้องขอวางทรัพย์ต่อเจ้าพนักงานสำนักงานวางทรัพย์

มีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. เนื่องจากข้าพเจ้ามีความผูกพันต้องชำระหนี้แก่.....

เจ้าหนี้ ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....ตรอกหรือซอย.....

แขวง(ตำบล).....เขต(อำเภอ).....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

ในมูลหนี้.....

เป็นเงินจำนวน.....บาทหรือเป็นทรัพย์ คือ.....ราคาประมาณ.....บาท

ณ.....แต่การชำระหนี้.....

ดังกล่าวไม่อาจกระทำได้เพราะ.....

ข้าพเจ้าจึงขอวาง.....ต่อสำนักงานวางทรัพย์เพื่อให้เจ้าหนี้

มารับเอาทรัพย์ดังกล่าว โดยมีเงื่อนไขว่า.....

ข้อ ๒. ข้าพเจ้าจะบอกกล่าวให้เจ้าหนี้ทราบถึงการที่ได้วางทรัพย์นี้โดยพลัน
และขอให้สำนักงานวางทรัพย์กล่าวแก่เจ้าหนี้ด้วย

ข้อ ๓. ข้าพเจ้าขอวางเงินค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการวางทรัพย์
จำนวน.....บาท หากสำนักงานวางทรัพย์เห็นสมควรเรียกเพิ่มอีกเพียงใด
ข้าพเจ้าจะนำมาวางเพิ่มตามที่กำหนด

ฉะนั้น ให้สำนักงานวางทรัพย์รับวางทรัพย์ของข้าพเจ้าไว้ และดำเนินการ
ต่อไปด้วย

.....ผู้ร้องขอวางทรัพย์

(๑), (๒), (๓) โปรดดูคำชี้แจงด้านหลัง

คำชี้แจง

๑. สถานที่ที่ชำระหนี้

- ก. เมื่อสัญญาให้ชำระหนี้ ณ ที่ใด
- ข. หากไม่ระบุไว้ในสัญญา ต้องชำระหนี้ ณ สถานที่ซึ่งทรัพย์นั้นได้อยู่ในเวลาเมื่อก่อให้เกิดหนี้
- ค. หนี้อื่น ๆ ต้องชำระ ณ ภูมิลำเนาเจ้าหนี้

๒. เหตุที่ต้องวางทรัพย์

- ก. เจ้าหนี้ออกบัตินยอมรับชำระหนี้
- ข. เจ้าหนี้ไม่สามารถจะรับชำระหนี้
- ค. ไม่สามารถจะหยั่งรู้ถึงสิทธิของเจ้าหนี้ หรือรู้ตัวเจ้าหนี้ได้แน่นอน โดยมีใช้ความผิดของตน
- ง. กรณีตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และบทบัญญัติกฎหมายอื่น ๆ ให้มีการวางทรัพย์

๓. เงื่อนไขกำหนดได้ต่อเมื่อเจ้าหนี้มีหน้าที่จะต้องชำระหนี้ตอบแทนให้แก่ผู้วางทรัพย์เท่านั้น

(ว.๑)

คำร้องขอวางทรัพย์

แบบจำนอง

สำนวนวางทรัพย์เรื่องที่...../๒๕.....

สำนักงานวางทรัพย์กลาง

วันที่.....

ระหว่าง {เจ้าหนี้
 ผู้มีสิทธิรับชำระหนี้
ผู้วางทรัพย์

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อาชีพ.....
 มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....ตรอก/ซอย.....
 แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....
 ขอยื่นคำร้องขอวางทรัพย์ต่อเจ้าพนักงานสำนักงานวางทรัพย์มีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. เนื่องจากข้าพเจ้ามีความผูกพันต้องชำระหนี้แก่.....
 เจ้าหนี้ ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....ตรอก/ซอย.....
 แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....
 ในมูลหนี้สัญญาจำนองที่ดิน ฉบับลงวันที่.....เป็นเงินจำนวน.....บาท
 ณ.ภูมิลำเนาเจ้าหนี้ แต่การชำระหนี้ดังกล่าวไม่อาจกระทำได้เพราะ เจ้าหนี้บอกปิดไม่ยอมรับ
 ชำระหนี้ ข้าพเจ้าจึงขอวางเงินค่าไถ่ถอนการจำนองที่ดิน จำนวน.....บาท
 ต่อสำนักงานวางทรัพย์กลาง เพื่อให้เจ้าหนี้มารับเอาทรัพย์ดังกล่าว โดยมีเงื่อนไขว่า เจ้าหนี้ต้อง
 เว้นคืนเอกสารคือ ๑. ต้นฉบับสัญญาจำนองที่ดิน ฉบับลงวันที่.....
 ๒.โฉนดที่ดินเลขที่.....เลขที่ดิน.....แขวง/ตำบล.....
 เขต/อำเภอ.....จังหวัด..... ๓.หนังสือยินยอมให้ไถ่ถอนการจำนอง
 ที่ดินได้แต่ฝ่ายเดียว รวม ๓ รายการ ส่งมอบต่อเจ้าพนักงานวางทรัพย์ก่อนจึงจะรับเงินที่วางได้

ข้อ ๒. ข้าพเจ้าจะบอกกล่าวให้เจ้าหนี้ทราบถึงการที่ได้วางทรัพย์นี้โดยพลัน และขอให้
 สำนักงานวางทรัพย์กลางบอกกล่าวแก่เจ้าหนี้ด้วย

ข้อ ๓. ข้าพเจ้าขอวางเงินค่าฤชาธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการวางทรัพย์
 จำนวน.....บาท หากสำนักงานวางทรัพย์กลางเห็นสมควรเรียกเพิ่มอีกเพียงใด
 ข้าพเจ้านำมาวางเพิ่มตามที่กำหนด

ฉะนั้น ให้สำนักงานวางทรัพย์กลางรับวางทรัพย์ของข้าพเจ้าไว้ และดำเนินการต่อไปด้วย

.....ผู้ร้องขอวางทรัพย์

(๑), (๒), (๓) โปรดดูคำชี้แจงด้านหลัง

คำชี้แจง

๑. สถานที่ที่ชำระหนี้

- ก. เมื่อสัญญาให้ชำระหนี้ ณ ที่ใด
- ข. หากไม่ระบุไว้ในสัญญา ต้องชำระหนี้ ณ สถานที่ซึ่งทรัพย์นั้นได้อยู่ในเวลาเมื่อก่อให้เกิดหนี้
- ค. หนี้อื่น ๆ ต้องชำระ ณ ภูมิลำเนาเจ้าหนี้

๒. เหตุที่ต้องวางทรัพย์

- ก. เจ้าหนี้บอกปิดไม่ยอมรับชำระหนี้
- ข. เจ้าหนี้ไม่สามารถจะรับชำระหนี้
- ค. ไม่สามารถจะหยั่งรู้ถึงสิทธิของเจ้าหนี้ หรือรู้ตัวเจ้าหนี้ได้แน่นอน โดยมีใช้ความผิดของตน
- ง. กรณีตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และบทบัญญัติกฎหมายอื่น ๆ ให้มีการวางทรัพย์

๓. เงื่อนไขกำหนดได้ต่อเมื่อเจ้าหนี้มีหน้าที่จะต้องชำระหนี้ตอบแทนให้แก่ผู้วางทรัพย์เท่านั้น

(๖.๑)

คำร้องขอวางทรัพย์สิน

แบบขายฝาก

สำนวนวางทรัพย์สินเรื่องที่...../๒๕.....

สำนักงานวางทรัพย์สินกลาง

วันที่.....

ระหว่าง {เจ้าหนี้
ผู้มีสิทธิรับชำระหนี้
.....ผู้วางทรัพย์สิน

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อาชีพ.....
มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....ตรอก/ซอย.....
แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....
ขอยื่นคำร้องขอวางทรัพย์สินต่อเจ้าพนักงานสำนักงานวางทรัพย์สินมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. เนื่องจากข้าพเจ้ามีความผูกพันต้องชำระหนี้แก่.....
เจ้าหนี้ ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....ตรอก/ซอย.....
แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....
ในมูลหนี้สัญญาขายฝากที่ดิน ฉบับลงวันที่.....เป็นเงินจำนวน.....บาท
ณ ภูมิลำเนาเจ้าหนี้ แต่การชำระหนี้ดังกล่าวไม่อาจกระทำได้เพราะ เจ้าหนี้บอกปิดไม่ยอมรับ
ชำระหนี้ ข้าพเจ้าจึงขอวางเงินค่าไถ่ถอนการขายฝากที่ดิน จำนวน.....บาท
ต่อสำนักงานวางทรัพย์สินกลาง เพื่อให้เจ้าหนี้มารับเอาทรัพย์สินดังกล่าว และขอสละสิทธิถอนการวาง
ทรัพย์สิน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๙๒ โดยมีเงื่อนไขว่า เจ้าหนี้ต้องเวนคืน
เอกสารคือ ๑. ต้นฉบับสัญญาขายฝากที่ดิน ฉบับลงวันที่.....
๒. โฉนดที่ดินเลขที่.....เลขที่ดิน.....แขวง/ตำบล.....
เขต/อำเภอ.....จังหวัด..... ๓. หนังสือยินยอมให้ไถ่ถอนการขายฝาก
ที่ดินได้แต่ฝ่ายเดียว รวม ๓ รายการ ส่งมอบต่อเจ้าพนักงานวางทรัพย์สินก่อนจึงจะรับเงินที่วางได้

ข้อ ๒. ข้าพเจ้าขอให้สำนักงานวางทรัพย์สินกลางบอกกล่าวการวางทรัพย์สินให้เจ้าหนี้ทราบด้วย

ข้อ ๓. ข้าพเจ้าขอวางเงินค่าฤชาธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการวางทรัพย์สิน
จำนวน.....บาท หากสำนักงานวางทรัพย์สินกลางเห็นสมควรเรียกเพิ่มอีกเพียงใด
ข้าพเจ้าจะนำมาวางเพิ่มตามที่กำหนด

ฉะนั้น ให้สำนักงานวางทรัพย์สินรับวางทรัพย์สินของข้าพเจ้าไว้ และดำเนินการต่อไปด้วย

.....ผู้ร้องขอวางทรัพย์สิน

(๑), (๒), (๓) โปรดดูคำชี้แจงด้านหลัง

คำชี้แจง

๑. สถานที่ที่ชำระหนี้

- ก. เมื่อสัญญาให้ชำระหนี้ ณ ที่ใด
- ข. หากไม่ระบุไว้ในสัญญา ต้องชำระหนี้ ณ สถานที่ซึ่งทรัพย์สินนั้นได้อยู่ในเวลา
เมื่อก่อให้เกิดหนี้
- ค. หนี้อื่น ๆ ต้องชำระ ณ ภูมิลำเนาเจ้าหนี้

๒. เหตุที่ต้องวางทรัพย์

- ก. เจ้าหนี้ออกบัตินยอมรับชำระหนี้
- ข. เจ้าหนี้ไม่สามารถจะรับชำระหนี้
- ค. ไม่สามารถจะหยั่งรู้ถึงสิทธิของเจ้าหนี้ หรือรู้ตัวเจ้าหนี้ได้แน่นอน โดยมีใช้
ความผิดของตน
- ง. กรณีตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และบทบัญญัติ
กฎหมายอื่น ๆ ให้มีการวางทรัพย์

๓. เงื่อนไขกำหนดได้ต่อเมื่อเจ้าหนี้มีหน้าที่จะต้องชำระหนี้ตอบแทนให้แก่ผู้วางทรัพย์เท่านั้น

(ว. ๓)

คำร้อง

เรื่องที่.....

สำนักงานวางทรัพย์สินกลาง

เรื่อง ขอวางทรัพย์สินเพิ่ม

วันที่.....

ระหว่าง {เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับชำระหนี้
.....ผู้วางทรัพย์สิน

ข้าพเจ้า.....ผู้วางทรัพย์สิน

สัญชาติ.....อายุ.....ปี อาชีพ.....มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่.....

ถนน.....ตรอกหรือซอย.....แขวง (ตำบล).....

เขต (อำเภอ).....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

ขอยื่นคำร้องต่อสำนักงานวางทรัพย์สินมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ข้าพเจ้ามีความประสงค์ขอวางทรัพย์สินเพิ่ม คือ.....

.....
.....
.....

ต่อสำนักงานวางทรัพย์สินกลาง เพื่อให้เจ้าหน้าที่มารับเอาทรัพย์สินดังกล่าวไป ขอเจ้าพนักงานได้โปรดรับการวางทรัพย์สินเพิ่มนี้ไว้

อนึ่ง ผู้วางทรัพย์สินทราบว่ามีหน้าที่ต้องแจ้งการวางทรัพย์สินให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยพลัน ซึ่งผู้วางทรัพย์สินจะได้ดำเนินการต่อไป

ลงชื่อ.....ผู้วางทรัพย์สิน

(.....)

หมายเหตุ ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว

เริ่มติดต่อเจ้าพนักงานเวลา.....น.

.....ผู้ร้อง

.....ผู้ร้อง

ดำเนินการเสร็จเวลา.....น.

.....ผู้ร้อง

(ว.๓)

คำร้อง

หมายเลขดำที่...../๒๕.....

สำนักงานวางทรัพย์.....

หมายเลขแดงที่...../๒๕.....

วันที่.....

เรื่อง.....

ระหว่าง {เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับชำระหนี้
.....ผู้วางทรัพย์

ข้าพเจ้า.....

สัญชาติ.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....

ตรอกหรือซอย.....แขวง (ตำบล).....

เขต (อำเภอ).....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

ขอยื่นคำร้องต่อสำนักงานวางทรัพย์มีข้อความดังต่อไปนี้.

ข้อ ๑.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

หมายเหตุ ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว

.....ผู้ร้อง

(ว. ๓)

คำร้อง

เรื่องที่.....

สำนักงานวางทรัพย์กลาง

เรื่อง เจ้าหนี้ขอรับทรัพย์ที่วาง

วันที่.....

ระหว่าง {เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับชำระหนี้
.....ผู้วางทรัพย์

ข้าพเจ้า.....เจ้าหนี้

สัญชาติ.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....

ครอบครัวหรือชอบ.....แขวง (ตำบล).....

เขต (อำเภอ).....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

ขอยื่นคำร้องต่อสำนักงานวางทรัพย์มีข้อความดังต่อไปนี้.

ข้อ ๑. ข้าพเจ้ามีความประสงค์ขอรับทรัพย์ที่ผู้วางทรัพย์ได้นำมาวางไว้ เพื่อชำระหนี้แก่ข้าพเจ้า โดยค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในสำนักงานวางทรัพย์เรื่องนี้ ข้าพเจ้า

☐ ขอให้หักจากเงินที่จะได้รับ ☐ ขอแยกจ่ายจากเงินที่จะได้รับ

ซึ่งหากมีเงื่อนไขให้เจ้าหนี้ปฏิบัติก่อนการรับเงิน ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติเรียบร้อยแล้วโดย.....

.....ขอได้โปรดอนุญาต

ลงชื่อ.....เจ้าหนี้

(.....)

หมายเหตุ ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว

.....ผู้ร้อง

(3. ๓)

คำร้อง

เรื่องที่.....

สำนักงานวางทรัพย์สินกลาง

เรื่อง ขอดอนการวางทรัพย์สิน

วันที่.....

ระหว่าง {เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับชำระหนี้
.....ผู้วางทรัพย์สิน

ข้าพเจ้า.....ผู้วางทรัพย์สิน

สัญชาติ.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....

ครอบครัวหรือชอบ.....แขวง (ตำบล).....

เขต (อำเภอ).....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

ขอขึ้นคำร้องต่อสำนักงานวางทรัพย์สินมีข้อความดังต่อไปนี้.

ข้อ ๑. ข้าพเจ้ามีความประสงค์ขอดอนการวางทรัพย์สิน เนื่องจาก.....
.....และข้าพเจ้ารับทราบแล้วว่า เมื่อได้ดอนการวางทรัพย์สิน
ไปจากสำนักงานวางทรัพย์สินกลางแล้ว เท่ากับ ไม่เคยมีการวางทรัพย์สินไว้กับสำนักงานวางทรัพย์สินกลางเลย ข้าพเจ้า
จึงยืนยันขอดอนการวางทรัพย์สินตามคำร้องนี้ ขอได้โปรดอนุญาต

ลงชื่อ.....ผู้วางทรัพย์สิน

(.....)

หมายเหตุ ข้าพเจ้าขอพึงคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว

.....ผู้ร้อง

(ว. ๓)

คำร้อง

เรื่องที่.....

สำนักงานวางทรัพย์กลาง

เรื่อง ขอรับเงินประกันค่าใช้จ่ายคิน

วันที่.....

ระหว่าง {เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับชำระหนี้
.....ผู้วางทรัพย์

ข้าพเจ้า.....ผู้วางทรัพย์

สัญชาติ.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....

ตรอกหรือซอย.....แขวง (ตำบล).....

เขต (อำเภอ).....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

ขอขึ้นคำร้องต่อสำนักงานวางทรัพย์มีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. เนื่องจากเจ้าหนี้ได้มารับทรัพย์ที่วางไว้เรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้าจึงมีความประสงค์ขอรับเงินประกันค่าใช้จ่ายคิน และ

.....ขอได้โปรดอนุญาต

ลงชื่อ.....ผู้วางทรัพย์

(.....)

หมายเหตุ ข้าพเจ้าขอพึงคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว

.....ผู้ร้อง

(ว. ๔)

ใบมอบอำนาจ

อากร
แสตมป์

สำนักงานวางทรัพย์สินกลาง

สำนวนวางทรัพย์สินเรื่องที่.....

วันที่.....

เรื่อง มอบอำนาจให้ดำเนินการเกี่ยวกับการวางทรัพย์สิน

ระหว่าง {เจ้าหนี้
.....หรือผู้มีสิทธิรับชำระหนี้
.....ผู้วางทรัพย์สิน

ข้าพเจ้า..... สัญชาติ..... อายุ..... ปี

บัตรประชาชนเลขหมายประจำตัว..... อาชีพ..... มีภูมิลำเนา

อยู่บ้านเลขที่..... ตรอก/ซอย..... ถนน.....

แขวง/ตำบล..... เขต/อำเภอ..... จังหวัด.....

โทรศัพท์..... ขอมอบอำนาจให้.....

สัญชาติ..... อายุ..... ปี บัตรประชาชนเลขหมายประจำตัว.....

อาชีพ..... มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่..... ตรอก/ซอย.....

ถนน..... แขวง/ตำบล..... เขต/อำเภอ.....

จังหวัด..... โทรศัพท์..... ทำการแทนในกิจการ

ดังกล่าวต่อไปนี้

มอบอำนาจให้วางทรัพย์สิน ให้กู้ยืมต่อเจ้าพนักงาน ถอนการวางทรัพย์สิน รับเงินที่วาง
และเงินค่าใช้จ่ายคืน และดำเนินการอื่นใดในสำนวนนี้แทนข้าพเจ้าทุกประการ โดยถือว่าการกระทำ
ดังกล่าวข้าพเจ้าเป็นผู้กระทำเองทั้งสิ้น

ลงชื่อ.....ผู้มอบอำนาจ

ลงชื่อ.....ผู้รับมอบอำนาจ

ลงชื่อ.....พยาน

การบังคับคดีแพ่ง

หมายบังคับคดี

หมายบังคับคดี คือคำสั่งของศาลที่ตั้งเจ้าพนักงานในสังกัดกรมบังคับคดีหรือพนักงานอื่นเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง หมายบังคับคดีแตกต่างจากคำบังคับ คำบังคับเป็นคำสั่งศาลถึงตัวลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง ส่วนหมายบังคับคดีเป็นคำสั่งของศาลที่มีไปถึงเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ดำเนินการบังคับคดีแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา คำบังคับกับหมายบังคับคดีเป็นขั้นตอนการบังคับคดีที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นลำดับ กล่าวคือเมื่อศาลพิพากษาแล้วศาลก็ต้องออกคำบังคับคดีกำหนดระยะเวลาให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ปฏิบัติตามคำพิพากษาและเมื่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ปฏิบัติตามคำบังคับศาลจึงจะออกหมายบังคับคดีเพื่อดำเนินการบังคับคดีต่อไป เว้นแต่เป็นกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความ เมื่อลูกหนี้ตามคำพิพากษามีคดีชำระหนี้ ตามสัญญาประนีประนอมยอมความแล้ว เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาสสามารถขอศาลออกหมายบังคับคดีได้โดยไม่ต้องขอออกคำบังคับก่อน

เหตุที่ต้องขอให้มีการบังคับคดี

เมื่อศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้ว ถ้าผู้แพ้คดีหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง เช่นชำระหนี้ตามคำพิพากษา ออกไปจากที่พิพาทกรณีมีการฟ้องขับไล่ งดเว้นการกระทำตามคำพิพากษาก็ไม่จำเป็นต้องมีการบังคับคดี แต่ถ้าผู้แพ้คดีหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็จึงต้องมีการบังคับคดี ดังนั้น การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง จึงเป็นวิธีการเพื่อให้มีการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลในกรณีที่ผู้แพ้คดีหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งทั้งนี้ เพื่อให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเป็นผลให้ผู้ชนะคดีหรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้รับสิทธิตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง ซึ่งการบังคับคดีจะกระทำนอกเหนือหรือผิดไปจากคำพิพากษาหรือคำสั่งมิได้ หากมีการบังคับนอกเหนือไปจากคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอาจมีคำสั่งให้เพิกถอนการบังคับคดีที่ได้ดำเนินการไปแล้วได้

การออกหมายบังคับคดี

เนื่องจากหนี้ตามคำพิพากษาเป็นหนี้ที่ศาลรับรองและรับจะบังคับให้ แต่การดำเนินการบังคับคดีเป็นสิทธิของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ดังนั้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 275 จึงบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาที่ต้องขอให้ออกหมายบังคับคดี ซึ่งหากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่ขอ ศาลก็จะไม่ออกหมายบังคับคดีให้

เจ้าพนักงานบังคับคดี

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 1(14) “เจ้าพนักงานบังคับคดี” หมายถึง

เจ้าพนักงานในสังกัดกรมบังคับคดีหรือพนักงานอื่น ผู้มีอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้อยู่ในอันที่จะปฏิบัติตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในภาค 4 แห่งประมวลกฎหมายนี้ เพื่อคุ้มครองสิทธิของคู่ความในระหว่างพิจารณา หรือเพื่อบังคับตามคำพิพากษา หรือคำสั่งและให้หมายความรวมถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ปฏิบัติการแทน

ในการบังคับคดีที่ต้องมีการดำเนินการโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี ศาลซึ่งออกหมายบังคับคดี ต้องตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี หรือ เจ้าพนักงานบังคับคดี สำนักงานบังคับคดีจังหวัด หรือสาขา แล้วแต่เขตอำนาจของศาลที่ออกหมายบังคับคดี เพื่อจัดการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือทำการอื่นใดโดยอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมาย

1. ในส่วนกลางกรมบังคับคดีได้มีการจัดตั้งสำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานคร 1 ถึง 6 โดยมีการแบ่งเขตดำเนินการบังคับคดีตามเขตอำนาจของศาล ดังนี้

1.1 สำนักงานบังคับคดีกรุงเทพมหานคร 1 ดำเนินการบังคับคดีในเขตอำนาจของศาลแพ่ง, ศาลแขวงพระนครเหนือ, ศาลแขวงดุสิต, ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ, ศาลภาษีอากรกลาง, ศาลอาญา

1.2 สำนักงานบังคับคดีกรุงเทพมหานคร 2 ดำเนินการบังคับคดีในเขตอำนาจของศาลแพ่งกรุงเทพใต้, ศาลแขวงพระนครใต้, ศาลแขวงปทุมวัน, ศาลแรงงานกลาง

1.3 สำนักงานบังคับคดีกรุงเทพมหานคร 3 ดำเนินการบังคับคดีในเขตอำนาจของศาลจังหวัดมีนบุรี

1.4 สำนักงานบังคับคดีกรุงเทพมหานคร 4 ดำเนินการการบังคับคดีในเขตอำนาจของศาลตลิ่งชัน, ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

1.5 สำนักงานบังคับคดีกรุงเทพมหานคร 5 ดำเนินการในเขตอำนาจของศาลจังหวัดพระโขนง

1.6 สำนักงานบังคับคดีกรุงเทพมหานคร 6 ดำเนินการในเขตอำนาจของศาลแพ่งธนบุรี, ศาลแขวงธนบุรี

2. ในส่วนภูมิภาค เจ้าพนักงานบังคับคดี สำนักงานบังคับคดีจังหวัด หรือสาขา หรือสำนักงานบังคับคดีส่วนย่อย มีอำนาจบังคับคดีตามเขตอำนาจของศาลที่สำนักงานบังคับคดีนั้นตั้งอยู่

บทบาทของเจ้าพนักงานบังคับคดี

1. บทบาทในฐานะผู้แทนเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา ในการรับชำระหนี้หรือทรัพย์สินที่ลูกหนี้นำมาวาง
2. บทบาทในฐานะเสมือนเป็นเจ้าพนักงานศาล ในการดำเนินการใดๆที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๔

อำนาจหน้าที่โดยทั่วไปของเจ้าพนักงานบังคับคดี

1) อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

จากบทวิเคราะห์ศัพท์ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 1(14) อำนาจหน้าที่ทั่วๆ ไปของเจ้าพนักงานบังคับคดีมีอยู่ 2 ประการ คือ

1.1 อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวก่อนมีคำพิพากษา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา

ความแพ่ง มาตรา 254 เป็นวิธีการคุ้มครองสิทธิของโจทก์ในเวลาใดๆ ก่อนพิพากษา เพื่อขอศาลให้มีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่พิพาทหรือทรัพย์สินของจำเลยทั้งหมดหรือบางส่วนไว้ก่อนพิพากษา หรือขอศาลห้ามชั่วคราวไม่ให้จำเลยกระทำซ้ำหรือกระทำต่อไป ซึ่งการละเมิดหรือการผิดสัญญาหรือการกระทำที่ถูกต้องร้อง นั้น โดยศาลจะออกหมายบังคับคดีชั่วคราวเพื่อตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการตามคำสั่งของศาลทันที

1.2 อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบังคับคดีอันเป็นการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้คู่ความฝ่ายใดแพ้คดีและให้ฝ่ายแพ้คดี (ลูกหนี้ตามคำพิพากษา) ปฏิบัติการชำระหนี้อย่างใดอย่างหนึ่งตามฟ้อง เช่น ให้ชำระหนี้เป็นเงินจำนวนหนึ่ง ให้ส่งมอบทรัพย์สิน ให้โอนทรัพย์สินตามสัญญา ฯลฯ หากลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบถึงคำบังคับและครบกำหนดระยะเวลาตามคำบังคับแล้ว และเป็นกรณีที่ต้องดำเนินการทางเจ้าพนักงานบังคับคดีโดยบังคับชำระหนี้เอาจากบรรดาทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา คู่ความ ฝ่ายที่ชนะคดี (เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา) ชอบที่จะร้องขอให้ศาลออก “หมายบังคับคดี” ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาออกขายทอดตลาดเอาเงินชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต่อไป หรือหากการชำระหนี้ตามคำพิพากษานั้นเป็นการส่งมอบทรัพย์สินกระทำการ งดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือขับไล่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาลจะออกหมายบังคับคดีได้โดยกำหนดเงื่อนไขแห่งการบังคับคดีลงในหมายนั้น และกำหนดการบังคับคดีเพียงเท่าที่สภาพแห่งการบังคับคดีจะเปิดช่องให้ทำได้โดยทางศาลหรือโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี (ตาม ป.วิ.พ.มาตรา 276 วรรคท้าย)

สำหรับคดีฟ้องขับไล่ ปัจจุบันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 296 ทวิ ถึงมาตรา 296 สัตต บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดีโดยตรงแล้ว ซึ่งจะได้กล่าวในเรื่องการบังคับคดีฟ้องขับไล่ต่อไป

เมื่อศาลออกหมายยึดทรัพย์ชั่วคราวหรือหมายบังคับคดี ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการดังกล่าวแล้ว ศาลจะส่งหมายนั้นมายังเจ้าพนักงานบังคับคดี เว้นแต่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะรับหมายนั้นมาส่งเอง (ตาม ป.วิ.พ.มาตรา 276 วรรค 1)

ส่วนลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้น จะมีการส่งหมายบังคับคดีให้ทราบต่อเมื่อศาลมีคำสั่งให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเป็นผู้จัดการส่ง ถ้ามิได้มีการส่งหมายดังกล่าวแล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดีมีหน้าที่ต้องแสดงหมายนั้นต่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินที่ยึดซึ่งพบขณะทำการยึด (ตาม ป.วิ.พ.มาตรา 276 วรรค 1)

นับแต่วันที่ได้ส่งหมายบังคับคดีให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือถ้าหมายนั้นมิได้ส่งนับแต่ออกหมายนั้นเป็นต้นไป เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจในฐานะเป็นผู้แทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในอันที่จะรับชำระหนี้หรือทรัพย์สินที่ลูกหนี้นำมาวางและออกใบรับให้กับมีอำนาจที่จะยึดหรืออายัดและยึดถือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้ และมีอำนาจที่จะเอาทรัพย์สินเช่นว่านี้ออกขายทอดตลาด ทั้งมีอำนาจที่จะจำหน่ายทรัพย์สินหรือเงินรายได้จากการนั้นและดำเนินวิธีการบังคับทั่วไปตามที่ศาลได้กำหนดไว้ในหมายบังคับคดี (ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 278)

เจ้าพนักงานบังคับคดีและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

1) ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

กรณีศาลในคดีอาญามีคำสั่งให้ปรับนายประกันจำเลยฐานผิดสัญญาประกันที่ทำไว้ต่อศาล ศาลมีอำนาจสั่งบังคับตามสัญญาประกันหรือตามที่ศาลเห็นสมควรโดยมิต้องฟ้องร้อง (ประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 119) โดยศาลจะออกหมายบังคับตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีของศาลจัดการยึดทรัพย์สิน ซึ่งนายประกันยื่นเป็นหลักประกันต่อศาล แล้วนำออกขายทอดตลาดเอาเงินชำระค่าปรับ ทำนองเดียวกับการบังคับคดีแพ่ง และเนื่องจากได้มีการเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตาม มาตรา 119 วรรคสอง โดยระบุให้ถือว่าหัวหน้าสำนักงานประจำศาลยุติธรรมเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา ในส่วนที่เกี่ยวกับหนี้ตามสัญญาประกัน ซึ่งจะเป็นผู้มาดำเนินการบังคับคดียึดอายัดทรัพย์สินต่อไป

ข้อสังเกต การผิดสัญญาประกันต่อศาล ศาลมีอำนาจสั่งบังคับคดีได้ โดยไม่ต้องฟ้องร้อง แต่กรณี ผิดสัญญาประกันต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ จะต้องมีการฟ้องร้องเสนอคดีขึ้นสู่ศาลเป็น คดีใหม่อย่างเช่นคดีแพ่งทั่วไปเสียก่อน จึงจะมีการบังคับคดียึดทรัพย์ของนายประกันต่อไปได้

2) ตามกฎหมายอาญา

กรณีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29 “ผู้ใดต้องโทษปรับและไม่ชำระค่าปรับภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาผู้นั้นจะต้องถูกยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับ..” โดยศาลจะออกหมายบังคับคดี ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีของศาลจัดการยึดทรัพย์สินของจำเลยขายทอดตลาดเอาเงินชำระค่าปรับต่อไป

3) ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย

การยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ (จำเลย) ในคดีล้มละลาย เพื่อรวบรวมเข้ากองทรัพย์สินนั้นเป็นอำนาจหน้าที่โดยตรงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 มาตรา 19,20 ในทางปฏิบัติและระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดี เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะ บังคับคดีกับทรัพย์ของลูกหนี้ (จำเลย) ในคดีล้มละลายเอง หรืออาจมีบันทึกเป็นหนังสือแจ้งให้เจ้าพนักงาน บังคับคดีทำการยึดแทน โดยเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์จะเป็นผู้นำยึด

4) ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

การบังคับคดีตามกฎหมายบังคับคดีในคดีอาญาซึ่งศาลพิพากษาให้ผู้เสียหายได้รับค่าสินไหมทดแทน อันเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 35 ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมบังคับคดีดำเนินการตาม หมายบังคับคดีนั้น ให้ดำเนินการบังคับคดีไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งทั่วไป

5) ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีอาญา

การบังคับคดีค่าปรับตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีอาญา พ.ศ. 2550 มาตรา 21 ซึ่งให้ อำนาจศาลออกหมายบังคับคดีเพื่อแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีของกรมบังคับคดีดำเนินการยึด อายัด ทรัพย์สินของผู้ต้องโทษชดใช้ค่าปรับในคดีอาญา โดยให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติดเป็นเจ้าหน้าที่นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปทำการยึด อายัดทรัพย์สินของผู้ค้ายาเสพติด เพื่อชำระค่าปรับตามคำพิพากษาของศาล

6) ตามพระราชบัญญัติการกักเรือ พ.ศ. 2534

ก่อนฟ้องคดี เจ้าหนี้ซึ่งมีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรอาจขอให้ศาลสั่งกักเรือลำหนึ่งลำใดที่เป็นของลูกหนี้หรือลูกหนี้เป็นผู้ครอบครอง เพื่อให้เพียงพอที่จะเป็นประกันการชำระหนี้ตามสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือนั้น (ตามมาตรา 4) โดยศาลจะออกหมายกักเรือ ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับตามคำสั่งกักเรือ (ตามมาตรา 9)

ประเภทของการบังคับคดี

ในการออกหมายบังคับคดีปกติศาลจะระบุเงื่อนไขแห่งการบังคับคดีตามที่ระบุไว้ใน มาตรา 213 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และจะกำหนดสภาพแห่งการบังคับคดีเพียงพอที่เปิดช่องให้กระทำทางศาล หรือโดยทางเจ้าพนักงานบังคับคดี เช่น

1. การยึดทรัพย์
2. การอายัดทรัพย์สิน
3. การขายทอดตลาด
4. การบังคับขับไล่ , รื้อถอน
5. อื่นๆ เช่น การห้ามชั่วคราว การห้ามทำนิติกรรมจำหน่ายจ่ายโอน เป็นต้น

การยึดทรัพย์สิน

การยึดทรัพย์สิน คือ การเอาทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้ในความดูแลรักษาของเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการตามกฎหมายให้บรรลุผลตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลในการบังคับคดียึดทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าวต้องเป็นผู้นำยึด ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 283 วรรคแรก บัญญัติว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีจะยึดหรืออายัดหรือขายเฉพาะบรรดาทรัพย์สินที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอ้างว่าเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษา การยึดทรัพย์สินเป็นหน้าที่ของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าวต้องสืบให้ทราบว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีทรัพย์สินอะไรบ้างอยู่ที่ไหน ผู้ใดครอบครองทรัพย์สินนั้น ซึ่งหากทรัพย์สินนั้นเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาย่อมนำยึดได้

ผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดี

1. **เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา** คือ คู่ความที่เป็นฝ่ายชนะคดี ซึ่งเป็นผู้ที่มีสิทธิที่จะร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาของศาล
2. **ลูกหนี้ตามคำพิพากษา** คือ คู่ความที่เป็นฝ่ายแพ้คดี ซึ่งถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลทั้งหมดหรือแต่บางส่วน กรณีนี้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาชอบที่จะร้องขอให้บังคับคดีได้
3. **เจ้าหนี้บุริมสิทธิ** ผู้มีสิทธิขอให้บังคับมี 3 ประเภท คือ
 - 3.1 ผู้รับจำนอง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 702
 - 3.2 ผู้ทรงบุริมสิทธิ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 251 คือ ผู้ทรงไว้ซึ่ง

สิทธิเหนือทรัพย์สินของลูกหนี้ในการที่จะได้รับชำระหนี้อันค้างชำระแก่ตนจากทรัพย์สินนั้นก่อนเจ้าหนี้อื่นหรือตามกฎหมายอื่น เช่น พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ.2522 มาตรา 18 วรรคสอง หนี้อันเกิดจากค่าใช้จ่ายส่วนกลางต่อนิติบุคคลอาคารชุด ซึ่งมีสิทธิร้องขอต่อศาลให้ได้รับเงินก่อนเจ้าหนี้จำนอง

3.3 ผู้รับจำนำ

บุคคลดังกล่าวไม่ต้องเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษายกยื่อนคำร้องต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีเพื่อขอรับชำระหนี้ก่อนเจ้าหนี้สามัญได้ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 289

กำหนดระยะเวลายื่นคำร้องต่อศาลในกรณีผู้รับจำนองให้ยื่นก่อนนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาด ในกรณีอื่นๆ ให้ยื่นก่อนเจ้าพนักงานบังคับคดีทำการจ่ายเงิน

4. เจ้าของรวม (ผู้ร้องขอกันส่วน) ถือว่าเป็นผู้มีสิทธิอื่นๆ ซึ่งอาจต้องขอให้บังคับเหนือทรัพย์สินนั้นได้ตามกฎหมายในความหมายของมาตรา 287 แห่ง ป.วิ.พ. ในการยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีบุคคลภายนอกเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดี พ.ศ.2522 ข้อ 32 ระบุว่า ในการยึดทรัพย์สินนั้นให้ยึดเฉพาะส่วนของลูกหนี้ตามคำพิพากษาแต่ถ้ามีบุคคลอื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย และไม่ปรากฏว่าส่วนใดเป็นของลูกหนี้ให้ยึดมาทั้งหมด หรือตามสภาพหากไม่ยึดทั้งหมดจะทำให้เสื่อมราคา เพราะแม้แต่ในระหว่างผู้เป็นเจ้าของรวมด้วยกัน หากไม่สามารถตกลงในการแบ่งแยกระหว่างกันเองได้ก็ต้องขายทอดตลาดแล้วรับเป็นเงินแทนเจ้าของรวมจึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีชอบที่จะร้องขอเข้ามาในคดี เพื่อขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปล่อยทรัพย์สินในส่วนที่ตนมีกรรมสิทธิ์หรือขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกันเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดในส่วน of เจ้าของรวมได้

5. ผู้ร้องขอเฉลี่ยทรัพย์

ผู้มีสิทธิขอเฉลี่ยทรัพย์ ได้แก่

1. เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งไม่จำเป็นต้องรอให้คดีถึงที่สุด
2. เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยภาษีอากร
3. กรมแรงงาน ตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 103 ข้อ 10

การขอเฉลี่ยทรัพย์เกิดขึ้นได้โดยมีเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามากกว่าหนึ่งคดีและเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาคดีใดคดีหนึ่งได้นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอื่นจะยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นซ้ำไม่ได้ เพราะกฎหมายห้ามยึดทรัพย์สินนั้นซ้ำอีก แม้ลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นจะยังมีทรัพย์สินอื่นที่ไม่ได้ถูกยึด ถ้าทรัพย์สินที่มีอยู่ไม่เพียงพอชำระหนี้ตามคำพิพากษาของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอื่นแล้ว เจ้าหนี้ตามคำพิพากษานั้น ก็มีสิทธิขอเฉลี่ยทรัพย์ได้

กำหนดระยะเวลาในการขอเฉลี่ยให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีในกรณียึดทรัพย์สินให้ยื่นก่อนสิ้นระยะเวลา 14 วัน นับแต่วันที่มีการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นในครั้งนั้นๆ (ทรัพย์สินใดขายได้วันใดก็ต้องยื่นคำขอเฉลี่ยทรัพย์สินภายใน 14 วัน นับแต่วันขายได้ของทรัพย์สินนั้นๆ) ในกรณีอายัดทรัพย์สินให้ยื่นคำขอก่อนสิ้นระยะเวลา 14 วันนับแต่วันชำระเงินหรือส่งทรัพย์สินตามที่อายัด ในกรณียึดเงินให้ยื่นคำขอก่อนสิ้นระยะเวลา 14 วัน นับแต่วันยึด

เมื่อศาลส่งสำเนาคำร้องเฉลี่ยทรัพย์ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแล้วให้เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งจ่ายเงินในคดีไว้ก่อนเพื่อรอฟังคำวินิจฉัยชี้ขาดจากศาล

6. ผู้ร้องขาดทรัพย์ เมื่อบุคคลใดถูกโต้แย้งสิทธิและกล่าวอ้างว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดไว้บุคคลนั้นก็สามารถยื่นคำร้องต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีให้ปล่อยทรัพย์สินนั้นโดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลก่อนเจ้าพนักงานบังคับคดีจะเอาทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาด เมื่อศาลส่งสำเนาคำร้องขาดทรัพย์ของผู้ร้องให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบแล้วเจ้าพนักงานบังคับคดีต้องงดการบังคับคดีไว้เพื่อรอคำวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องดังกล่าวจากศาล

การงดการบังคับคดี

การบังคับคดีอาจชะงักลงได้หากเกิดกรณีต้องงดบังคับคดีไว้ก่อน โดยอาจเกิดขึ้นจากผลของกฎหมาย เช่น ลูกหนี้ยื่นคำขอให้พิจารณาคดีใหม่ ศาลสั่งให้งด หรือเจ้าหนี้ไม่วางค่าใช้จ่าย และการงดการบังคับคดีอาจเกิดขึ้นได้โดยการตกลงยินยอมระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ด้วยถ้าเจ้าหนี้แจ้งเป็นหนังสือไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีโดยลูกหนี้ยินยอมให้งดการบังคับคดีเป็นหนังสือเช่นกัน นอกจากนี้ยังต้องได้รับความยินยอมจากบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียด้วย คือ ผู้ขอรับชำระหนี้บุริมสิทธิ ผู้ขอเฉลี่ยทรัพย์ ผู้รับจ้างนอง ผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วม ทั้งนี้ตามมาตรา 292 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

การถอนการยึดทรัพย์ ถอนการบังคับคดี

ลูกหนี้และเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจตกลงถอนการยึดทรัพย์และถอนการบังคับคดีได้ และเจ้าพนักงานบังคับคดีก็อาจถอนการยึดทรัพย์ถอนการบังคับคดีได้ด้วยเหตุตามกฎหมายและตามคำสั่งศาลซึ่งจะเกิดค่าธรรมเนียม

ในกรณีที่เจ้าหนี้ประสงค์จะถอนการยึดทรัพย์ต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าหนี้จะต้องวางค่าธรรมเนียมถอนการยึดทรัพย์ ตามตาราง 5 ท้ายประมวลวิธีพิจารณาความแพ่ง กล่าวคือ คดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อน 28 กรกฎาคม 2548 ในอัตราร้อยละ 3.5 บาท ของราคาประเมินทรัพย์ ณ วันที่ยึดหรือหนี้ตามหมายบังคับคดี ณ วันวางชำระค่าธรรมเนียมแล้วแต่ยอดใดจะต่ำกว่ากัน ให้ใช้ยอดเงินที่ต่ำเป็นเกณฑ์ในการคำนวณค่าธรรมเนียม, หากเป็นการยึดเงินจะคิดค่าธรรมเนียมในอัตราร้อยละ 1 บาท ของจำนวนเงินที่ยึดหรืออายัด

ส่วนคดีที่ฟ้องตั้งแต่วันที่ 28 กรกฎาคม 2548 เป็นต้นไป หากเป็นการยึดทรัพย์สิน ซึ่งมีใช้ตัวเงินเสียค่าธรรมเนียมถอนการยึดในอัตราร้อยละ 2 บาท ของราคาประเมินทรัพย์ ณ วันที่ยึดหรือหนี้ตามหมายบังคับคดี ณ วันวางชำระค่าธรรมเนียมแล้วแต่ยอดใดจะต่ำกว่ากัน เพื่อเป็นเกณฑ์ในการคำนวณค่าธรรมเนียม สำหรับการยึดเงินอัตราร้อยละ 1 บาท เช่นเดิม

สำหรับคดีใดที่ไม่มีการยึดทรัพย์ แต่โจทก์ประสงค์จะถอนการบังคับคดี ก็จะมีเฉพาะค่าใช้จ่ายในชั้นบังคับคดีเท่านั้น และเนื่องจากกรมบังคับคดียึดถือแนวทางที่จะให้คู่ความเสียค่าธรรมเนียมโดยเป็นธรรมคือไม่เกินหนี้ตามหมายบังคับคดี ดังนั้นเพื่อความสะดวกของคู่ความ หากเป็นกรณีนี้ ตามหมาย

บังคับคดีน้อยกว่าราคาประเมินทรัพย์สินที่ยึดไว้ คู่ความควรนำส่งบัญชีค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นศาลให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดีด้วย

การขับไล่ หรือ รื้อถอน

ในกรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาถูกพิพากษาให้ขับไล่ หรือ ต้องรื้อถอน สิ่งปลูกสร้างออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่อาศัย หรือ ทรัพย์สินที่ครอบครอง ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาก็สามารถยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเข้าครอบครองทรัพย์สิน

วิธีการดำเนินการขับไล่

เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องนำเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อไปปิดประกาศแจ้งให้ผู้ที่อยู่อาศัยในทรัพย์สินพิพาท ซึ่งอ้างว่ามีสิทธิบริหารของลูกหนี้ตามคำพิพากษายื่นคำร้องแสดงอำนาจพิเศษต่อศาลภายในกำหนดเวลา 8 วัน นับแต่วันปิดประกาศ ถ้าไม่มีผู้ยื่นแสดงอำนาจพิเศษต่อศาลภายในกำหนดเวลาดังกล่าว และเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแถลงต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีว่ายังมีลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวาร (ต้องแถลงโดยระบุชื่อ และชื่อสกุล) อาศัยอยู่ในทรัพย์สินพิพาท ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานขอให้ศาลออกหมายจับ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะรายงานขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลดังกล่าว แล้วมาแถลงต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี เพื่อนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปส่งมอบการครอบครองทรัพย์สินพิพาทให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา แต่หากมีผู้ยื่นคำร้องแสดงอำนาจพิเศษในทรัพย์สินพิพาทต่อศาลภายในกำหนดเวลา 8 วัน นับแต่วันปิดประกาศ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะงดการบังคับคดีไว้รอฟังคำสั่งศาล หากต่อมาศาลสั่งยกคำร้องแสดงอำนาจพิเศษของบุคคลดังกล่าว และเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามาแถลงให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานศาลขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลดังกล่าวเมื่อไม่มีผู้ใดอยู่ในทรัพย์สินพิพาทแล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดีก็จะส่งมอบการครอบครองให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

ในวันที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษานำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปทำการปิดประกาศถ้าไปถึงทรัพย์สินพิพาทปรากฏว่าไม่มีผู้ใดอาศัยอยู่ในทรัพย์สินพิพาท และไม่มีทรัพย์สินอื่นใดอยู่ในทรัพย์สินพิพาทเจ้าพนักงานบังคับคดีจะส่งมอบทรัพย์สินพิพาทให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา แต่ถ้าไม่มีบุคคลใดอยู่อาศัย แต่ปรากฏว่ามีทรัพย์สินอื่นอยู่ในทรัพย์สินพิพาท เจ้าพนักงานบังคับคดีจะจัดทำบัญชีรวบรวมทรัพย์สินไว้แล้วแจ้งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษามารับคืนภายในกำหนดเวลา ถ้าไม่มารับคืนภายในกำหนดเวลาเจ้าพนักงานบังคับคดีจะรายงานศาลขออนุญาตขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าว เพื่อเก็บเงินไว้ให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาต่อไป

กรณีการเข้าครอบครองทรัพย์สินของผู้ซื้ออสังหาริมทรัพย์ได้จากการขายทอดตลาดของกรมบังคับคดี

บุคคลผู้ซื้ออสังหาริมทรัพย์ได้จัดการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดีเมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีโอนอสังหาริมทรัพย์ที่ขายให้แก่ผู้ซื้อ หากทรัพย์สินที่โอนนั้นมีลูกหนี้ตามคำพิพากษา

อาศัยอยู่และลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารไม่ยอมออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ ผู้ซื้อจะต้องยื่นขอฝ่ายเดียวต่อศาลที่อสังหาริมทรัพย์ที่ซื้อได้อยู่ในเขตศาลนั้นเพื่อให้ศาลออกคำสั่งบังคับให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารที่ยังอยู่อาศัยออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควรแต่ไม่น้อยกว่า 30 วัน เมื่อศาลออกคำสั่งบังคับและพ้นระยะเวลาตามคำสั่งบังคับแล้ว ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารยังไม่ยอมออกไปจากอสังหาริมทรัพย์นั้น ผู้ซื้อจะต้องยื่นคำขอต่อศาลที่ออกคำสั่งบังคับเพื่อตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการส่งมอบการครอบครองเช่นเดียวกับกรณีของการฟ้องขับไล่เช่นกัน

วิธีการดำเนินการริ้อถอน

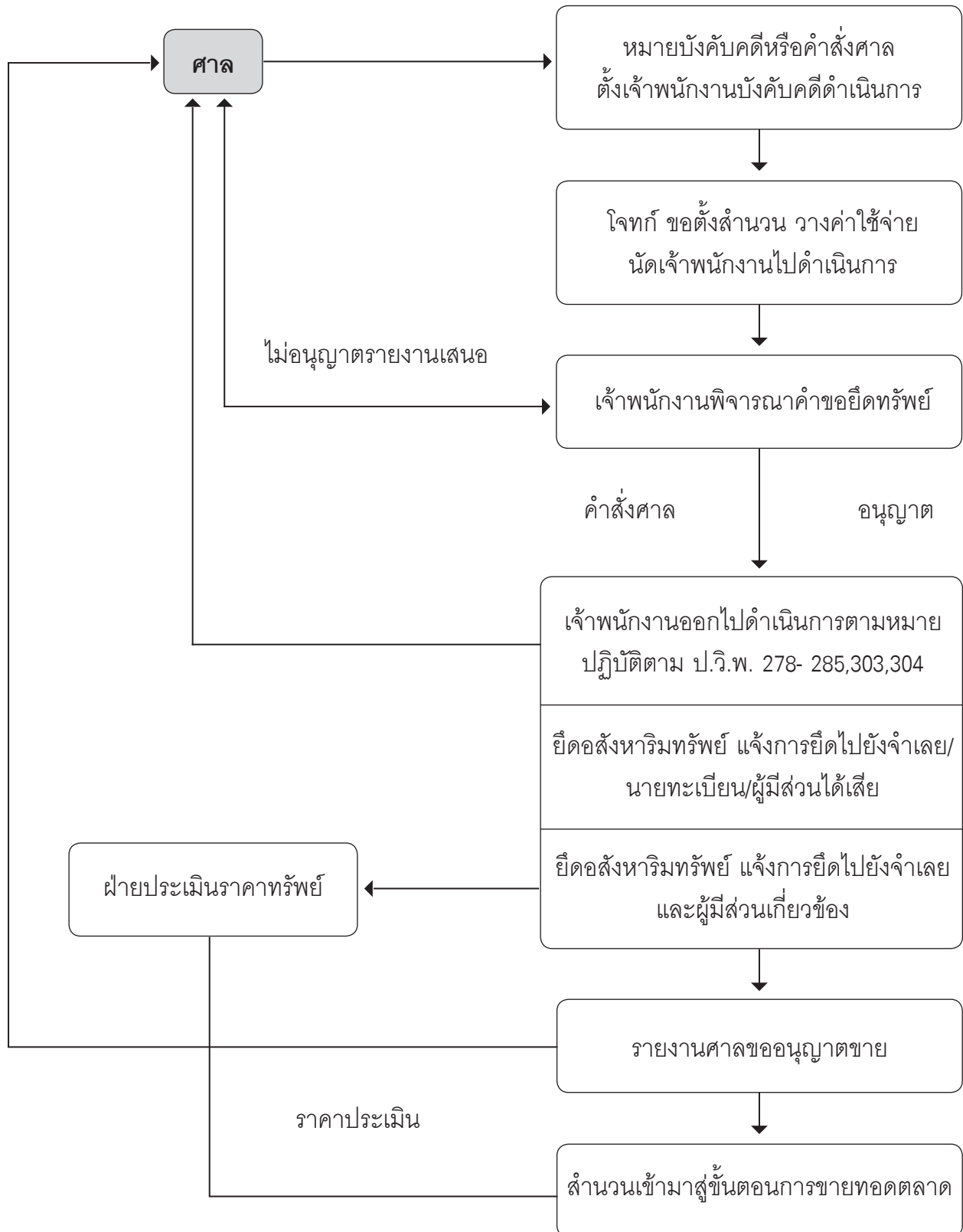
เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต้องมานำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปปิดประกาศกำหนดวันริ้อถอนสิ่งปลูกสร้างไม่น้อยกว่า 7 วัน ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษาริ้อถอนออกไปเองก่อนครบกำหนด และเมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแถลงเจ้าพนักงานบังคับคดีจะส่งมอบการครอบครองทรัพย์สินพิพาทให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา แต่หากเมื่อครบกำหนดเวลาที่ปิดประกาศไว้แล้ว ลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ริ้อถอนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องมานำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปควบคุมการริ้อถอนค่าใช้จ่ายในการริ้อถอนให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นผู้เสีย แต่โดยปกติเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเป็นผู้ออกเงินทดรองจ่ายก่อนเมื่อดำเนินการริ้อถอนเสร็จแล้วเจ้าพนักงานบังคับคดีจะส่งมอบการครอบครองทรัพย์สินพิพาทให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา และรวบรวมทรัพย์สินวัสดุที่ได้จากการริ้อถอนให้จัดทำบัญชีรวบรวมทรัพย์สินไว้เพื่อส่งมอบ หรือ เรียกให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษารับคืนไปภายในกำหนดเวลา หากลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่มารับคืนภายในกำหนดเวลา เจ้าพนักงานบังคับคดีจะรายงานศาลขออนุญาตขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าว เพื่อเก็บเงินไว้ให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาต่อไป

สำหรับคดีใดนอกจากจะต้องส่งมอบการครอบครองในเรื่องขับไล่และริ้อถอนแล้วยังปรากฏว่าศาลสั่งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาชำระค่าเสียหายให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอีก หากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาประสงค์จะบังคับคดีในส่วนค่าเสียหายก็สามารถดำเนินการได้ โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับการยึดทรัพย์และขายทอดตลาด หรือ การอายัดทรัพย์สิน

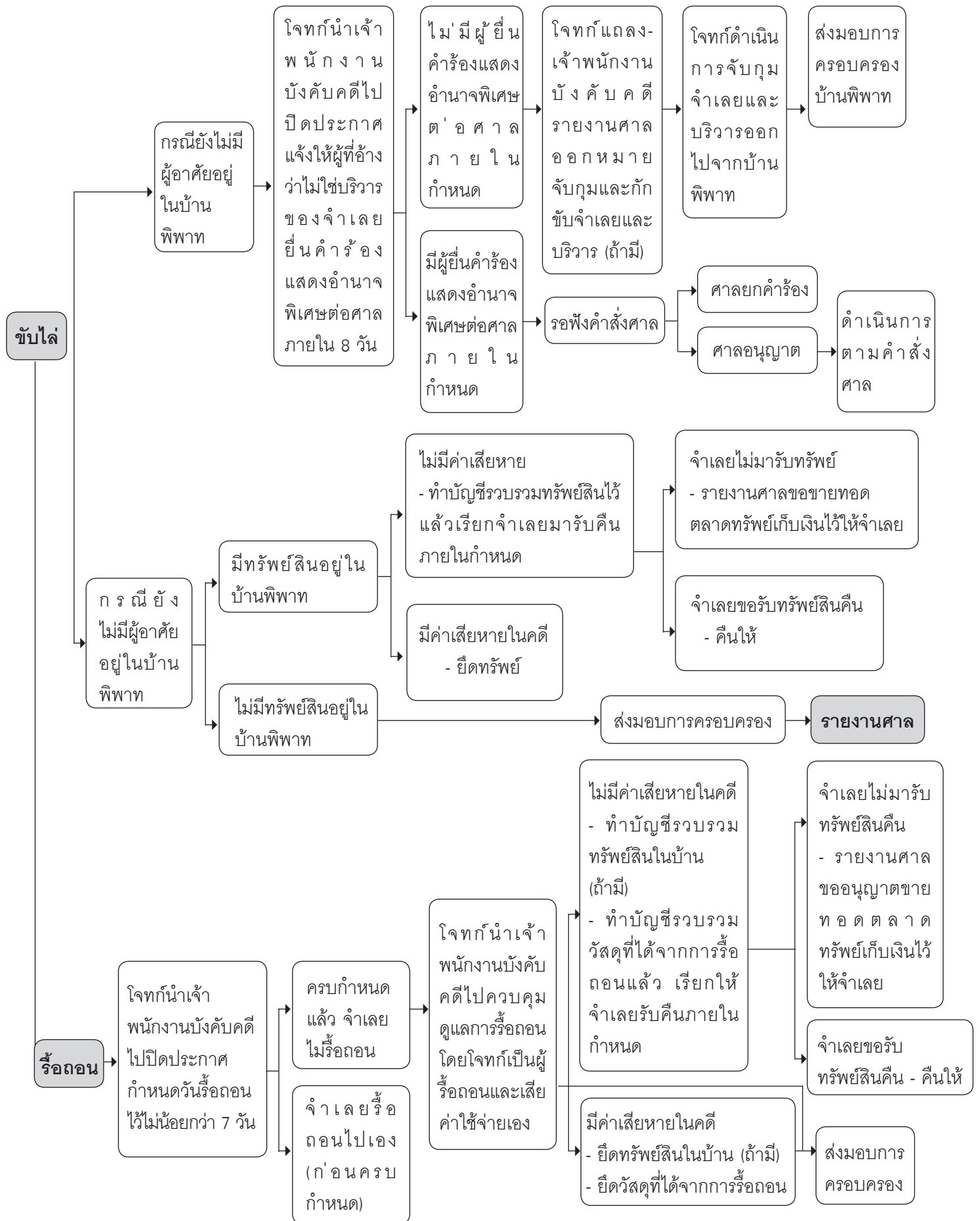
แผนผังขั้นตอนการบังคับคดีแพ่ง

กรมบังคับคดี

ขั้นตอนการยึดทรัพย์

แผนผังขั้นตอนการบังคับคดีขบไล่ – รื้อถอน

ยึดอสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ทำการ ยึดที่ดิน ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง

■ ให้จัดเตรียมเอกสารดำเนินการ ดังนี้

1. ต้นฉบับโฉนดที่ดิน , สัญญาจำนอง (ถ้ามี)
- ถ้าเป็นสำเนาต้องเป็นสำเนาที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งเจ้าพนักงานที่ดินรับรองไม่เกิน 1 เดือน นับ

ถึงวันยึด

2. สำเนาทะเบียนบ้านของจำเลย, ผู้ถือกรรมสิทธิ์, คู่สมรสของจำเลย, ทายาทของจำเลยผู้ตาย

ซึ่งนายทะเบียนรับรองไม่เกิน 1 เดือนนับถึงวันยึด

3. หลักฐานการเปลี่ยนชื่อ - สกุล (ถ้ามี) ของโจทก์และจำเลย
4. แผนที่การเดินทางไปที่ตั้งทรัพย์สินที่จะยึดพร้อม สำเนา 1 ชุด
5. ภาพถ่ายปัจจุบัน ของทรัพย์สินที่จะยึดและแผนผังของทรัพย์สินที่จะยึดโดยระบุขนาดกว้าง - ยาว
6. เขียนคำขอยึดทรัพย์สิน ณ ที่ทำการ (แบบ 3 ก) และวางเงินค่าใช้จ่าย จำนวนละ 2,500 บาท

ยึดอสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ทำการ ยึดห้องชุด

■ ให้จัดเตรียมเอกสารและดำเนินการ ดังนี้

1. ต้นฉบับหนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุด, สัญญาจำนอง (ถ้ามี)
- ถ้าเป็นสำเนาต้องเป็นสำเนาที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งเจ้าพนักงานที่ดินรับรองไม่เกิน 1 เดือน นับ

ถึงวันยึด

2. สำเนาทะเบียนบ้านของจำเลย, ผู้ถือกรรมสิทธิ์, คู่สมรสของจำเลย, ทายาทของจำเลยผู้ตาย

ซึ่งนายทะเบียนรับรองไม่เกิน 1 เดือน นับถึงวันยึด

3. หลักฐานการเปลี่ยนชื่อ - สกุล (ถ้ามี) ของโจทก์และจำเลย
4. แผนที่การเดินทางไปที่ตั้งทรัพย์สินที่จะยึดพร้อม สำเนา 1 ชุด
5. ภาพถ่ายปัจจุบัน ของทรัพย์สินที่จะยึดและแผนผังของทรัพย์สินที่จะยึด โดยระบุขนาดกว้าง - ยาว
6. หนังสือรับรองนิติบุคคลอาคารชุดที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งเจ้าพนักงานที่ดินรับรองไม่เกิน 1 เดือน

นับถึงวันยึด

7. เขียนคำขอยึดทรัพย์สิน ณ ที่ทำการ (แบบ 3 ก) และวางเงินค่าใช้จ่าย - จำนวนละ 2,500 บาท

ยึดสังหาริมทรัพย์ ยึดทรัพย์สิน

■ ให้จัดเตรียมเอกสารและดำเนินการ ดังนี้

1. สำเนาทะเบียนบ้านของจำเลย หรือคู่สมรสของจำเลย (กรณีสินสมรส) ซึ่งนายทะเบียนรับรอง
ไม่เกิน 1 เดือน นับถึงวันยึด
2. เขียนคำขอยึดทรัพย์ตาม (แบบ 7) แจ้งสถานที่ที่จะไปยึดทรัพย์สิน
3. วางเงินค่าใช้จ่าย **จำนวนละ 1,500 บาท**
4. จัดหาหรือเตรียมยานพาหนะสำหรับรับ - ส่ง เจ้าพนักงานบังคับคดี
5. ตระเตรียมยานพาหนะและคนเพื่อขนย้ายทรัพย์ที่ยึดไปเก็บรักษา ณ สถานรักษาทรัพย์
กรมบังคับคดี หรือสถานที่ของโจทก์

ขับไล่และรื้อถอน

■ ให้จัดเตรียมเอกสารและดำเนินการ ดังนี้

1. เขียนคำร้อง (แบบ 7) ขอให้ขับไล่ - รื้อถอน
2. วางเงินค่าใช้จ่าย **จำนวนละ 1,500 บาท**
3. จัดหาหรือเตรียมยานพาหนะสำหรับรับ - ส่งเจ้าพนักงานบังคับคดี
4. เตรียมคนงานในการรื้อถอนและยานพาหนะสำหรับขนย้ายทรัพย์ที่รื้อถอนหรือรวบรวม
5. ในกรณียึดทรัพย์สินจำเลยด้วย ให้ส่งสำเนาทะเบียนบ้านของจำเลย ซึ่งนายทะเบียนรับรอง
ไม่เกิน 1 เดือน นับถึงวันที่ยึด เพื่อแจ้งการยึดทรัพย์ให้จำเลยทราบ

ตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา 271 ถ้าคู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายแพ้คดี (ลูกหนี้ตามคำพิพากษา) มิได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทั้งหมดหรือบางส่วน คู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะ (เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา) ขอบที่จะร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้ภายในสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยอาศัยและตามคำบังคับที่ออกตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น

มาตรา 275 ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะขอให้บังคับคดี ให้ยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลเพื่อให้ออกหมายบังคับคดี

คำขอนั้นให้ระบุโดยชัดแจ้ง

- (1) คำพิพากษาหรือคำสั่งซึ่งจะขอให้มีการบังคับคดีตามนั้น
- (2) จำนวนที่ยังมิได้รับชำระตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น
- (3) วิธีการบังคับคดีซึ่งขอให้ออกหมายนั้น

มาตรา 278 ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งภาคนี้ว่าด้วยอำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี นับแต่วันที่ได้ส่งหมายบังคับคดีให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือถ้าหมายนั้นมิได้ส่งนับแต่วันออกหมายนั้นเป็นต้นไป ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจในฐานะเป็นผู้แทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในอันที่จะรับชำระหนี้หรือทรัพย์สินที่ลูกหนี้นำมาวางและออกไปรับให้ กับมีอำนาจที่จะยึดหรืออายัดและยึดถือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้ และมีอำนาจที่จะเอาทรัพย์สินเช่นว่านี้ออกขายทอดตลาด ทั้งมีอำนาจที่จะจำหน่ายทรัพย์สินหรือเงินรายได้จากการนั้น และดำเนินวิธีการบังคับคดีทั่วไป ตามที่ศาลได้กำหนดไว้ในหมายบังคับคดี

ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นผู้รับผิดชอบในการรักษาไว้โดยปลอดภัย ซึ่งเงินหรือทรัพย์สินหรือเอกสารทั้งปวงที่ยึดมาหรือที่ได้ชำระหรือส่งมอบให้แก่เจ้าพนักงานตามหมายบังคับคดี

ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำบันทึกแล้วรักษาไว้ในที่ปลอดภัยซึ่งวิธีการบังคับทั้งหลายที่ได้จัดทำไป และรายงานต่อศาลเป็นระยะๆ ไป

มาตรา 279 เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องดำเนินการบังคับคดีแต่ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกในวันทำการงานปกติ เว้นแต่ในกรณีมีเหตุฉุกเฉินโดยได้รับอนุญาตจากศาล

ในการที่จะดำเนินการบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีย่อมมีอำนาจเท่าที่มีความจำเป็นเพื่อที่จะค้นสถานที่ใดๆ อันเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ปกครองอยู่ เช่น บ้านที่อยู่ คลังสินค้า โรงงาน และร้านค้าขาย ทั้งมีอำนาจที่จะยึดและตรวจสมุดบัญชี หรือแผ่นกระดาษและ

กระทำการใดๆ ตามสมควรเพื่อเปิดสถานที่หรือบ้านที่อยู่หรือโรงเรียนดังกล่าวแล้ว รวมทั้งตู้รับรษณีย์ ตู้หรือที่เก็บของอื่นๆ

ถ้ามีผู้ขัดขวาง เจ้าพนักงานบังคับคดีชอบที่จะร้องขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานตำรวจเพื่อดำเนินการบังคับคดีจนได้

มาตรา 280 เพื่อประโยชน์แห่งบทบัญญัติในภาคนี้บุคคลต่อไปนี้ให้ถือว่ามีส่วนได้เสียในวิธีบังคับคดีอันเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

(1) เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและในกรณีที่มีการอายัดสิทธิเรียกร้องลูกหนี้แห่งสิทธิเรียกร้องนั้น

(2) บุคคลอื่นใดซึ่งชอบที่จะใช้สิทธิอันได้จดทะเบียนไว้โดยชอบ หรือที่ได้ยื่นคำร้องขอตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 288, 289 และ 290 อันเกี่ยวกับทรัพย์สิน หรือสิทธิเรียกร้องเช่นว่ามานั้น เว้นแต่คำร้องขอเช่นว่านี้จะได้ถูกยกเลิกในชั้นที่สุด

มาตรา 282 ถ้าคำพิพากษาหรือคำสั่งใดกำหนดให้ชำระเงินจำนวนหนึ่ง ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติห้ามมาตราต่อไปนี้ เจ้าพนักงานบังคับคดีย่อมมีอำนาจที่จะรวบรวมเงินให้พอชำระตามคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยวิธียึดหรืออายัด และขายทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษตามบทบัญญัติในลักษณะนี้ คือ

(1) โดยวิธียึดและขายทอดตลาดสังหาริมทรัพย์อันมีรูปร่างและอสัณฐานสังหาริมทรัพย์

(2) โดยวิธีอายัดสังหาริมทรัพย์อันมีรูปร่างและอสัณฐานสังหาริมทรัพย์รวมทั้งสิทธิทั้งปวงอันมีอยู่ในทรัพย์สินเหล่านั้น ซึ่งบุคคลภายนอกจะต้องส่งมอบหรือโอนมายังลูกหนี้ตามคำพิพากษาในภายหลัง และเมื่อได้ส่งมอบหรือโอนมาแล้ว เอาทรัพย์สินหรือสิทธิเหล่านั้นออกขายหรือจำหน่าย ในกรณีเช่นว่านี้ เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจจะยึดบรรดาเอกสารทั้งปวงที่ให้สิทธิแก่ลูกหนี้ในอันที่จะได้รับส่งมอบหรือรับโอนทรัพย์สินหรือสิทธิเช่นว่ามานั้น

(3) โดยวิธีอายัดเงินที่บุคคลภายนอกจะต้องชำระให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาในภายหลังแล้วเรียกเก็บตามนั้น ในกรณีเช่นว่านี้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจที่จะยึดบรรดาเอกสารทั้งปวงที่ให้สิทธิแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาในอันที่จะได้รับชำระเงินเช่นว่านั้น

(4) โดยวิธียึดเอกสารอื่นๆ ทั้งปวง เช่น สัญญากระทำการงานต่างๆ ซึ่งได้ชำระเงินทั้งหมดหรือแต่บางส่วนแล้ว ซึ่งการบังคับตามสัญญาเช่นว่านี้อาจทวีจำนวนหรือราคาทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาและเพื่อที่จะนำบทบัญญัติแห่ง มาตรา 310 (4) มาใช้บังคับ

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ทรัพย์สินที่เป็นของภรรยาหรือที่เป็นของบุตรผู้เยาว์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งตามกฎหมายอาจถือได้ว่าเป็นทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือเป็นทรัพย์สินที่อาจบังคับเอาชำระหนี้ตามคำพิพากษาได้นั้น เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจยึดหรืออายัดและเอาออกขายได้ตามที่บัญญัติไว้ข้างบนนี้

มาตรา 283 ถ้าจะต้องยึดหรืออายัดและขายทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษตามความในมาตราก่อน เจ้าพนักงานบังคับคดีชอบที่จะยึดหรืออายัดหรือขายบรรดาทรัพย์สินที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

อ้างว่าเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษากายใต้บังคับบัญญัติมาตรา 284 และ 288

ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีไม่ยึดทรัพย์อันจะต้องยึดภายในเวลาอันควรต้องทำ โดยปราศจากความระมัดระวัง หรือโดยสมรู้เป็นใจกับลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือบุคคลใดซึ่งเป็นเจ้าของทรัพย์ที่จะต้องยึด หรือเพิกเฉยไม่กระทำการโดยเร็วตามสมควรเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาผู้ต้องเสียหาย เพราะการนั้นอาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ปลดปล่อยทุกซ์ ถ้าศาลไต่สวนเป็นที่พอใจว่าข้ออ้างนั้นเป็นจริงก็ให้ศาลมีคำสั่งว่าเจ้าพนักงานผู้นั้นตกอยู่ในความรับผิด จำต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่เกินกว่าจำนวนตามคำพิพากษา ถ้าเจ้าพนักงานไม่ชำระค่าสินไหมทดแทนตามคำสั่งของศาล ศาลอาจออกหมายบังคับเอาแก่ทรัพย์สินของเจ้าพนักงานผู้นั้นได้ แต่ถ้าเจ้าพนักงานมีความสงสัยในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้นำชี้ดังกล่าวแล้ว ซึ่งบุคคลอื่น นอกจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของทรัพย์ที่ยึดนั้นมีชื่อเป็นเจ้าของในทะเบียน เจ้าพนักงานนั้นชอบที่จะดเว้นยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น และร้องต่อศาลให้กำหนดการอย่างใดๆ เพื่อมิให้ตนต้องรับผิดในค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวมาแล้ว

มาตรา 285 ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาต่อไปนี้ ย่อมไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดี

(1) เครื่องนุ่งห่มหีบนอน หรือเครื่องใช้ในครัวเรือน หรือเครื่องใช้สอยส่วนตัว โดยประมาณรวมกันราคาไม่เกินห้าหมื่นบาท ในกรณีที่ศาลเห็นสมควร ศาลจะกำหนดทรัพย์สินดังกล่าวที่มีราคาเกินห้าหมื่นบาท ให้เป็นทรัพย์สินที่ไม่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีก็ได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นตามฐานะของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

(2) เครื่องมือหรือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการเลี้ยงชีพหรือประกอบวิชาชีพโดยประมาณรวมกันราคาไม่เกินหนึ่งแสนบาท แต่ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลขออนุญาตยึดหน่วง และใช้เครื่องมือหรือเครื่องใช้อันจำเป็นเพื่อดำเนินการเลี้ยงชีพหรือประกอบวิชาชีพอันมีราคาเกินกว่าจำนวนราคาดังกล่าวแล้ว ให้ศาลมีอำนาจที่จะใช้ดุลยพินิจอนุญาตหรือไม่อนุญาตภายในบังคับแห่งเงื่อนไขตามที่ศาลเห็นสมควร

(3) วัตถุ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ทำหน้าที่แทนหรือช่วยอวัยวะของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

(4) ทรัพย์สินอย่างใดที่โอนกันไม่ได้ตามกฎหมาย หรือตามกฎหมายย่อมไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดี

ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษามีลักษณะเป็นของส่วนตัวโดยแท้ เช่น หนังสือสำหรับวงศ์ตระกูลโดยเฉพาะ จดหมายหรือสมุดบัญชีต่างๆ นั้น อาจยึดมาตรวจดูเพื่อประโยชน์แห่งการบังคับคดีได้ถ้าจำเป็น แต่ห้ามมิให้เอาออกขายทอดตลาด

ประโยชน์แห่งข้อยกเว้นที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ให้ขยายไปถึงทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง อันเป็นของภริยาหรือของบุตรผู้เยาว์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งทรัพย์สินเช่นว่านี้ตามกฎหมายอาจถือได้ว่าเป็นทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือเป็นทรัพย์สินที่อาจบังคับเอาชำระหนี้ตามคำพิพากษาได้

* คำสั่งของศาลตามวรรคหนึ่ง (1) และ(2) ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ได้ และคำพิพากษาหรือ

คำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

****มาตรา 286** ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น เงินหรือสิทธิเรียกร้องเป็นเงินของลูกหนี้ ตามคำพิพากษาต่อไปนี้ ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

(1) เบี้ยเลี้ยงชีพซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ และเงินรายได้เป็นคราวๆ อันบุคคลภายนอกได้ยกให้เพื่อเลี้ยงชีพเป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละหนึ่งหมื่นบาทหรือตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร

(2) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ และเบี้ยหวัดหรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างในหน่วยราชการ และเงินสงเคราะห์ บำนาญ หรือบำเหน็จที่หน่วยราชการได้จ่ายให้แก่คู่สมรสหรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น

(3) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดเชย เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงาน นอกจากที่กล่าวไว้ใน (2) ที่นายจ้างจ่ายให้แก่บุคคลเหล่านั้น หรือคู่สมรสหรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้นเป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละหนึ่งหมื่นบาท หรือตามที่ศาลเห็นสมควร

(4) เงินฉดปณกิจสงเคราะห์ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้รับอันเนื่องมาแต่ความตายของบุคคลอื่น เป็นจำนวนตามที่จำเป็นในการดำเนินการฉดปณกิจศพตามฐานะของผู้ตายที่ศาลเห็นสมควร

ในกรณีนี้ศาลเป็นผู้กำหนดจำนวนเงินตาม (1) และ (3) ให้ศาลกำหนดให้ไม่น้อยกว่าอัตราเงินเดือนขั้นต่ำสุดของข้าราชการพลเรือนในขณะนั้น และไม่เกินอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดของข้าราชการพลเรือนในขณะนั้น โดยคำนึงถึงฐานะในทางครอบครัวของลูกหนี้ตามคำพิพากษาและจำนวนบุพการีและผู้สืบสันดาน ซึ่งอยู่ในความอุปการะของลูกหนี้ตามคำพิพากษาด้วย

*ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจออกคำสั่งอายัดตามมาตรา 311 วรรคสองให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจกำหนดจำนวนเงินตาม (1) (3) และ (4) และให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับแก่การกำหนดจำนวนเงินตาม (1) และ (3) โดยอนุโลม แต่ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีไม่เห็นด้วยกับจำนวนเงินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด บุคคลดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อศาลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการกำหนดจำนวนเงินเช่นนั้น เพื่อขอให้ศาลกำหนดจำนวนเงินใหม่ได้

*ในกรณีที่พิพดการณแห่งการดำรงชีพของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้เปลี่ยนแปลงไป บุคคลตามวรรคสามจะยื่นคำร้องให้ศาลหรือเจ้าพนักงานบังคับคดี แล้วแต่กรณีกำหนดจำนวนเงินตาม (1) และ (3) ใหม่ก็ได้

*คำสั่งของศาลที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดจำนวนเงินตามมาตรานี้ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ได้ และคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

มาตรา 287 ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติมาตรา 288 และ 289 บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้น ย่อมไม่กระทบกระทั่งถึงบุริมสิทธิหรือสิทธิอื่นๆ ซึ่งบุคคลภายนอกอาจร้องขอให้บังคับเหนือทรัพย์สินนั้นได้ตามกฎหมาย

***มาตรา 288** ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งมาตรา 55 ถ้าบุคคลใดกล่าวอ้างว่าจำเลย หรือลูกหนี้ ตามคำพิพากษาไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดไว้ ก่อนที่ได้เอาทรัพย์สินเช่นนั้นออก ขายทอดตลาด หรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นบุคคลนั้นอาจยื่นคำร้องขอต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีให้ปล่อย ทรัพย์สินเช่นนั้น ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้กล่าวอ้างนั้นนำส่งสำเนาคำร้องขอแก่โจทก์หรือเจ้าหนี้ตาม คำพิพากษาและจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษา และเจ้าพนักงานบังคับคดีโดยลำดับ เมื่อเจ้าพนักงาน บังคับคดีได้รับคำร้องขอเช่นนี้ให้งดการขายทอดตลาด หรือจำหน่ายทรัพย์สินที่พิพาทนั้นไว้ในระหว่าง รอคำนวณปัจจัยชี้ขาดของศาล ดังที่บัญญัติไว้ต่อไปนี้

เมื่อได้ยื่นคำร้องขอต่อศาลแล้ว ให้ศาลพิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีนั้นเหมือนอย่างคดีธรรมดาเว้นแต่

(1) เมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้ยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้อง ไม่ว่าในเวลาใดๆ ก่อนวันกำหนดชี้ สองสถานหรือก่อนวันสืบพยาน หากมีพยานหลักฐานเบื้องต้นแสดงว่าคำร้องขอนั้นไม่มีมูลและยื่นเข้ามา เพื่อประวิงให้ชักช้า ศาลมีอำนาจที่จะมีคำสั่งให้ผู้กล่าวอ้างวางเงินต่อศาลภายในระยะเวลาที่ศาลจะ กำหนดไว้ในคำสั่งตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควรเพื่อเป็นประกันการชำระค่าสินไหมทดแทนแก่เจ้าหนี้ตาม คำพิพากษาสำหรับความเสียหายที่อาจได้รับ เนื่องจากเหตุเนื่องมาจากการบังคับคดีอันเกิดแต่การยื่นคำร้อง ขอนั้น ถ้าผู้กล่าวอ้างไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาล ให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

(2) ถ้าทรัพย์สินที่พิพาทนั้นเป็นสังหาริมทรัพย์และมีพยานหลักฐานเบื้องต้นแสดงว่าคำร้องขอนั้น ไม่มีเหตุอันควรฟังหรือถ้าปรากฏว่าทรัพย์สินที่ยึดนั้นเป็นสังหาริมทรัพย์ที่เก็บไว้นานไม่ได้ ศาลมีอำนาจที่จะ มีคำสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินเช่นนี้โดยไม่ชักช้า

*คำสั่งของศาลตามวรรคสอง (1) และ (2) ให้เป็นที่สุด

มาตรา 289 ถ้าบุคคลใดชอบที่จะบังคับการชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ที่เจ้าพนักงานบังคับคดียึดไว้ หรือชอบที่จะได้เงินที่ขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินเหล่านั้นได้ โดยอาศัยอำนาจ แห่งการจำนองที่อาจบังคับได้ก็ดีหรืออาศัยอำนาจแห่งบุริมสิทธิก็ดี บุคคลนั้นอาจยื่นคำร้องขอต่อศาลที่ ออกหมายบังคับคดีให้เอาเงินที่ได้มานั้นชำระหนี้ตนก่อนเจ้าหนี้อื่นๆ ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ ในกรณีที่อาจบังคับเอาทรัพย์สินซึ่งจำนองหลุดผู้รับจำนองจะมีคำขอดังกล่าวข้างต้นให้ เอาทรัพย์สินซึ่งจำนองนั้นหลุดก็ได้

ในกรณีจำนองสังหาริมทรัพย์หรือบุริมสิทธิเหนือสังหาริมทรัพย์อันได้ไปจดทะเบียนไว้แล้ว ให้ยื่น คำร้องขอก่อนเอาทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาด ส่วนในกรณีอื่นๆ ให้ยื่นคำร้องขอเสียก่อนส่งคำบอก กล่าวตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 319

ถ้าศาลมีคำสั่งอนุญาตให้เอาทรัพย์สินที่จำนองหลุด การยึดทรัพย์สินที่จำนองนั้นเป็นอันเพิกถอนไปใน ตัว ในกรณีอื่นๆ ที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามคำร้องขอ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาชอบที่จะได้รับแต่เงินที่เหลือ ถ้าหากมี ภายหลังที่หักชำระค่าธรรมเนียมการบังคับจำนองและชำระหนี้ผู้รับจำนองหรือเจ้าหนี้บุริมสิทธิแล้ว

***มาตรา 290** เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินอย่างใดของลูกหนี้ตาม คำพิพากษาไว้แทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว ห้ามไม่ให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอื่นยึดหรืออายัดทรัพย์สิน

นั้นซ้ำอีก แต่ให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเช่นว่านี้มีอำนาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลที่ออกหมายบังคับให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น เพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้ตนเข้าเฉลี่ยในทรัพย์สินหรือเงินที่ขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินนั้นได้ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ไม่ว่าในกรณีใดๆ ห้ามมิให้ศาลอนุญาตตามคำขอเช่นว่ามานี้ เว้นแต่ศาลเห็นว่าผู้ยื่นคำขอไม่สามารถเอาชำระได้จากทรัพย์สินอื่นๆ ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยภาษีอากรในอันที่จะสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อชำระค่าภาษีอากรค้างให้มีสิทธิขอเฉลี่ยในทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานดังกล่าวได้ยึดหรืออายัดไว้ก่อนแล้ว เช่นเดียวกับเจ้าหนี้ตามคำพิพากษตามความในวรรคหนึ่ง แต่ถ้าเจ้าพนักงานมิได้ยึดหรืออายัดไว้ก่อน ให้ขอเฉลี่ยได้ภายในบังคับของบทบัญญัติวรรคสอง

ในกรณีที่ยึดทรัพย์สินเพื่อขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น คำขอเช่นว่านี้ให้ยื่นก่อนสิ้นระยะเวลาสิบสี่วันนับแต่วันที่มีการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ขายทอดตลาดหรือจำหน่ายได้ในครั้งนั้นๆ

ในกรณีที่อายัดทรัพย์สิน ให้ยื่นคำขอเสียก่อนสิ้นระยะเวลาสิบสี่วันนับแต่วันชำระเงินหรือส่งทรัพย์สินตามที่อายัดไว้

ในกรณียึดเงินยื่นคำขอเสียก่อนสิ้นระยะเวลาสิบสี่วันนับแต่วันยึด

เมื่อได้ส่งสำเนาคำขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการจ่ายเงินหรือทรัพย์สินตามคำบังคับไว้จนกว่าศาลจะได้มีคำวินิจฉัยชี้ขาด เมื่อศาลได้มีคำสั่งประการใดและสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบแล้ว ก็ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปฏิบัติไปตามคำสั่งเช่นว่านั้น

ในกรณีที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาผู้ยึดสิทธิในการบังคับคดี หรือเพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดีภายในเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด ผู้ขอเฉลี่ยหรือผู้ยื่นคำร้องตามมาตรา 287 หรือตามมาตรา 289 มีสิทธิขอให้ดำเนินการบังคับคดีต่อไป

*คำสั่งอนุญาตของศาลตามวรรคแปดให้เป็นที่สุด

***มาตรา 295** ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการบังคับคดีในกรณีต่อไปนี้

(1) เจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการบังคับคดีนั่นเอง หรือถอนโดยคำสั่งศาล แล้วแต่กรณีเมื่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้วางต่อศาลหรือต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นจำนวนพอชำระหนี้ตามคำพิพากษา พร้อมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมแห่งคดีหรือค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี หรือได้หาประกันมาให้จนเป็นที่พอใจของศาล สำหรับจำนวนเงินเช่นว่านี้

(2) ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ได้แจ้งไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นหนังสือว่าตนสละสิทธิในการบังคับคดีนั้น

(3) ถ้าคำพิพากษาในระหว่างบังคับคดีได้ถูกกลับในชั้นที่สุด หรือหมายบังคับคดีได้ถูกยกเลิกเสีย เมื่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีได้ส่งคำสั่งให้แก่พนักงานบังคับคดี แต่ถ้าตามคำพิพากษาในระหว่างบังคับคดีนั้น ได้ถูกกลับเพียงบางส่วน การบังคับคดีอาจดำเนินต่อไปนี้จนกว่าเงินที่รวบรวมได้นั้นจะพอชำระแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

***มาตรา 296 ทวิ** ในกรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาถูกพิพากษาให้ขับไล่ หรือต้องออกไปหรือต้อง รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัยหรือทรัพย์สินที่ครอบครอง ถ้าลูกหนี้ตาม คำพิพากษาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานบังคับคดีให้จัดการให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเข้าครอบครองทรัพย์สินดังกล่าว เมื่อศาลมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจ ดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในห้ามตราต่อไป

***มาตรา 296 ตรี** ถ้าทรัพย์สินที่ต้องจัดการตามคำสั่งศาลนั้นไม่มีบุคคลโดยอยู่อาศัย เจ้าพนักงาน บังคับคดีมีอำนาจมอบทรัพย์สินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเข้าครอบครองได้ทันทีและ ถ้ามีความจำเป็นให้อำนาจทำลายสิ่งกีดขวางอันเป็นอุปสรรคในการที่จะจัดการให้เข้าครอบครองได้ตามสมควร

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้ายังมีสิ่งของของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือของบุคคลโดยอยู่ในทรัพย์สิน ดังกล่าวนั้น เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจจัดการมอบให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษารักษาไว้หรือจัดการ ขนย้ายไปเก็บรักษา ณ สถานที่ใดโดยให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายก็ได้ ในการนี้ให้ เจ้าพนักงานบังคับคดีทำบัญชีสิ่งของไว้และแจ้งหรือประกาศให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่รับคืนไป ภายใน เวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่รับสิ่งของนั้นคืนภายในเวลาที่กำหนด เจ้าพนักงานบังคับคดีโดยได้รับอนุญาตจากศาล มีอำนาจขายทอดตลาดสิ่งของนั้นแล้ว เก็บรักษาเงินสุทธิ หลังจากหักค่าใช้จ่ายแทนสิ่งของนั้น

ในกรณีที่สิ่งของของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือของบุคคลใดที่อยู่ในทรัพย์สินตามวรรคสอง มีสภาพ เป็นของสดของเสียได้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจที่จะขายได้ทันที โดยวิธีขายทอดตลาดหรือวิธีอื่น ที่สมควร

ในกรณีที่สิ่งของนั้นถูกยึดหรืออายัดในการบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจย้ายสถานที่ เก็บรักษาตามที่เห็นสมควรค่าใช้จ่ายในการนี้ให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาผู้ถูกบังคับคดีเป็นผู้เสีย

***มาตรา 296 จัตวา** ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแจ้งต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีว่าลูกหนี้ตาม คำพิพากษาหรือบริวารยังไม่ออกไปตามคำสั่งของศาล ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (1) รายงานต่อศาลเพื่อมีคำสั่งจับกุมและกักขังลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารดังกล่าวนั้นและ ศาลมีอำนาจสั่งจับกุมและกักขังได้ทันที ในกรณีให้นำมาตรา 300 มาใช้บังคับโดยอนุโลม
- (2) เมื่อศาลมีคำสั่งให้จับกุมและกักขังลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารตาม (1) แล้ว หรือลูกหนี้ ตามคำพิพากษาหรือบริวารหลบหนี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการตามมาตรา 296 ตรี โดยอนุโลม
- (3) ปิดประกาศกำหนดเวลาให้ผู้ซึ่งอ้างว่าไม่ใช่บริวารของลูกหนี้ตามคำพิพากษายื่นคำร้องแสดง อำนาจพิเศษต่อศาลภายในกำหนดเวลาแปดวันนับแต่วันปิดประกาศถ้าไม่ยื่นภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นบริวารของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

***มาตรา 296 เบญจ** ในกรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไปจากทรัพย์สิน นั้นด้วยเจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจจัดการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างนั้นและให้อำนาจขนย้ายสิ่งของออก

จากสิ่งปลูกสร้างที่มีการรื้อถอนนั้นด้วย ค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนและขนย้ายสิ่งของให้ลูกหนี้ ตามคำพิพากษาเป็นผู้เสีย

ในการรื้อถอน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดประกาศกำหนดการรื้อถอนไว้ ณ บริเวณนั้นไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่พฤติการณ์ในการรื้อถอนนั้น

เจ้าพนักงานบังคับคดีไม่ต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 331 เว้นแต่จะได้กระทำโดยมีเจตนาร้ายหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

วัสดุก่อสร้างที่ถูกรื้อถอนรวมทั้งสิ่งของที่ขนย้ายออกจากสิ่งปลูกสร้าง ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้รับคืนไป เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจเก็บรักษาไว้ หรือขายแล้วเก็บเงินสุทธิไว้แทนตัวทรัพย์สินนั้น ถ้าเจ้าของมิได้เรียกเอาทรัพย์สินหรือเงินนั้นภายในกำหนดห้าปีนับแต่มีประกาศกำหนดการรื้อถอนให้ทรัพย์สินหรือเงินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน

ในกรณีที่สิ่งปลูกสร้างนั้นถูกยึดในการบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจขายทอดตลาดสิ่งปลูกสร้างนั้น แล้วเก็บเงินสุทธิที่เหลือจากหักค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมไว้แทน

มาตรา 303 การยึดเอกสารและสิ่งหามิทรัพย์สินมีรูปร่างของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดทำโดย

(1) นำเอกสารหรือทรัพย์สินนั้นมาและฝากไว้ ณ สถานที่ใดหรือแก่บุคคลใดตามที่เห็นสมควรและแจ้งการยึดนั้นให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบ หรือ

(2) มอบไว้ในความอารักขาของลูกหนี้ตามคำพิพากษาโดยความยินยอมเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา หรือมอบไว้ในอารักขาของบุคคลอื่นใดซึ่งครอบครองทรัพย์สินนั้นอยู่ และแจ้งการยึดให้ลูกหนี้หรือบุคคลเช่นว่านั้นทราบ กับต้องกระทำให้การยึดนั้นเห็นประจักษ์แจ้ง โดยการประทับตราหรือกระทำโดยวิธีอื่นใดที่สมควร การยึดสิ่งหามิทรัพย์สินมีรูปร่างนั้น ครอบคลุมไปถึงดอกผลแห่งทรัพย์สินนั้นด้วย

มาตรา 304 การยึดสิ่งหามิทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดทำเอาหนังสือสำคัญสำหรับทรัพย์สินนั้นมาและฝากไว้ ณ สถานที่ใด หรือแก่บุคคลใด ตามที่เห็นสมควร และแจ้งการยึดนั้นให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษา และเจ้าพนักงานที่ดินผู้มีหน้าที่ทราบให้เจ้าพนักงานที่ดินบันทึกการยึดไว้ในทะเบียน ถ้าหนังสือสำคัญยังไม่ได้ออก หรือนำมาแสดงไม่ได้หรือหาไม่พบ ให้ถือว่า การได้แจ้งการยึดต่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาและเจ้าพนักงานที่ดินนั้น เป็นการยึดตามกฎหมายแล้ว

การยึดสิ่งหามิทรัพย์สินนั้นครอบคลุมไปถึงเครื่องอุปกรณ์และดอกผลที่ดินของสิ่งหามิทรัพย์สินนั้นด้วย เว้นแต่จะได้มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ดอกผลธรรมดาที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องเป็นผู้เก็บเกี่ยว หรือบุคคลอื่นเก็บเกี่ยวในนามของลูกหนี้ นั้น เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้แจ้งเป็นหนังสือให้ทราบ ในขณะที่ทำการยึดว่า จะทำการเก็บเกี่ยวเองแล้วเจ้าพนักงานบังคับคดีอาจจัดให้เก็บเกี่ยวดอกผลนั้นได้เมื่อถึงกำหนด และทำการขายทอดตลาดตามบทบัญญัติในลักษณะนี้

มาตรา 305 การยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาดังบัญญัติไว้ในสองมาตราก่อนนี้ มีผลดังต่อไปนี้

(1) การที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ก่อให้เกิด โอนหรือเปลี่ยนแปลงซึ่งสิทธิในทรัพย์สินที่ถูกยึดภายหลังที่ได้ทำการยึดไว้แล้วนั้น หากอาจใช้ยื่นแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา หรือเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ไม่ถึงแม้ว่าราคาแห่งทรัพย์สินนั้นจะเกินกว่าจำนวนหนี้ตามคำพิพากษาและค่าฤชาธรรมเนียมในการฟ้องร้องและการบังคับคดี และลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้จำหน่ายทรัพย์สินเพียงส่วนที่เกินจำนวนนั้นก็ตาม

(2) ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้รับมอบให้เป็นผู้รักษาสงหาริมทรัพย์มีรูปร่างที่ถูกยึดหรือเป็นผู้ครอบครองสงหาริมทรัพย์ที่ถูกยึด ลูกหนี้ชอบที่จะใช้ทรัพย์สินเช่นนั้นได้ตามสมควร แต่ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะทำให้ทรัพย์สินที่ได้รับมอบไว้ในอารักขา หรือทรัพย์สินที่อยู่ในครอบครองเสียหาย หรือเกลือกจะเสียหาย โดยเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นเอง หรือเมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินนั้นร้องขอ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะระงับรักษาทรัพย์สินนั้นเสียเองหรือตั้งให้ผู้อื่นเป็นผู้จัดการทรัพย์สินก็ได้

มาตรา 309 ตริ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีโอนสงหาริมทรัพย์ที่ขายให้แก่ผู้ซื้อ หากทรัพย์สินที่โอนนั้นมีลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารอยู่อาศัย และลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารไม่ยอมออกไปจากสงหาริมทรัพย์นั้น ผู้ซื้อชอบที่จะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลที่สงหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ในเขตศาลให้ออกคำบังคับให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารออกจากสงหาริมทรัพย์นั้น ภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควรกำหนด แต่ไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารไม่ปฏิบัติตามคำบังคับให้บังคับตามมาตรา 296 ทวิ มาตรา 296 ตริ มาตรา 296 จัตวา มาตรา 296 ฉ มาตรา 296 สัตต มาตรา 299 มาตรา 300 มาตรา 301 และมาตรา 302 โดยอนุโลม ทั้งนี้ให้เจ้าพนักงานศาลเป็นผู้ส่งคำบังคับคดีโดยผู้ซื้อมีหน้าที่จัดการนำส่งและให้ถือว่าผู้ซื้อเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาและลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารที่อยู่อาศัยในสงหาริมทรัพย์นั้นเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษตามบทบัญญัติดังกล่าว

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา 309 ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 22) พ.ศ.2548

ตามที่ได้มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 22) พ.ศ.2548 ซึ่งแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับคดี และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 28 กรกฎาคม 2547 อันเป็นวัดถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา นั้น

สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา 309 ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่เพิ่มเติมใหม่ ซึ่งกำหนดให้ผู้ซื้อสงหาริมทรัพย์จากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดีมีสิทธิยื่นคำขอให้ศาลออกคำบังคับให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารออกไปจากสงหาริมทรัพย์นั้นได้โดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีใหม่นั้นมีปัญหาเกี่ยวกับการบังคับคดีใช้แก่คดีที่ค้างพิจารณาอยู่ก่อน รวมทั้งยังขาดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการระบวนพิจารณา จึงมีข้อสังเกตเพื่อเป็นแนวทางเบื้องต้นในการดำเนินการตามบทบัญญัติดังกล่าว ดังต่อไปนี้

1. การยื่นคำขอมตามมาตรา 309 ตริ ต้องยื่นต่อศาลที่สงหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ ซึ่งอาจเป็นคนละแห่งกับศาลที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดตัดสินคดี ดังนั้น ถ้าศาลที่ได้รับคำขอมมิใช่ศาลที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดตัดสินคดีนั้น ก็ควรตั้งสำนวนและกำหนดเลขคดีขึ้นใหม่โดยมีอักษรกำกับเพื่อแยกประเภท

คดีเหล่านี้ เช่น หมายเลขคดีดำที่ ข/...../.....ส่วนการจัดเก็บและปลดทำลายสำนวนให้ดำเนินการเช่นเดียวกับคดีทั่วไป

2. ในคำขอควรระบุหมายเลขคดีของศาลเดิมที่ได้มีพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดตัดสินคดีอันเป็นเหตุให้มีการขายทอดตลาดอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว พร้อมทั้งชี้แจงว่าผู้ยื่นคำขอไม่จำเป็นต้องยื่นคำร้องขอเยี่ยมสำนวนคดีนั้นจากศาลเดิมหากศาลในคดีหลังเห็นว่ามีความจำเป็นต้องตรวจสำนวนคดีดังกล่าว ศาลก็จะมีคำสั่งให้เยี่ยมสำนวนคดีนั้นมาเอง

3. การยื่นต้องทำเป็นคำขอฝ่ายเดียว ดังนั้น ศาลมีอำนาจออกคำสั่งบังคับคดีได้โดยไม่ต้องฟ้องคู่ความหรือบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง

4. ในการพิจารณาคำขอต้องปรากฏว่า

4.1 ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้ซื้ออสังหาริมทรัพย์นั้นจากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดี ซึ่งผู้ยื่นคำขออาจใช้หลักฐานอย่างหนึ่งอย่างใดที่ปรากฏชื่อของตนเองเป็นผู้ซื้อทรัพย์สินแสดงต่อศาล เช่น

- สัญญาซื้อขายระหว่างผู้ยื่นคำขอกับเจ้าพนักงานบังคับคดี

- หนังสือของเจ้าพนักงานบังคับคดีถึงสำนักงานที่ดินที่แจ้งให้โอนอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว แก่ผู้ยื่นคำขอ หรือ

- หนังสือแสดงสิทธิในอสังหาริมทรัพย์ที่ปรากฏข้อความว่าผู้ยื่นคำขอได้ซื้อทรัพย์สินนั้นจากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดี และ

4.2 ผู้ยื่นคำขอต้องได้รับโอนอสังหาริมทรัพย์มาเป็นของตนเองแล้วโดยแสดงหนังสือสิทธิในอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งระบุว่าผู้ยื่นคำขอเป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์นั้น

5. การออกคำสั่งบังคับให้ออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ บังคับได้เฉพาะลูกหนี้ตามคำพิพากษาและผู้ที่เป็นบริวารของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้น และการกำหนดเวลาให้ปฏิบัติตามคำสั่งต้องให้เวลาแก่บุคคลดังกล่าวไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ทั้งนี้ ผู้ยื่นคำขอมีหน้าที่ต้องจัดการนำส่งคำสั่งไปยังบุคคลเหล่านั้น

6. ถ้าบุคคลที่ถูกระบุไว้ในคำสั่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ผู้ยื่นคำขออาจขอให้ศาลมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีไปจัดการตามมาตรา 296 ทวิ มาตรา 296 ตริ มาตรา 296 จัตวา มาตรา 296 ฉ มาตรา 296 สัตต มาตรา 299 มาตรา 300 มาตรา 301 และมาตรา 302 และการดำเนินกระบวนการพิจารณาต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับบทบัญญัติดังกล่าว จะต้องกระทำต่อศาลซึ่งเป็นผู้ออกคำสั่ง

7. ผู้ซื้ออสังหาริมทรัพย์จากการขายทอดตลาดแม้จะซื้อก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ก็มีสิทธิยื่นคำขอตามมาตรา 309 ตริ นี้ แต่ถ้าได้มีการฟ้องขับไล่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารไว้ก่อนแล้วและผู้ซื้อไม่ประสงค์จะใช้สิทธิตามมาตรา 309 ตริ ศาลควรดำเนินคดีต่อไปจนกว่าคดีจะถึงที่สุดในทางกลับกัน ถ้าผู้ซื้อเปลี่ยนมาใช้สิทธิตามมาตรา 309 ตริ ผู้ซื้อควรถอนฟ้องคดีนั้น มิฉะนั้นศาลอาจมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความเนื่องจากไม่มีประโยชน์ที่จะพิจารณาคดีดังกล่าวต่อไป

ตัวอย่าง หมายบังคับคดี

(๑๒)
หมายบังคับคดี

ฝ่ายบังคับคดี กรมบังคับคดี
เขตที่...../ภาคที่ ๕๗
วันที่.....
เวลา.....น.

คดีหมายเลขคดีที่ 2079 / ๒๕ ๕๕
คดีหมายเลขแดงที่ 4755 / ๒๕ ๕๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาล.....
วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช ๒๕.....
ความ.....แห่ง.....

ระหว่าง { โจทก์
..... จำเลย

หมายถึง เจ้าพนักงานบังคับคดี
ด้วยคดีเรื่องใน โจทก์ ร้องขอ

ให้บังคับคดีตามคำพิพากษา ซึ่งศาลได้มีคำสั่งให้ ทั้งสอง ปฏิบัติตามคำสั่ง
ซึ่งมีข้อความตามคำเนมาฝ่ายคำสั่งที่ออกมารวมหมายแล้ว กับให้จำเลย ทั้งสอง

ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าฤชาธรรมเนียม 46,160 บาท แด่โจทก์ เห็น
จำเลยทั้งสองไม่ชำระ

หมายเหตุ ท้องวันที่ 13 มีนาคม 2544

เพราะฉะนั้น จึงตั้งให้ท่านเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการยึดอายัด
ทรัพย์สินของถูกทวงหนี้ตามคำพิพากษา หรือถ้าหาทรัพย์สินโดยอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมาย
ในการนี้ โจทก์

จะเป็นผู้นำเจ้าพนักงาน ไปยึดอายัดทรัพย์สินของจำเลยทั้งสอง

เรียน ศาลที่เกี่ยวข้อง

หากปรากฏว่าทรัพย์สินที่ต้องบังคับคดีอยู่ในเขตศาล
ขอได้โปรดบังคับคดีให้ด้วย

ผู้พิพากษา

(d)

ทำงกับ
ปีดทว

ផ្កាព្រីងពេញថ្លៃ

ព័ត៌មាន អំពី អ្នក

ព័ត៌មានបន្ថែម ទំ

ในพระคัมภีร์ไบเบิลเขียนไว้ว่า

วันที่

កើត

ທຸກໆຄັ້ງ

ควาน แฝง

โจทก์

រដ្ឋរ៉ាំរ៉ៃ

ຈຳນວນ

ตามคำพิพากษาว่าเรื่องคำฟ้องของศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ที่แย้งกับให้จำเลย ที่ ๑, ๒ ปฏิบัติ
ตนทำยังกับ ดังมีข้อความปรากฏอยู่ในด้านหน้าจึงทำแย้งกันไว้

ให้ จัณณที่ ๑, ที่ ๒ ปฏิบัติตามบทพิพากษาหรือคำสั่งให้ถ่วงน้ำหนักภายใน ๓๐ วัน นับ
แต่วันได้รับคำสั่งกับนี้เป็นต้นไป) ถ้าไม่ปฏิบัติตามคำสั่งถ่วงน้ำหนักในระยะเวลาหรือเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น
จะต้องถูกยึดทรัพย์สินหรือถูกจำคุกและจำคุกทั้งนี้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง.

.....**អ្នកវិភាគ**

(พลึก)

จำนวนที่.....ผู้รับบังคับอยู่เลขที่..... หมู่ที่.....ถนน.....

ครอบครัว/ชื่อ..... โฉนดที่ดิน..... ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... โฉนดที่ดิน.....

(ทำเป็นแบบย่อ)

พินิจพิจารณาให้เงินยืมทั้งสองร่วมกัน ชำระเงินจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย
เป็นอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี นับแต่วันวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไปจนกว่าชำระเสร็จแก่โจทก์
กับให้เงินยืมทั้งสองร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยคำนวณค่าฤชาธรรมเนียม ๓,๒๐๐ บาท ค่า
ขอขึ้นนอกจากนี้ไม่ขอ/

(๑๑)

(๔๒)

หมายบังคับคดี

ฝ่าย	ส. กรมบังคับคดี	46
เลขที่รับ		ส. ทวิมศาลใช้
วันที่		
เวลา		

คดีหมายเลขคดีที่...../๒๕.....

คดีหมายเลขแดงที่...../๒๕.....

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาล.....
 วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช ๒๕ ๕6
 ความ.....แห่ง

ระหว่าง { โจทก์
 จำเลย

หมายจึง.....เจ้าพนักงานบังคับคดี

ด้วยคดีเรื่องให้.....โดย.....ร้องขอ

ให้บังคับคดีตามคำพิพากษา ซึ่งศาลได้มีคำสั่งให้.....ทั้งสอง.....

.....ซึ่งคดีความคดีนี้.....

.....จำนวน 9,457.50 บาท.....

จำนวนทั้งสองไม่ปฏิบัติ

หมายเหตุ ห้างวันที่ 30 ธันวาคม 2541

เพราะฉะนั้น จึงตั้งให้ท่านเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการคดีอาชญากรรม

ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือทำการอื่นใดโดยอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมาย

ในการนี้.....โดย.....

จะเป็นผู้นำเจ้าพนักงาน.....และดำเนินการแก่จำนวนทั้งสอง

เรียน ศาลที่เกี่ยวข้อง

หากปรากฏว่าทรัพย์สินที่ต้องบังคับคดีอยู่ในเขตศาล

ขอได้โปรดบังคับคดีให้ด้วย

พิพากษา

ลงชื่อ/พิมพ์

คำพริ้งทึงได้

กติกามารยาตเลขท่าที่ / ๒๕ ..

กติกามารยาทเลขแดงที่..... / ๒๕.....

วันที่ _____ เดือน _____ พุทธศักราช ๒๕____
 ความ _____ แห่ง _____

ระหว่ง { โจทย์
คำตอบ

ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล..... ที่บังคับ

พิพากษาให้จำเลยทั้งสองต้องส่งมอบที่ดินเช่าซื้อไปคืนโจทก์ หากคืนไม่ได้ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระค่าทดแทนเงิน 210,000 บาท ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระค่าเสียหายเป็นค่าขาดประโยชน์ จำนวนเงิน 32,500 บาท และชำระค่าเสียหายให้โจทก์ค่าปลื้มเคืองละ 2,500 บาท นับถึงค่าวันถึงจนทนายจะส่งมอบที่ดินเช่าซื้อคืนหรือชำระค่าไถ่เกิน 10 เดือน กับให้จำเลยทั้งสองร่วมกัน (หลัก

หากไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งที่กล่าวแล้วภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันได้รับคำบังคับนี้เป็นต้นไป ถ้าไม่ปฏิบัติตามคำบังคับภายในระยะเวลาที่ขี้นไปนี้ ทั้งกล่าวข้างต้น จะต้องถูกยึดทรัพย์หรือถูกจับและจำขังดังที่มีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง.

...អ្នកសិក្សា

(พลิก)

ผู้รับทำนํ้ากับอยู่บ้านเลขที่ _____ หมู่ที่ _____ ถนน _____
ครอบครัว/ชอย _____ ใกล้เคียง _____ ตำบล/แขวง _____
อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____ โทรศัพท์ _____

คำพิพากษา (ต่อ) : ใช้คำช้ค่าธรรมเนียมแทนโฉนด โดยกำหนดค่าทดแทนความ 2.000
บาท เฉพาะค่าขึ้นค่าให้ใช้แทนค่าที่ควรเสียโฉนดที่ดิน ภาษีที่ดิน
นอกจากนี้ให้ยก.

○ (๔๒)
หมายบังคับคดี

กรมบังคับคดี
วันที่.....
จังหวัด.....
เลข.....ม.

กำหนดศาลให้

คดีหมายเลขคดีที่...../๒๕.....

คดีหมายเลขแดงที่...../๒๕.....

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาล.....
วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช ๒๕.....
ความ.....แห่ง.....

ระหว่าง

โจทก์

จำเลย

หมายถึง.....เจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี

ด้วยคดีเรื่อง.....โจทก์.....ร้องขอ

ให้บังคับคดีตามคำพิพากษา ซึ่งศาลได้มีคำสั่งให้.....ปฏิบัติคดีบังคับคดี

ทั้งนี้ข้อความตามคำพิพากษาดังกล่าวมีเนื้อความว่า.....คดีฟ้องโดย

โจทก์ฟ้องว่า.....และค่าเสียหายรวม ๕๒,๐๒๐ บาท แก่โจทก์

จำเลยไม่ชำระ

.....

.....

.....

หมายเหตุ พ้องวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เพราะฉะนั้น จึงตั้งให้ท่านเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการยึดอายัด

ทรัพย์สินของถูกทนายตามคำพิพากษา หรือทำการอื่นใดโดยอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมาย

ในการนี้.....โจทก์

จะเป็นผู้นำเจ้าพนักงาน.....ไปยึดหรืออายัดทรัพย์สิน.....ของจำเลย

เรียน ศาลที่เกี่ยวข้อง

หากปรากฏว่าทรัพย์สินที่ต้องบังคับคดีอยู่ในเขตศาล

ขอได้โปรดบังคับคดีให้ด้วย

ผู้พิพากษา

เสาวลักษณ์/พิมพ์

○ (๔๓)
คำบังคับ
ปกครอง

คำขวัญ

เลขที่หนังสือที่ _____ / ๒๕ _____

เลขที่หนังสือที่ _____ / ๒๕ _____

ในพระปรมาภิไธยราชวาทนิตย

ศาล _____
วันที่ _____ เดือน _____ พุทธศักราช ๒๕ _____
ความ _____

ระหว่าง { _____ โจทก์
_____ จำเลย

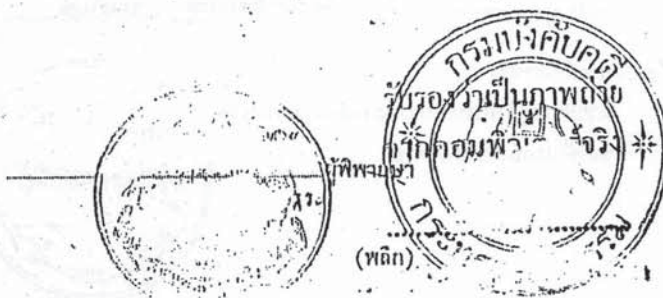
ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล _____ ที่บังคับ

ให้ _____
พิพากษาให้จำเลยชำระเงิน 966,897.33 บาท พร้อมดอกเบี้ย
ของต้นเงิน 966,013.42 บาท ในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับแต่วันที่ 23
พฤษภาคม 2540 จนถึงวันที่ 13 มิถุนายน 2542 และในอัตรา 14.50 ต่อปี
นับแต่วันที่ 14 มิถุนายน 2542 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์-นัด
ดอกเบี้ยหลังจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 21 พฤษภาคม 2543) ต้องไม่เกินอัตรา
ดอกเบี้ยเงินเชื่อที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด ภายใต้การพิจารณาการแจ้ง
ประเพณี-เรื่อง-การกำหนดค่าโอนการพาณิชย์กับธนาคารแห่งประเทศไทยและ (พลก.)
วันที่ _____ จำเลย

ให้ให้ใช้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งที่กล่าวแล้วภายใน _____ 30 _____

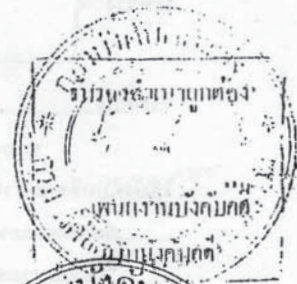
นับแต่วันได้รับคำบังคับนี้ไปเป็นต้นไป ถ้าไม่ปฏิบัติตามคำบังคับภายในระยะเวลาหรือเงื่อนไข
ดังกล่าวข้างต้น จะต้องถูกยึดทรัพย์หรือถูกจับและจำคุกตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง.

ผู้พิมพ์

ผู้รับบังคับบัญชาตำแหน่ง _____ ที่อยู่ _____ ตำบล _____
 อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____ โทรศัพท์ _____
 อีเมล/โทรสาร _____

คำพิพากษา (ต่อ) : ส่วนแรก หากจำเลยไม่ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วนภายในเวลาที่กำหนด
 ของจำเลย จำเลยต้องชำระค่าปรับเป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย
 สืบเนื่องมาจากการผิดนัดชำระหนี้ และจำเลยต้องชำระค่าปรับเป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
 อีกด้วย จำเลยต้องชำระค่าปรับเป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท ภายในวันที่ ๑๐/๐๕/๖๕
 หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับภายในวันที่ ๑๐/๐๕/๖๕ จำเลยต้องชำระค่าปรับเป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท

○ (๔๒)
หมายบังคับคดี

ฝ่ายคำพิพากษา กรมบังคับคดี
เลขที่รับ...../
วันที่.....สำหรับศาลใช้
เวลา.....น.

คดีหมายเลขคำที่...../๒๕
คดีหมายเลขแดงที่...../๒๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาล.....
วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช ๒๕.....
ความ.....

ระหว่าง { โจทก์
..... จำเลย

หมายถึง เจ้าพนักงานบังคับคดี
ด้วยคดีเรื่องนี้ โจทก์ ร้องขอ
ให้บังคับคดีตามคำพิพากษา ซึ่งศาลได้มีคำสั่งให้ ทั้งสอง
..... ทั้งสอง
..... 175,505 บาท แทนโจทก์ เป็น
จำเลยทั้งสองไม่ชำระ

หมายเหตุ ฟ้องวันที่ 30 กรกฎาคม 2544

เพราะฉะนั้น จึงตั้งให้ท่านเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการยึดอายัด
ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือทำการอื่นใดโดยอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมาย
ในการนี้ โจทก์
จะเป็นผู้นำเจ้าพนักงาน ไปยึดหรืออายัดทรัพย์สิน ของจำเลยทั้งสอง

เรียน ศาลที่เกี่ยวข้อง
หากปรากฏว่าทรัพย์สินที่ต้องบังคับคดีอยู่ในเขตศาล
ขอได้โปรดบังคับคดีให้ด้วย

ผู้พิพากษา

ผู้พิพากษา

- ส่วนหา -

(๔๔)

คำบังคับ
ปีคชมา

สำนักงาน

คดีหมายเลขที่

/

คดีหมายเลขแจ้งที่

/

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาล

วันที่

เดือน

พุทธศักราช

ความ

ระหว่าง

โจทก์

จำเลย

ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ที่บังคับให้จำเลยทั้งสอง ปฏิบัติตาม
คำบังคับ ซึ่งมีข้อความปรากฏอยู่ในคํานาถึงคำบังคับนี้

ให้ จำเลยทั้งสอง ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งที่กล่าวแล้วภายใน ๓๐ วัน นับแต่
วันได้รับคำบังคับนี้เป็นต้นไป ถ้าไม่ปฏิบัติตามคำบังคับภายในระยะเวลาหรือเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น จะ
ต้องถูกยึดทรัพย์หรือถูกจับและจำคุกที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง.

จำเลยที่ ๑ :

จำเลยที่ ๒ :

ผู้พิพากษา

(พลิก)

จำนวนที่.....ผู้รับแจ้งคดีที่.....มาอยู่ที่.....

ครอบครัว / ชอช.....ใกล้เคียง.....ตำบล / แขวง.....

อำเภอ / เขต.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

(ถ้าพิพากษาแล้ว)

พิพากษาให้จำเลยรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินที่พิพาทขึ้นและรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่ติด

พิพากษาโดยคดีที่ ๒๓๔ ตำบลบางขวาง อำเภอบางรัก กรุงเทพมหานคร ส่วนคดีที่พิพาทให้จำเลย

ทั้งสอง ใบสภาพเรือนร้อย และให้จำเลยใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ทั้งสองคิดเป็น ๓๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๘

ตุลาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไปหากว่าจำเลยจะรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินที่พิพาทขึ้นและรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างไปจาก

ที่ดินพิพาท กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมโจทก์ทั้งสอง โดยคำนวณจากยอด ๕,๐๐๐ บาท

ถ้าพลกึ่งเบกจากนี้ให้ยก /

ผู้พิมพ์

(๔๑)

รามาธิบดี

(ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
มาตรา 309 ครี)

ฝ่ายคำความ กรมบังคับคดี
เลขที่รับ.....
วันที่.....
เวลา.....

คดีหมายเลขคำที่ /25

คดีหมายเลขแดงที่ /25

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาล

วันที่ เดือน พุทธศักราช 25
ความแพ่ง

ระหว่าง

โจทก์
ผู้ร้อง

จำเลย

หมายถึง เจ้าพนักงานบังคับคดี

ด้วยคดีเรื่องนี้ ผู้ร้องในฐานะผู้ซื้อทรัพย์สินจากกรขายทอดตลาด ร้องขอให้บังคับคดี

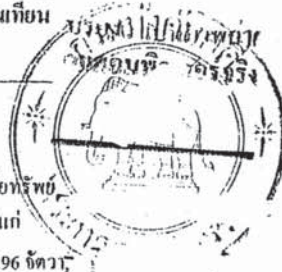
โดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 309 ครี ซึ่งศาลได้มีคำสั่งให้

จำเลย ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและบริวารขนย้ายทรัพย์สินออกจาก ที่ดินโฉนดเลขที่

ตำบลสามด่า (บางบอน) อำเภอบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พร้อมสิ่งปลูกสร้าง

เลขที่ หมู่บ้าน วนนทำข้าม ซอยทำข้าม แขวงสามด่า เขตบางขุนเทียน

กรุงเทพมหานคร ของผู้ร้อง จำเลยไม่ปฏิบัติตาม

เพราะฉะนั้น จึงตั้งให้ท่านเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการ ให้ผู้ร้องในฐานะผู้ซื้อทรัพย์สิน

ซึ่งถือเป็นเจ้าพนักงานตามคำพิพากษาเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ที่เจ้าพนักงานบังคับคดีขายให้แก่

ผู้ซื้อทรัพย์สินโดยให้บังคับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 296 ทวิ, 296 ครี, 296 จดว,

296 ก, 296 ตัดท หรือทำการอื่นใดโดยอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมาย ในการนี้ ผู้ร้องในฐานะผู้ซื้อทรัพย์สิน

จะเป็นผู้นำเจ้าพนักงาน ไปดำเนินการบังคับคดี

ผู้พิพากษา

○ (๔๒)

หมายบังคับคดี

ฝ่ายคำตัดสิน ความ กรมบังคับคดี
เลขที่รับ...../สำหรับศาลใช้
วันที่.....
เวลา.....น.

คดีหมายเลขคดีที่...../๒๕.....

คดีหมายเลขแดงที่...../๒๕.....

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาล.....
ว่าที่.....เดือน.....พุทธศักราช ๒๕.....
ความ.....

ระหว่าง { โจทก์
..... จำเลย

หมายถึง.....เจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี

ด้วยคดีเรื่องนี้.....โจทก์.....ร้องขอ
ให้บังคับคดีตามคำพิพากษา.....ซึ่งศาลได้มีคำสั่งให้.....จำเลยทั้งสี่รื้อถอนรั้วสังสีและห้ามทำการ
ปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างใด ๆ บนที่ดินโฉนดเลขที่.....ตำบลช่องนนทรี อำเภอยานนาวา
กรุงเทพมหานคร ห่างจากที่ดินของโจทก์ซึ่งมีสามมีความกว้าง 2 เมตร ขนานไปตลอดแนวรั้วรวมทั้งที่ดิน
ดังกล่าวด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือจรดซอยลงเขื่อนและห้ามก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใด ๆ มีความกว้าง
2 เมตร ระหว่างโฉนดหมายเลข 1 กับโฉนดหมายเลข 2 ตามคำสั่งแห่งคำสั่งนี้

เพราะฉะนั้น จึงตั้งให้ท่านเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการยึดอายัด
ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือทำการอื่นใดโดยอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมาย
ในการนี้.....โจทก์.....
จะเป็นผู้นำเจ้าพนักงาน ไปรื้อถอน

เรียน ศาลที่เกี่ยวข้อง

หากปรากฏว่าทรัพย์สินที่ต้องบังคับคดีอยู่ในเขตศาล

○ (๔๒)
หมายบังคับคดี

ฝ่ายคำคู่ความ กรมบังคับคดี
เลขที่รับ...../.....สำหรับศาลใช้
วันที่.....
เวลา.....น.

คดีหมายเลขคำที่...../๒๕.....

คดีหมายเลขแดงที่...../๒๕.....

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาล.....
วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช ๒๕.....
ความ.....แห่ง.....

ระหว่าง { โจทก์
..... จำเลย

หมายถึง เจ้าพนักงานบังคับคดี
ด้วยคดีเรื่องนี้ โจทก์ ฟังสอง ร้องขอ
ให้บังคับคดีตามคำพิพากษา ซึ่งศาลได้มีคำสั่งให้ จำเลยปฏิบัติตามคำพิพากษาที่ไต่ถามเป็นสำเนา
แนบมาพร้อมหมายนัดแล้ว และให้จำเลยชำระค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความรวมเป็นเงิน-
๒,๒๐๕ ฟังสอง
แทนโจทก์นั้น จำเลยไม่ปฏิบัติตาม
..... ฟังสอง

เพราะฉะนั้น จึงตั้งให้ท่านเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการยึดอายัด
ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา / ให้โจทก์ชำระค่าธรรมเนียม
หรือทำการอื่นใดโดยอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมาย
ในการนี้ โจทก์
จะเป็นผู้นำเจ้าพนักงาน ไปบังคับคดีและดำเนินการแก่จำเลย

19 ส.ค. 2547

เรียน ศาลที่เกี่ยวข้อง
หากปรากฏว่าทรัพย์สินที่ต้องบังคับคดีอยู่ในเขตศาล
ขอได้โปรดบังคับคดีให้ด้วย

ผู้พิพากษา

ผู้พิพากษา

กนกวรรณ

(๓๑)
คำพิพากษา

สำหรับศาลใช้

คดีหมายเลขคำที่
คดีหมายเลขแดงที่

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาล

วันที่ เดือน พุทธศักราช
ความแห่ง

ระหว่าง {

โจทก์ /

จำเลย /

เรื่อง ขับไล่

พิพากษาให้ขับไล่จำเลยทั้งสองขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจาก
ที่ดินโฉนดเลขที่ ตำบลคูหาสวรรค์ (บางจากฝั่งเหนือ) อำเภอภาชีเจริญ
กรุงเทพมหานคร พร้อมสิ่งปลูกสร้างเลขที่ และให้จำเลยทั้งสองชำระค่าเสียหาย
เดือนละ ๓,๐๐๐ บาท นับแต่วันฟ้อง (วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๕) เป็นต้นไป
จนกว่าจำเลยทั้งสองจะขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไป กับให้จำเลยทั้งสองใช้
ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ ๑,๕๐๐ บาท ค่าซองนอกจากนี้
ให้ยก/

○ (๔๒)
หมายบังคับคดี

ฝ่ายตุลาการ กรมบังคับคดี
เลขที่รับ /
วันที่ สำหรับศาลให้
เวลา พ.

คดีหมายเลขคดี / ๒๕
คดีหมายเลขแดงที่ / ๒๕ ✓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาล
วันที่ เดือน พุทธศักราช ๒๕ 4๐
ความ แห่ง

ระหว่าง { โจทก์
..... จำเลย

หมายถึง เจ้าหนี้และผู้รับใช้

ด้วยคดีเรื่องนี้ โจทก์ ร้องขอ

ให้บังคับคดีตามคำพิพากษา ซึ่งศาลได้มีคำสั่งให้ และบริวาร
..... และบริวาร

..... และบริวาร

ไว้สำหรับชำระหนี้และดอกเบี้ยรวม 20,950 บาทเศษเศษเงิน

จำเลยและบริวาร ไม่ปฏิบัติตาม

หมายเหตุ พ้องวันที่ 19 กรกฎาคม 2547

เพื่อให้โจทก์ จึงตั้งให้ท่านเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการยึดทรัพย์ตามคำสั่งศาล
ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา และขึ้นสู่คดีของลูกหนี้
หรือทำการอื่นใดโดยอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมาย
ในการนี้ โจทก์ เจ้าหนี้และผู้รับใช้

จะเป็นผู้นำเจ้าพนักงาน ไปยึดหรืออายัดทรัพย์สิน และดำเนินการกับจำเลยและบริวาร
เพื่อให้โจทก์ เจ้าหนี้และผู้รับใช้

พิพากษา

-ฉันทนา-

(๔๑)

กำกับ
ปิดหมาย

สืบรับชดเชย

คดีหมายเลขที่
คดีหมายเลขแดงที่

หมายนำ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

พบภูมิจำแนตนาหมาย
ไม่พบตัวผู้รับและไม่มีผู้รับหมายแทน
ไปขอชดเชย ศาลถึงไปปิดหมาย

ศาล
วันที่ เดือน พุทธศักราช
ความ แห่ง

นางสาวจันทร์ทิพย์ มีปฐม ที่ ๑ นางสาววิไล มีปฐม ที่ ๒
โจทก์
จำเลย

ตามคำพิพากษาศาลฎีกาของศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ที่บังคับให้จำเลย ปฏิบัติตาม
กำกับกับ ดังมีข้อความปรากฏอยู่ในคำบังคับคำนี้
ให้ จำเลย ปฏิบัติตามคำพิพากษานี้หรือคำสั่งที่กล่าวแล้วภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันได้รับ
คำสั่งกับนี้เป็นต้นไป ถ้าไม่ปฏิบัติตามคำบังคับภายในระยะเวลาหรือเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น จะตั้งถูก
ยึดทรัพย์สินหรือถูกจับและจำคุกที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง.

สำเนาถูกต้อง

นางเบญจมา มากรีนวด

เจ้าหน้าที่การยุติธรรม ๕

พนักงานฝ่ายการสำนักงานกองการประจำศาลแพ่งกรุงเทพใต้

วันที่ ๒๗ ก.ค. ๒๕๔๘

จำนวน : ๔๔๔/๓๒๒ ตรวจกวดขันทรีโน แขวงนางโคก เขตบางกอกเหนือ กรุงเทพมหานคร

๒๙ เม.ย. ๒๕๔๘ / ๔๔๔/๓๒๒

(เหลือ)

จังหวัด.....ผู้รับแจ้งคดีหมายเลขที่.....เมื่อวันที่.....

ครอบครัว/ชื่อ.....ใกล้เคียง.....จังหวัด/แขวง.....

ตำบล/เขต.....จังหวัด.....ไทย.....

(คำพิพากษา)

พิพากษาให้จำคุกผู้ต้องหาซึ่งปลุกสร้างชนกษัตริย์และบรรณาการไปต่างประเทศ

พิพากษาโดยคดีที่ ๒๓๔ ตามกฎหมายว่าแก่โทษทางรัก กรุงเทพมหานคร ส่วนคนที่ติดพันให้ปล่อย

ทั้งของ ใบสภาพเรือนร้อย และให้จำคุกใช้คนเสียทดแทนโทษที่ถึงสองเดือนละ ๓๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๙

ตุลาคม ๒๕๕๗ เป็นต้นไปจนกว่าจะพ้นโทษซึ่งผู้ต้องหาซึ่งปลุกสร้างชนกษัตริย์และบรรณาการไปต่างประเทศ

ที่ติดพันหา กับให้จำคุกใช้ค่าฤชาธรรมเนียมโดยถึงสอง โดยที่บรรณาการโดย ๕,๐๐๐ บาท

ถ้าพลเรือนนอกคดีนี้ให้ยก /

ผู้พิมพ์

การถ่ายทอดทรัพย์สิน ในคดีแพ่ง

การอายัดทรัพย์สินในคดีแพ่ง

การอายัดทรัพย์สิน

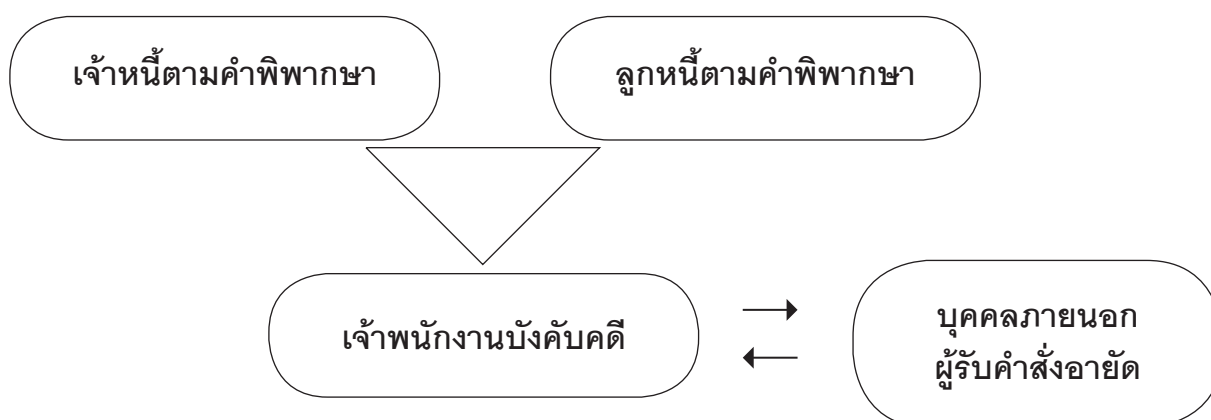
- เป็นวิธีการบังคับคดีรูปแบบหนึ่ง
- ไม่ใช่การบังคับกับทรัพย์สินที่มีอยู่ในความครอบครองของลูกหนี้โดยตรง
- เป็นการบังคับกับสิทธิเรียกร้องเป็นเงิน ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา
- เป็นการสั่งบุคคลภายนอกมิให้ชำระหนี้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่ให้ชำระแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีแทน

วิธีการอายัดทรัพย์สิน

1. มีหนังสือ (คำสั่ง) แจ้งไปยัง บุคคลภายนอกมิให้ชำระหนี้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาแต่ให้ชำระต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีแทนภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้
2. มีหนังสือ / หมาย (คำสั่ง) แจ้งการอายัดให้ ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบ และให้งดเว้นการจำหน่ายสิทธิเรียกร้องตั้งแต่ขณะที่ได้ส่งคำสั่งนั้นให้

(มาตรา 311 วรรคท้าย)

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการอายัดทรัพย์สิน

สิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่อายัดได้

1. เงินเดือน ค่าจ้าง หรือรายได้อื่นที่มีลักษณะจ่ายเพื่อตอบแทนการทำงานเป็นรายเดือน
 - อายัดร้อยละ 30 (แต่ทั้งนี้ เงินส่วนที่ไม่ได้อายัดต้องคงเหลือไม่น้อยกว่า 10,000 บาท)
2. โบนัส
 - อายัดร้อยละ 50
3. เงินที่ตอบแทนกรณีออกจากงาน
4. เงินตอบแทนจากการทำงานเป็นครั้งคราว
 - อายัด ร้อยละ 30
5. เงินฝากในบัญชีสถาบันการเงิน
6. เงินปันผลหุ้น
7. ค่าเช่าทรัพย์สิน
8. ค่างวดงานตามสัญญาจ้างงาน

สิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่อายัดไม่ได้

1. เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ เบี้ยหวัด หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างในหน่วยงานราชการ [ม.286(2)]
 - * ยกเว้น กรณีที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ *
2. เงินสงเคราะห์ บำนาญ หรือบำเหน็จที่หน่วยงานราชการได้จ่ายให้แก่คู่สมรสหรือญาติที่ยังมีชีวิตของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างในหน่วยงานราชการ [ม.286(2)]
3. เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดเชย เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงาน ที่นายจ้างจ่ายเป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละ 10,000 บาท หรือตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร [ม.286(3)]
4. เงินกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข)
5. เงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
6. ค่ารักษาพยาบาลที่ลูกหนี้มีสิทธิได้รับจากสำนักประกันสังคม
7. เงินตามสัญญากู้ยืมของลูกหนี้
8. เงินที่ลูกหนี้มีสิทธิได้รับจากสถานทูต
9. สิทธิเรียกร้องซึ่งยังไม่แน่นอนว่าลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับหรือไม่

ระยะเวลาในการบังคับคดี

มาตรา 271 ถ้าคู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายแพ้คดี (ลูกหนี้ตามคำพิพากษา) มิได้ปฏิบัติตามคำพิพากษา หรือ คำสั่งของศาลทั้งหมดหรือบางส่วน คู่ความ หรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะ (เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา) ชอบที่จะร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้ ภายในสิบปี นับแต่วันมีคำพิพากษา หรือ คำสั่ง โดยอาศัยและตามคำบังคับที่ออกตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น

ข้อสังเกตเรื่องระยะเวลาการบังคับคดี

- บังคับคดีภายใน 10 ปี นับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุด
- ร้องขอให้บังคับคดีหมายถึง
 - ขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี และ
 - แกลงทรัพย์สินที่จะให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึด / อาศัย
- การบังคับคดีเพิ่มเติม ต้องร้องขอภายใน 10 ปี เช่นกัน
- กรณีที่มีลูกหนี้หลายราย ระยะเวลาบังคับคดี ต้องนับแต่วันที่มีคำพิพากษาของแต่ละรายถึงที่สุด (กรณีไม่พร้อม)

การไต่สวนลูกหนี้เกี่ยวกับทรัพย์สิน

มาตรา 277 ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเชื่อว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีทรัพย์สินที่จะต้องถูกบังคับมากกว่าที่ตนทราบแล้ว เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลขอให้ศาลทำการไต่สวนและออกหมายเรียกลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลอื่นที่เชื่อว่าอยู่ในฐานะที่จะให้อภัยคำอันเป็นประโยชน์มาในการไต่สวนเช่นนั้น

เมื่อมีคำขอเช่นนี้ ให้ศาลทำการไต่สวนตามกำหนดและเงื่อนไขใดๆ ที่เห็นสมควร

เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

ยื่นคำขออาศัยและส่งเอกสารดังนี้

1. สำเนาทะเบียนบ้านหรือสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคลของเจ้าหนี้
2. หนังสือมอบอำนาจ (กรณีมอบให้ผู้อื่นดำเนินการแทน)
3. หลักฐานแห่งสิทธิเรียกร้องหรือสำเนาเอกสารที่มีข้อความระบุถึงความมีอยู่ของเงินนั้น
4. สำเนาทะเบียนบ้านหรือสำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคลของลูกหนี้และบุคคลภายนอกผู้รับคำสั่งอาศัย (นายทะเบียนรับรองไม่เกิน 1 เดือน)
5. สำเนาคำฟ้องและสำเนาทะเบียนบ้านของจำเลยในชั้นฟ้อง
6. เอกสารอื่นๆ ตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด เช่น ให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแถลงผลการชำระหนี้ วัน เดือน ปี ที่ได้รับชำระหนี้ภายนอก

ลูกหนี้ตามคำพิพากษา

ขอลดการอาศัยเงินเดือน ค่าจ้าง ต้องดำเนินการ

1. ยื่นคำร้องขอลดอาศัย ระบุความจำเป็น อัตราเงินเดือนและจำนวนเงินที่ขอลด
2. ส่งเอกสาร
 - หนังสือรับรองเงินเดือน
 - หลักฐานความจำเป็น

การสั่งลดอายุของ เจ้าพนักงานบังคับคดี

1. ลดอายุเงินเดือน, ค่าจ้าง
 - ลดได้ไม่เกินร้อยละ 50 ของจำนวนที่อายุได้ไว้เดิม
2. หากลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ไม่เห็นชอบกับคำสั่งจะดำเนินการอย่างไร
 - ร้องขอต่อศาล เพื่อขอให้กำหนดจำนวนเงินที่อายุได้ใหม่

บุคคลภายนอกผู้รับคำสั่งอายุ

เมื่อได้รับหนังสือ / คำสั่งอายุ ต้องดำเนินการ

- ส่งเงินตามจำนวน และภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด
- กรณีส่งเงินไม่ได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดให้รีบแจ้งเจ้าพนักงานบังคับคดีโดยด่วน

การดำเนินการของเจ้าพนักงานบังคับคดี กรณีไม่ส่งเงินตามอายุ

ออกหนังสือแจ้งเตือนให้ส่งเงินอีกครั้ง

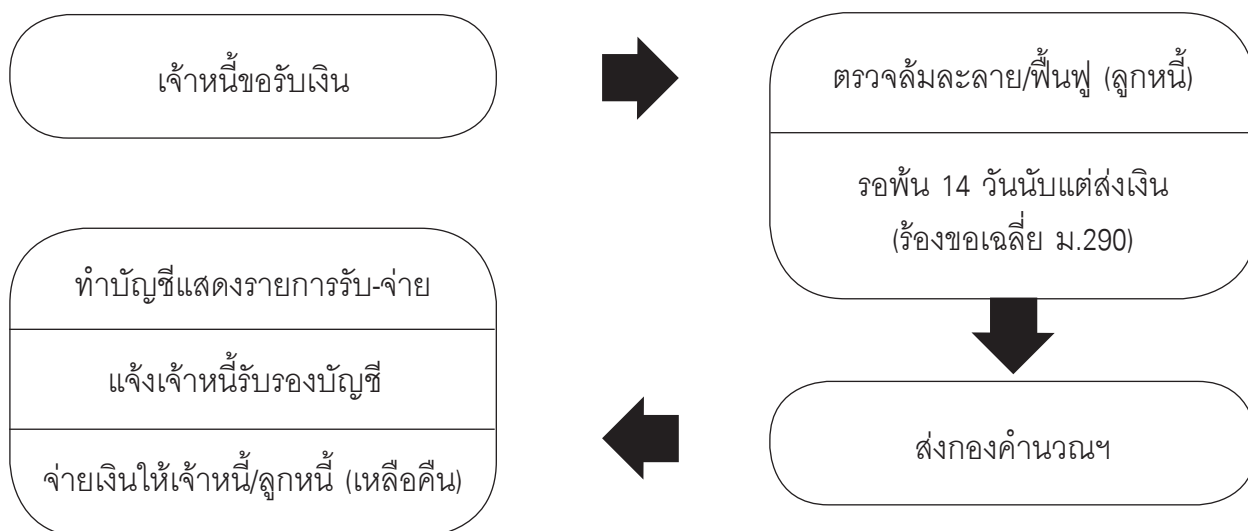

รายงานศาลเรียกบุคคลภายนอกไปไต่สวน

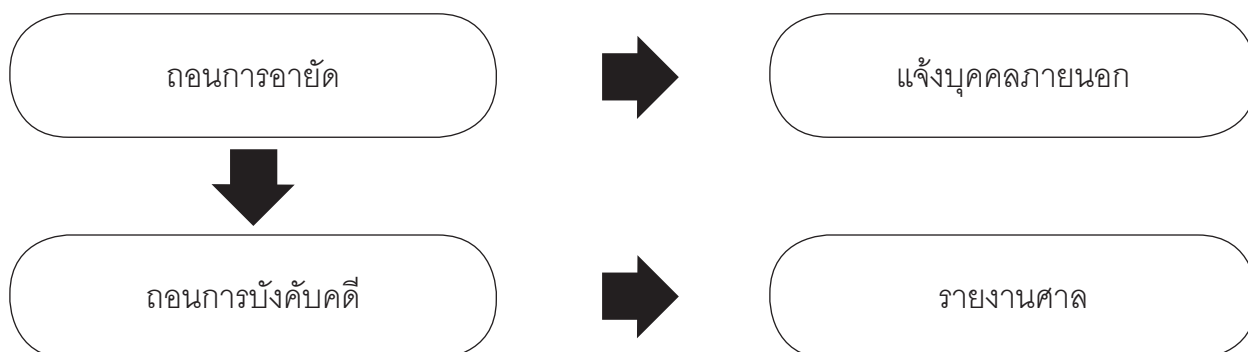

ขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีแก่บุคคลภายนอกเสมือนว่า
เป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา (มาตรา 312 วรรค 2)

การดำเนินการของเจ้าพนักงานบังคับคดี กรณีส่งเงินตามอายุ

การดำเนินการของเจ้าพนักงานบังคับคดี กรณีอายุครบหนี้

แผนผังขั้นตอนการอายัดเงินในคดีแพ่ง

“บทบัญญัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ที่เกี่ยวข้องกับงานอาัยดกรัพย์สิน”

มาตรา 271 ถ้าคู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายแพ้คดี (ลูกหนี้ตามคำพิพากษา) มิได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทั้งหมดหรือบางส่วน คู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะ (เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา) ขอบที่จะร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น ได้ภายในสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง โดยอาศัยและตามคำบังคับคดีที่ออกตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น

มาตรา 277 ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเชื่อว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีทรัพย์สินที่จะต้องถูกบังคับคดีมากกว่าที่ดินทราบแล้ว เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลขอให้ศาลทำการไต่สวนและออกหมายเรียกลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลอื่นที่เชื่อว่าอยู่ในฐานะที่จะให้ถ้อยคำอันเป็นประโยชน์มาในการไต่สวนเช่นนั้น

เมื่อมีคำขอเช่นนี้ ให้ศาลทำการไต่สวนตามกำหนดและเงื่อนไขใดๆ ที่เห็นสมควร

ในคดีมีโนสาเร่ หากศาลเห็นเป็นการสมควร ศาลจะออกหมายเรียกลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลอื่นมาไต่สวนเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาก่อนออกหมายบังคับคดีแล้วจัดแจ้งผลการไต่สวนไว้ในหมายบังคับคดีก็ได้

มาตรา 278 ภายใต้บังคับคดีบัญญัติแห่งภาคนี้ว่าด้วยอำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี นับแต่วันที่ได้ส่งหมายบังคับคดีให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือถ้าหมายนั้นมิได้ส่งนับแต่วันออกหมายนั้นเป็นต้นไป ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจในฐานะเป็นผู้แทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ในอันที่จะรับชำระหนี้หรือทรัพย์สินที่ลูกหนี้นำมาวางและออกใบรับให้ กับมีอำนาจที่จะยึดหรืออายัดและยึดถือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้ และมีอำนาจที่จะเอาทรัพย์สินเช่นนั้นออกขายทอดตลาด ทั้งมีอำนาจที่จะจำหน่ายทรัพย์สินหรือเงินรายได้จากการนั้น และดำเนินวิธีการบังคับทั่วไป ตามที่ศาลได้กำหนดไว้ในหมายบังคับคดี

ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นผู้รับผิดชอบในการรักษาไว้โดยปลอดภัย ซึ่งเงินหรือทรัพย์สินหรือเอกสารทั้งปวงที่ยึดมาหรือที่ได้ชำระหรือส่งมอบให้แก่เจ้าพนักงานตามหมายบังคับคดี

ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำบันทึกแล้วรักษาไว้ในที่ปลอดภัย ซึ่งวิธีการบังคับทั้งหลายที่ได้จัดทำไปและรายงานต่อศาลเป็นระยะๆไป

มาตรา 282 ถ้าคำพิพากษาหรือคำสั่งใดกำหนดให้ชำระเงินจำนวนหนึ่ง ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติห้ามมาตราต่อไปนี้ เจ้าพนักงานบังคับคดีย่อมมีอำนาจที่จะรวบรวมเงินให้พอชำระตามคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยวิธียึดหรืออายัดและขายทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษตามบทบัญญัติในลักษณะนี้ คือในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจออกคำสั่งอายัดตามมาตรา 311 วรรคสองให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจกำหนดจำนวนเงินตาม (1) (3) และ (4) และให้นำความวรรคสองมาใช้บังคับ

แก่การกำหนดจำนวนเงินตาม (1) และ (3) โดยอนุโลม แต่ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีไม่เห็นด้วยกับจำนวนเงินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด บุคคลดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อศาลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการกำหนดจำนวนเงินเช่นนั้น เพื่อขอให้ศาลกำหนดจำนวนเงินใหม่ได้

ในกรณีที่พฤติการณ์แห่งการดำรงชีพของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้เปลี่ยนแปลงไปบุคคลตามวรรคสามจะยื่นคำร้องให้ศาลหรือเจ้าพนักงานบังคับคดี แล้วแต่กรณี กำหนดจำนวนเงินตาม (1) และ (3) ใหม่ก็ได้ คำสั่งของศาลที่เกี่ยวกับการกำหนดจำนวนเงินตามมาตรานี้ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ได้และคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

มาตรา 310 ทวิ ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีสิทธิเรียกร้องต่อบุคคลภายนอกให้ชำระเงินจำนวนหนึ่งหรือเรียกให้ส่งมอบสิ่งของนอกเหนือที่กำหนดไว้ในมาตรา 310 ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีอายัดและจำหน่ายไปตามที่บัญญัติไว้ในห้ามมาตราต่อไปนี้

มาตรา 311 สิทธิเรียกร้องซึ่งระบุไว้ในมาตรา 310 ทวิ นั้น ให้อายัดได้โดยคำสั่งอายัดซึ่งศาลได้ออกให้ตามที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้ยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องฝ่ายเดียว และเจ้าหนี้ได้นำส่งให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบเพื่อการชำระเงิน หรือส่งมอบสิ่งของนั้น

เมื่อศาลเห็นสมควร ศาลอาจกำหนดไว้ในหมายบังคับคดีให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจอายัดสิทธิเรียกร้องตามมาตรา 310 ทวิ ก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ให้ถือว่าคำสั่งอายัดของเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นคำสั่งอายัดของศาล

คำสั่งอายัดนั้น อาจออกให้ได้ไม่ว่าหนี้ของบุคคลภายนอกนั้นจะมีข้อโต้แย้งหรือมีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขหรือว่าได้กำหนดจำนวนไว้แน่นอนหรือไม่

คำสั่งนั้นต้องมีข้อห้ามลูกหนี้ตามคำพิพากษาในงดเว้นการจำหน่ายสิทธิเรียกร้องตั้งแต่ขณะที่ได้ส่งคำสั่งนั้นให้และมีข้อห้ามบุคคลภายนอกไม่ให้ชำระเงินหรือส่งมอบสิ่งของให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาแต่ให้ชำระหรือส่งมอบให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี ณ เวลาหรือภายในเวลาตามที่กำหนดไว้ในคำสั่ง

มาตรา 312 ถ้าบุคคลภายนอกที่ได้รับคำสั่งอายัดทรัพย์สินหรือโต้แย้งหนี้ที่เรียกร้องเอาแก่ตน ศาลอาจทำการไต่สวนและ (1) ถ้าศาลเป็นที่พอใจว่าหนี้เรียกร้องนั้นมีอยู่จริง ก็ให้มีคำสั่งให้บุคคลภายนอกปฏิบัติตามคำสั่งอายัด หรือ (2) ถ้าศาลเห็นรูปเรื่องจะทำให้เสร็จเด็ดขาดไม่ได้สะดวกโดยวิธีไต่สวน ก็ให้มีคำสั่งอย่างอื่นใดในอันที่จะให้เรื่องเสร็จเด็ดขาดไปได้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าคำสั่งอายัดทรัพย์สินนั้นไม่มีการคัดค้าน หรือศาลได้มีคำสั่งรับรองดังกล่าวแล้วและบุคคลภายนอกมิได้ปฏิบัติตามนั้น เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจร้องขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีแก่บุคคลภายนอกนั้นและดำเนินการไปเสมือนหนึ่งว่าบุคคลนั้นเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา

ถ้าค่าแห่งสิทธิเรียกร้องซึ่งอายุัดไว้แล้วนั้นต้องเสื่อมเสียไปเพราะความผิดของบุคคลภายนอกเนื่องจากการที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลไม่ว่าด้วยประการใดๆ บุคคลภายนอกเช่นว่านั้นต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อความเสียหายใดๆ ซึ่งเกิดขึ้นแก่เจ้าหนี้

มาตรา 313 การอายุัดสิทธิเรียกร้องแห่งรายได้เป็นคราวๆ นั้นรวมตลอดถึงจำนวนเงิน ซึ่งถึงกำหนดชำระภายหลังการอายุัดนั้นด้วย

ถ้าสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งมีต่อบุคคลภายนอกในอันที่จะเรียกให้ชำระเงินจำนวนหนึ่งนั้น มีการจำนองเป็นประกัน การอายุัดสิทธิเรียกร้องให้รวมตลอดถึงการจำนองด้วย แต่ทั้งนี้เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องแจ้งคำสั่งอายุัดทรัพย์สินไปยังเจ้าพนักงานที่ดิน และให้เจ้าพนักงานที่ดินจดแจ้งไว้ในทะเบียนที่ดิน

มาตรา 314 การอายุัดสิทธิเรียกร้องตั้งบัญญัติไว้ในสองมาตราก่อนนี้ ให้มีผลดังต่อไปนี้

(1) การที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ก่อให้เกิด โอนหรือเปลี่ยนแปลงซึ่งสิทธิเรียกร้องที่ได้ถูกอายุัดภายหลังที่ได้ทำการอายุัดไว้แล้วนั้น หากอายุัดให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ไม่ถึงแม้ว่าราคาแห่งสิทธิเรียกร้องนั้นจะเกินกว่าจำนวนหนี้ตามคำพิพากษาและค่าฤชาธรรมเนียมในการฟ้องร้องและการบังคับคดี และลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้จำหน่ายสิทธิเรียกร้องนั้นเพียงส่วนที่เกินจำนวนหนี้ก็ตาม

(2) ถ้าค่าแห่งสิทธิเรียกร้องซึ่งอายุัดไว้แล้วนั้นต้องเสื่อมเสียไป เพราะความผิดของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อความเสียหายใดๆ ซึ่งเกิดขึ้น แก่ลูกหนี้

(3) การชำระหนี้โดยบุคคลภายนอกตามที่ระบุไว้ในคำสั่งอายุัดทรัพย์สินนั้น ให้ถือว่าเป็นการชำระหนี้ตามกฎหมาย

มาตรา 315 ถ้าสิ่งของที่จะต้องส่งมอบตามสิทธิเรียกร้องที่ถูกอายุัดนั้นได้ส่งมอบให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดีไปแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีนำออกขายโดยการขายทอดตลาดดังที่บัญญัติไว้ในลักษณะนี้

ถ้าการจำหน่ายสิทธิเรียกร้องที่ถูกอายุัดนั้นกระทำไม่ได้โดยยากเนื่องจากการชำระหนี้หนี้ต้องอาศัยการชำระหนี้ตอบแทน หรือด้วยเหตุอื่นใดและการบังคับคดีอาจล่าช้าเป็นการเสียหายแก่คู่ความทุกฝ่ายหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือบุคคลผู้มีส่วนได้เสีย เมื่อคู่ความหรือบุคคลเช่นว่านั้นหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีร้องขอ ศาลจะมีคำสั่งกำหนดให้จำหน่ายโดยวิธีอื่นก็ได้

มาตรา 316 ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำบัญชีรายละเอียดแสดงจำนวนเงินทั้งหมดที่ได้ยึดหรือได้มาจากการจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือที่ได้วางไว้กับตน นอกจากนี้ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำบัญชีพิเศษสำหรับทรัพย์สินแต่ละรายการซึ่งอยู่ในบังคับการจำนองหรือบุริมสิทธิพิเศษซึ่งได้มีการแจ้งให้ทราบโดยชอบแล้วตามที่กล่าวไว้ในมาตรา 289

ภายใต้บังคับมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะล้มละลาย และมาตรา 292 ถึง 295 แห่งประมวลกฎหมายนี้ ว่าด้วยการรื้อหรือการงดการบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดสรรหรือแบ่งเฉลี่ยเงินนั้นดังบัญญัติไว้ในมาตราต่อไปนี้

มาตรา 317 ในกรณีที่จะต้องบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งซึ่งได้พิพากษา หรือสั่งโดยจำเลยชาคนั้น ห้ามมิให้เฉลี่ยเงินที่ได้มาจนกว่าระยะหกเดือนจะได้ล่วงพ้นไปแล้วนับแต่วันยึดทรัพย์หรืออายัดทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแสดงให้ศาลเป็นที่พอใจว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ทราบถึงคดีซึ่งขอให้มีการบังคับคดีแล้ว มิให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรานี้มาใช้บังคับ

มาตรา 319 ในกรณีที่จะต้องบังคับคดีตามคำพิพากษาลูกหนี้ร้องขอให้บังคับคดี หรือได้มีการแจ้งให้ทราบถึงการจำนองหรือนิติกรรมเหนือทรัพย์สินที่จำนองได้ตั้งที่บัญญัติไว้ในมาตรา 289 เมื่อได้จัดการจำหน่ายทรัพย์สินเสร็จ และได้หักค่าฤชา-ธรรมเนียมในการบังคับคดีไว้แล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำบัญชีส่วนเฉลี่ยแสดงจำนวนเงินที่จ่ายให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือเจ้าหนี้นิติกรรม แต่ละคนจากเงินรายได้จำนวนสุทธิที่พอแก่การที่จะจ่ายให้ตามสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้นิติกรรม แต่ละคนจากเงินรายได้จำนวนสุทธิที่พอแก่การที่จะจ่ายให้ตามสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้เหล่านั้น ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือตามประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยการจ่ายเงินเช่นนั้นและให้เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งคำบอกกล่าวไปยังเจ้าหนี้เหล่านั้นขอให้ตรวจสอบบัญชีเช่นนั้น และให้แถลงข้อคัดค้านภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ส่งคำบอกกล่าว

ถ้าไม่มีคำแถลงยื่นภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าบัญชีส่วนเฉลี่ยนั้นเป็นที่ยุติ และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้เหล่านั้นตามบัญชี

มาตรา 320 ในกรณีตั้งบัญญัติไว้ในมาตราก่อนนี้ ถ้ามีเจ้าหนี้คนเดียวหรือหลายคนดังกล่าวแล้ว ยื่นคำแถลงคัดค้านบัญชีส่วนเฉลี่ยต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในเวลาที่กำหนดไว้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีออกหมายเรียกให้เจ้าหนี้ทุกคนมาในเวลา และ ณ สถานที่ตามที่เห็นสมควร แต่ต้องให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน

เจ้าหนี้จะไปตามหมายเรียกเช่นนั้นด้วยตนเอง หรือจะให้ผู้แทนที่ได้รับมอบอำนาจโดยชอบไป และทำการแทนในกิจการทั้งหลายอันเกี่ยวแก่เรื่องนั้นก็ได้

เมื่อได้พิจารณาคำแถลงและฟังคำชี้แจงของเจ้าหนี้ผู้ที่มาตามหมายเรียกแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำคำสั่งยืนตามหรือแก้ไขบัญชีส่วนเฉลี่ยนั้น แล้วให้อ่านให้เจ้าหนี้ที่มานั้นฟังและให้เจ้าหนี้นลงลายมือชื่อรับทราบไว้เป็นหลักฐาน และให้ส่งคำสั่งนั้นไปยังเจ้าหนี้ผู้ซึ่งมิได้มาตามหมายเรียกด้วย ถ้าหากมี

ถ้าเจ้าหนี้คนใดไม่พอใจคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าหนี้นั้นชอบที่จะยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องคัดค้านคำสั่งนั้นต่อศาลชั้นต้นได้ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้อ่านหรือที่ได้ส่งคำสั่งแล้วแต่กรณี แต่ถ้าเจ้าหนี้ที่ยื่นคำขอนั้นมิได้ไปตามหมายเรียกของเจ้าพนักงานบังคับคดีและไม่สามารถแสดงเหตุผลดี ในการที่ไม่ไปต่อหน้าเจ้าพนักงานบังคับคดีนั้น ให้ศาลนั้นยกคำขอนั้นเสีย คำสั่งของศาลที่ออกตามความในวรรคนี้ให้เป็นที่ยุติ

ถ้าเจ้าหนี้ซึ่งได้มาตามหมายเรียกทุกคนได้ยินยอมตามคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีและลงลายมือชื่อไว้เป็นพยานหลักฐานในการยินยอมนั้นแล้ว และถ้าเจ้าหนี้ผู้ไม่มาซึ่งสิทธิคัดค้านคำสั่งได้ มิได้ยื่นคำคัดค้านภายในเวลากำหนด ให้ถือว่าบัญชีส่วนเฉลี่ยนั้นเป็นที่สุด และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้ตามนั้น

ถ้าเจ้าหนี้ผู้มีสิทธิคัดค้านคำสั่งได้ยื่นคำคัดค้านดังที่บัญญัติไว้ข้างต้นแล้วให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเลื่อนการจ่ายส่วนเฉลี่ยไปจนกว่าศาลได้มีคำสั่งแล้ว หรือทำการจ่ายส่วนเฉลี่ยชั่วคราวดังที่บัญญัติไว้ในมาตราต่อไป

บทบัญญัติมาตรานี้ ให้ใช้บังคับแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาในเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีด้วย โดยอนุโลม

มาตรา 322 เมื่อผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีทุกคนได้รับส่วนแบ่งเป็นที่พอใจแล้ว ถ้ายังมีเงินที่จำหน่ายทรัพย์สินได้เหลืออยู่และเงินที่ยังเหลือเช่นนั้นได้ถูกอายัดตามมาตรา 291 หรือโดยประการอื่นให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจำหน่ายส่วนที่เหลือนั้นตามมาตรา 291 หรือตามคำสั่งอายัดทรัพย์สินแล้วแต่กรณี

ถ้าเงินรายได้จำนวนสุทธิที่จำหน่ายทรัพย์สินได้มานั้นไม่ต้องการใช้สำหรับการบังคับคดีต่อไปก็ดี หรือ มีเงินเหลืออยู่ภายหลังที่ได้หักชำระค่าฤชาธรรมเนียม และจ่ายให้แก่เจ้าหนี้ทุกคนเป็นที่พอใจแล้วก็ดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินรายได้จำนวนสุทธิหรือส่วนที่เหลือนั้นให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา และถ้าทรัพย์สินของบุคคลภายนอกต้องถูกจำหน่ายไปเพื่อประโยชน์แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ให้จ่ายเงินรายได้จำนวนสุทธินั้นแก่บุคคลภายนอก ตามสิทธิเรียกร้องของบุคคลภายนอกที่มีอยู่ต่อลูกหนี้ตามคำพิพากษา

ถ้าได้จำหน่ายสังหาริมทรัพย์รายใดไปแล้วตามมาตรา 288 และได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดเป็นคุณแก่ผู้เรียกร้อง ให้ศาลหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินที่จำหน่ายได้แก่ผู้เรียกร้องไป

มาตรา 323 บรรดาเงินต่างๆ ที่ค้างจ่ายอยู่ในศาลหรือที่เจ้าพนักงานบังคับคดี ถ้าผู้มีสิทธิมิได้เรียกเอาภายในห้าปี ให้ตกเป็นของแผ่นดิน

ตาราง 5

ค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี

ค่าธรรมเนียม	จำนวน	หมายเหตุ
1. ขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัด	ร้อยละ 3 ของจำนวนเงิน ที่ขายหรือจำหน่ายได้	ทั้งนี้ต้องเสียค่าประกาศและค่าใช้สอยต่างหาก
2. จ่ายเงินที่ยึดหรืออายัดแก่เจ้าหนี้	ร้อยละ 2 ของจำนวนเงิน ที่ยึดหรืออายัด	
3. เมื่อยึดทรัพย์สินซึ่งไม่ใช่ตัวเงินแล้วไม่มีการขายหรือจำหน่าย	ร้อยละ 2 ของราคาทรัพย์สินที่ยึด	
4. เมื่อยึดหรืออายัดเงินหรืออายัดทรัพย์สินแล้วไม่มีการขายหรือจำหน่าย	ร้อยละ 1 ของจำนวนเงินที่ยึดหรืออายัดหรือราคาทรัพย์สินที่ยึด	
5. ขายโดยวิธีประมูลระหว่างคู่ความ	ร้อยละ 2 ของราคาประมูลสูงสุด	

ใช้บังคับคดีที่ฟ้องตั้งแต่วันที่ 28 กรกฎาคม 2548 เป็นต้นไป

การจำหน่ายทรัพย์สิน

การจำหน่ายทรัพย์สิน

การจำหน่ายทรัพย์สิน เป็นขั้นตอนหนึ่งของการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล อันเป็นวิธีการปฏิบัติหรือดำเนินการบังคับคดีเพื่อให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเป็นกระบวนการพิจารณา ซึ่งดำเนินภายหลังจากศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดแล้ว การดำเนินกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการบังคับคดีส่วนมากมิได้กระทำโดยศาล หากกระทำโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี อันมีวิธีการเกี่ยวกับการปฏิบัติซึ่งบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งภาค 4 วิธีการบังคับคดีเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลไม่ว่าจะเป็นคดีแพ่ง คดีอาญา คดีแรงงาน คดีเยาวชนและครอบครัว ได้แก่ การยึดทรัพย์สิน การอายัดทรัพย์สิน การขายทอดตลาดทรัพย์สิน การขับไล่ รื้อถอน หรือการบังคับคดีตามกฎหมายอื่น ๆ ตามคำสั่งศาล เช่น การกักเรือตามพระราชบัญญัติการกักเรือ การบังคับค่าสินไหมทดแทนในคดีความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 หรือการบังคับคดีชุดใช้ค่าปรับในคดียาเสพติด ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2550 เป็นต้น

อำนาจของเจ้าพนักงานบังคับคดีตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง จึงมีอำนาจในฐานะตัวแทนเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาในอันที่จะรับชำระหนี้หรือทรัพย์สินของลูกหนี้นำมาวางกับมีอำนาจที่จะยึด อายัด และยึดถือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้ และมีอำนาจที่จะเอาทรัพย์สิน เช่นว่านี้ออกขายทอดตลาด ทั้งมีอำนาจที่จะจำหน่ายทรัพย์สินหรือเงินรายได้จากการนั้น การขายทอดตลาดทรัพย์สินจึงเป็นกระบวนการหนึ่งที่เกิดขึ้นเนื่องจากการยึดทรัพย์สิน เป็นการจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ยึดซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งอาจแบ่งการจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ยึดได้เป็น 2 กรณี คือ

1. การเอารายได้จากทรัพย์สินแทนการขายทอดตลาด ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 307 หมายถึงถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีรายได้ประจำปีจากอสังหาริมทรัพย์ เช่น การนำอสังหาริมทรัพย์ออกให้เช่า รายได้จากการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการอื่นใดเพื่อการค้า ซึ่งชำระหนี้ตามคำพิพากษาร้อยละ หกสิบ หรือเมื่อศาลเห็นสมควร ศาลอาจจะมีคำสั่งตั้งผู้จัดการอสังหาริมทรัพย์หรือการประกอบกิจการเหล่านั้นทั้งหมดหรือบางส่วนต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในเวลาที่ศาลกำหนดแล้ว กรณีเช่นนี้ เจ้าพนักงานบังคับคดีก็ไม่จำเป็นต้องขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้

2. การขายทอดตลาด ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดี พ.ศ. 2522 จำแนกการขายทรัพย์สินเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 การประมูล กระทำโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาล คดีประเภทนี้ส่วนใหญ่จะเป็นคดีฟ้องแบ่งมรดก หรือการแบ่งกรรมสิทธิ์รวมของเจ้าของรวม หรือการแบ่งสินสมรสระหว่างสามีภรรยา เป็นต้น โดยให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้มีสิทธิ์เข้าประมูลราคากันเองศาลจะกำหนดบุคคลผู้มีสิทธิ์เข้าประมูลไว้ในคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล และในคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลจะกำหนดวิธีการ

บังคับไว้เป็น 2 นัย คือ ให้ประมูลราคากันเองระหว่างคู่ความ หากไม่สามารถกระทำการได้หรือมีการคัดค้านก็ให้ดำเนินการขายทอดตลาด สำหรับวิธีการประมูลระหว่างคู่ความ เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องนัดผู้มีสิทธิ์ประมูลตรวจสอบกำหนดทรัพย์สินและฟังวันนัดประมูล ผู้ใดประมูลให้ราคาสูงสุดผู้นั้นเป็นผู้ประมูลได้ ถ้าการประมูลไม่เป็นที่ตกลงกันเจ้าพนักงานบังคับคดีจะดำเนินการขายทอดตลาด

2.2 การขายทอดตลาด ในการบังคับคดีเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นผู้ดำเนินการซึ่งต่างกับการขายทรัพย์โดยทั่วไป เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องดำเนินการภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายทั้งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ระเบียบคำสั่งต่าง ๆ กล่าวคือ

2.2.1 การขายทอดตลาดต้องได้รับอนุญาตจากศาล หลังจากได้ทำการยึดทรัพย์สินลูกหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว นอกจากเจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องแจ้งผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับทรัพย์ที่ยึด เช่น ลูกหนี้ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์นั้น ผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วมกับลูกหนี้ ผู้รับจำนอง รวมถึงนายทะเบียนกรณีทรัพย์นั้นมีทะเบียนแล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องรายงานให้ศาลทราบและขออนุญาตขายทอดตลาด เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอแล้วให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งให้ทราบซึ่งคำสั่งของศาลและวันขายทอดตลาดแก่บรรดาบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินที่ขายทอดตลาด

2.2.2 กำหนดเวลาและวิธีการขายทอดตลาด เมื่อศาลได้มีคำสั่งอนุญาตให้ขายแล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดีจะขายทอดตลาดทรัพย์ที่ยึดได้เมื่อพ้นระยะเวลาห้าวันนับแต่วันที่ยึดเว้นแต่ทรัพย์ที่ยึดมีสภาพเป็นของสดของเสียได้ เจ้าพนักงานบังคับคดีย่อมมีอำนาจที่จะขายได้ทันทีโดยวิธีขายทอดตลาดหรือวิธีอื่นที่สมควร ในการขายทอดตลาดนั้น เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวคือ

ต้องมีการโฆษณาบอกขาย ซึ่งเจ้าพนักงานบังคับคดีจะจัดการทำประกาศขายโดยแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์ที่จะขาย นอกจากส่งประกาศขายให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีในทรัพย์สินแล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องจัดการให้ปิดประกาศขายทอดตลาดไว้โดยเปิดเผย ณ สถานที่ขาย สถานที่ทรัพย์นั้นตั้งอยู่ ที่ชุมชน หรือสถานที่ราชการอันสมควรจะปิดได้

การขายทอดตลาดทรัพย์สิน ตามปกติให้เจ้าพนักงานแสดงความตกลงขายด้วยวิธีเคาะไม้

เมื่อเจ้าพนักงานผู้ขายเห็นว่าราคาซึ่งมีผู้ให้ราคาสูงสุดนั้นยังไม่เพียงพอเจ้าพนักงานผู้ขายอาจถอนทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดได้

เมื่อการขายทอดตลาดบริบูรณ์โดยเจ้าพนักงานผู้ขายได้เคาะไม้แล้ว ผู้ซื้อไม่ชำระเงินหรือไม่วางเงินมัดจำตามข้อสัญญา ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีริบเงินมัดจำ (หากมี) และเอาทรัพย์นั้นออกขายทอดตลาดซ้ำอีก และแจ้งให้ผู้ซื้อทราบกำหนดวัน เวลาขายด้วย ได้เงินเท่าใดเมื่อหักค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมแล้วยังไม่คุ้มราคาค่าขายทอดตลาดทรัพย์ครั้งก่อนผู้ซื้อเดิมจะต้องรับผิดชอบในส่วนที่ยังขาดนั้น

2.2.3 ข้อบังคับในการขายทอดตลาด เจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ขายทอดตลาดทรัพย์สินจะต้องดำเนินการภายใต้ข้อบังคับบทบัญญัติของกฎหมาย กล่าวคือ

ในการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่มีหลายสิ่งด้วยกัน ให้แยกขายทีละสิ่งต่อเนื่องกันไป แต่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจจัดทรัพย์สินที่มีราคาเล็กน้อยรวมขายเป็นกอง ๆ และมีอำนาจจัดทรัพย์สินสองสิ่งหรือมากกว่านั้นขึ้นไป รวมขายไปด้วยกันได้เมื่อเป็นที่คาดหมายได้ว่าเงินที่ได้จากการขายได้เพิ่มขึ้นหรือเพียงพอต่อการชำระหนี้ได้ ในการขายทรัพย์สินหลายสิ่งด้วยกันเจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจกำหนดลำดับที่จะขายทรัพย์สินนั้น

ในการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้น เมื่อมีผู้เสนอราคาสูงสุดที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นว่าเป็นราคาที่สมควรขายได้ ก่อนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะเคาะไม้ให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุด เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องสอบถามเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษาบุคคลผู้มีส่วนได้เสียแก่การบังคับคดีในทรัพย์สินนั้น เช่น ผู้รับจ้าง ผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วมกับลูกหนี้ เจ้าหนี้ผู้ร้องขอเฉลี่ยก่อนว่าจะคัดค้านที่มีผู้เสนอราคาสูงสุดหรือไม่ หากไม่มีผู้ใดคัดค้านราคา เจ้าพนักงานบังคับคดีก็จะเคาะไม้ขายให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุดหากมีผู้มีส่วนได้เสียที่เจ้าพนักงานบังคับคดีสอบถามคัดค้านราคาว่ายังต่ำเกินสมควร ในกรณีเช่นนี้ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเลื่อนการขายทอดตลาดทรัพย์สินไปและได้กำชับให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่คัดค้านหรือไม่ก็ตาม ให้หาบุคคลเข้าซื้อในการขายทอดตลาดครั้งต่อไปในราคาที่ผู้คัดค้านต้องการ โดยให้ผู้เสนอราคาสูงสุดต้องผูกพันกับการเสนอราคาดังกล่าวเป็นระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันที่เสนอราคาดังนั้น ในกรณีนี้ผู้ให้ราคาสูงสุดจะถอนราคาที่เสนอไม่ได้ และในการขายทอดตลาดทรัพย์สินในครั้งต่อไป หากไม่มีผู้ใดเสนอราคาเลย ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเคาะไม้ขายให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุดกว่าราคาที่มีผู้เสนอสูงสุดในการขายทอดตลาดทรัพย์สินครั้งก่อนให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเคาะไม้ขายให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุดในการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น

ในการขายทอดตลาดอสังหาริมทรัพย์ เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจกำหนดเงื่อนไขการเข้าสู่ราคา โดยให้ผู้ประสงค์จะเข้าสู่ราคาวางหลักประกันการเข้าสู่ราคาต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นเงินสดหรือเช็คที่ธนาคารสั่งจ่าย หรือหนังสือค้ำประกันของธนาคารโดยไม่มีเงื่อนไขในราคาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควรวางก่อนการเข้าสู่ราคาได้เว้นแต่ผู้เข้าสู่ราคาดังนั้นเป็นผู้มีสิทธิขอหักส่วนได้ใช้แทน เช่น

(1) ผู้มีสิทธิขอหักส่วนได้ใช้แทนราคาซื้อประเภทผู้ซื้อในเอกสารสิทธิร่วมกับลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือผู้มีส่วนได้จากกองมรดกตามคำพิพากษา

(2) ผู้มีสิทธิขอหักส่วนได้ใช้แทนราคาซื้อประเภทเจ้าหนี้บุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินที่ขายตามคำชี้ขาดของศาล

(3) คู่สมรสที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้กันส่วนแล้ว

เนื่องจากการขายทอดตลาดทรัพย์สินของเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นการขายตามกฎหมายบทบัญญัติของกฎหมาย หรือการบังคับขาย ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องในการขายทอดตลาดไม่ว่าจะเป็นโจทก์ จำเลย ผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วม

ผู้รับจ้างเอง ผู้ร้องขอเฉลี่ยทรัพย์สิน รวมถึงผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดทรัพย์สินต้องทราบและยอมเข้าผูกพันตนในกรณีที่มีเหตุตามกฎหมาย เช่น การร้องขัดทรัพย์สิน การงดการบังคับคดี การร้องคัดค้าน คำสั่งของ เจ้าพนักงานบังคับคดี การร้องคัดค้านวิธีการขายรวมถึง การร้องเพิกถอน การขายทอดตลาด การอุทธรณ์ ฎีกา ซึ่งเป็นเหตุให้การเสียหายที่บังคับคดีต้องล่าช้าลงที่ผู้เกี่ยวข้องไม่อาจใช้สิทธิเรียกร้องต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้

2.2.4 การจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงสิทธิและการส่งมอบทรัพย์สิน เมื่อการขายทอดตลาดทรัพย์สินบริบูรณ์ โดยเจ้าพนักงานบังคับคดีเคาะไม้แล้ว ผู้เสนอราคาสูงสุดต้องชำระเงินค่าซื้อทรัพย์สิน กรณีถ้าทรัพย์สินนั้นเป็นสังหาริมทรัพย์ผู้ซื้อจะต้องชำระราคาให้ครบถ้วนและรับมอบทรัพย์สินนั้นไป กรณีทรัพย์สินนั้นเป็นอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินที่ต้องมีการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงสิทธิเจ้าพนักงานบังคับคดีอาจผ่อนผันให้ผู้ซื้อวางเงินมัดจำบางส่วนตามที่กำหนดไว้ในประกาศขายและทำสัญญาชำระเงินส่วนที่เหลือภายใน 15 วัน เว้นแต่กรณีที่ผู้เป็นเจ้าของมีสิทธิ เช่น ผู้รับจ้างที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ได้รับชำระหนี้บริบูรณ์แล้ว ผู้ซื้อถือกรรมสิทธิ์ร่วมกับลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือคู่สมรสของลูกหนี้ ตามคำพิพากษาที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้กันแล้ว เมื่อผู้ซื้อชำระราคาส่วนที่เหลือครบถ้วนแล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดีจะมีหนังสือถึงนายทะเบียนเพื่อทำการ จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงสิทธิให้แก่ผู้ซื้อต่อไป สำหรับค่าธรรมเนียมค่าภาษีอากร ค่าภาษีมูลค่าเพิ่มต่าง ๆ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะกำหนดหน้าที่ผู้ที่ต้องผูกพันรับผิดชอบไว้ในรายละเอียดในประกาศขายทอดตลาดซึ่งผู้ซื้อจะต้องผูกพันเงื่อนไขต่าง ๆ ในประกาศขายทอดตลาดทั้งหมด

การขายทอดตลาดทรัพย์สินประเภทซึ่งผู้ยึดถือครอบครองจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานตามกฎหมายเสียก่อน เช่น อาวุธปืน ให้ผู้ซื้อวางเงินมัดจำไว้บางส่วนและให้ผู้ซื้อจัดการนำใบอนุญาตมาแสดงภายใน 1 เดือน พร้อมทั้งเงินที่ค้างชำระครบถ้วน จึงจะมอบทรัพย์สินนั้นไป หากผู้ซื้อนำใบอนุญาตมาแสดงไม่ได้เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจสั่งให้ขายทอดตลาดใหม่ได้

2.2.5 การเข้าครอบครองทรัพย์สินภายหลังการจดทะเบียน ผู้ซื้อทรัพย์สินได้จากการขายทอดตลาดเมื่อไปทำการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์แล้ว ไม่สามารถเข้าครอบครองทรัพย์สินนั้นได้เนื่องจากมีลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารอยู่อาศัย หรือลูกหนี้หรือบริวารไม่ยอมออกจากทรัพย์สินนั้น ผู้ซื้อต้องยื่นคำขอต่อศาลที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ให้ออกคำสั่งบังคับให้ลูกหนี้หรือบริวารออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ภายในเวลาที่ศาลเห็นสมควรกำหนด ถ้าลูกหนี้หรือบริวารไม่ปฏิบัติตามคำสั่งบังคับก็ขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการขับไล่ลูกหนี้หรือบริวารนั้นได้ โดยให้ถือว่าลูกหนี้หรือบริวารเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ไม่จำเป็นต้องฟ้องลูกหนี้หรือบริวารเป็นคนดีใหม่

เหตุที่เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการบังคับคดี

ในการขายทอดตลาดอาจมีเหตุตามกฎหมายที่เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องงดการขายทอดตลาด ดังนี้

1. เมื่อมีการถอนการยึดทรัพย์ โดยเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ขอถอนการยึดทรัพย์ หรือลูกหนี้ได้วางเงินชำระหนี้ตามคำพิพากษา พร้อมทั้งค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายครบถ้วน
2. ศาลสั่งงดการบังคับคดี
3. เจ้าหนี้ของงดการบังคับคดีโดยได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากลูกหนี้และบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดี
4. กรณีบุคคลภายนอกอ้างว่าทรัพย์สินที่ขายไม่ได้เป็นกรรมสิทธิ์ของลูกหนี้และได้ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ปล่อยทรัพย์สินนั้น
5. เหตุอื่น ๆ เช่น ส่งประกาศขายให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียยังไม่ครบถ้วน หากดำเนินการขายทอดตลาดอาจทำให้การขายทอดตลาดนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย

สิทธิของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบังคับคดี

ผู้ที่ถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบังคับคดีกับทรัพย์สิน อันได้แก่ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ขายทอดตลาด ผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วมกับลูกหนี้ เจ้าหนี้บุริมสิทธิ์หรือเจ้าหนี้ผู้ร้องขอของบเฉลี่ยทรัพย์สินที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตแล้ว หรือคู่สมรสลูกหนี้ที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้กันส่วนแล้ว รวมถึงผู้ซื้อทรัพย์สินได้แล้วไม่วางเงินชำระส่วนที่เหลือที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งให้รับเงินมัดจำแล้วนำทรัพย์สินออกขายใหม่ ผู้มีส่วนได้เสียทุกคนต้องไปดูแลการขายทอดตลาดตามกำหนดนัดทุกครั้ง หากไม่ไปดูแลการขาย เจ้าพนักงานบังคับคดีจะถือว่าไม่ตั้งใจคัดค้านราคาที่เสนอ และไม่มีสิทธิคัดค้านราคาอีกต่อไป ทั้งนี้ ถือว่าบุคคลนั้นทราบกำหนดนัดและสถานที่ขายในนัดต่อไปด้วยแล้ว ผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่ไปดูแลการขายทอดตลาดอาจมอบอำนาจให้บุคคลอื่นไปดูแลการขายแทนก็ได้ และมีสิทธิคัดค้านราคาในกรณีที่เห็นว่าราคาที่มีผู้เสนอสูงสุดยังต่ำไป เว้นแต่ผู้ซื้อทรัพย์สินได้แล้วไม่วางเงินไม่มีสิทธิคัดค้านราคา ผู้มีส่วนได้เสียสามารถใช้สิทธิคัดค้านราคาได้เพียง 1 ครั้ง หากไม่ไปดูแลการขายในครั้งที่มีการเสนอราคาถือว่าไม่ตั้งใจคัดค้านราคาและจะใช้สิทธิคัดค้านราคาในครั้งหลังอีกไม่ได้เมื่อใช้สิทธิคัดค้านราคาแล้วในการขายครั้งต่อไป ผู้ที่ใช้สิทธิคัดค้านราคาหรือไม่ใช้สิทธิคัดค้านราคาก็ตามจะต้องหาผู้ร่วมเข้าสู่ราคาในราคาที่ต้องการ มิฉะนั้นเจ้าพนักงานบังคับคดีจะไม่รับฟังคำคัดค้านอีกและจะเคาะไม้ขายทอดตลาดในราคาที่เห็นสมควรต่อไป แต่ไม่ตัดสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียที่จะใช้สิทธิคัดค้านคำสั่งเจ้าพนักงานบังคับคดี โดยการร้องขอเพิกถอนการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดี ต่อศาลภายใน 15 วัน นับจากวันขายทอดตลาด

ผู้สนใจซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาด

1. การเตรียมตัวก่อนเข้าประมูลซื้อทรัพย์สิน

ก่อนเข้าสู่ราคาผู้ซื้อควรมีหน้าที่ตรวจสอบรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่จะซื้อตามสถานที่และแผนที่การไปที่ปรากฏในประกาศ และถือว่าผู้ซื้อได้ทราบถึงสภาพทรัพย์สินนั้นโดยละเอียดครบถ้วนแล้ว และควรตรวจสอบวัน เวลา สถานที่ ตลอดจนเงื่อนไขในการชำระราคา การวางเงินหลักประกันจากประกาศขายทอด

ตลาดทรัพย์สินของเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ชัดเจนและเป็นที่เข้าใจเพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น
ภายหลัง หรือท่านสามารถตรวจสอบจากประกาศที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ปิดประกาศไว้ ณ กรมบังคับคดี
สำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานคร สำนักงานบังคับคดีจังหวัดและสาขา หรือทางอินเทอร์เน็ต
ที่ www.led.go.th

2. หลักฐานที่จะต้องนำมาในวันประมูล

2.1 กรณีบุคคลธรรมดาเป็นผู้ซื้อต้องนำบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวข้าราชการ
หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบัตรพนักงานรัฐวิสาหกิจ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง 1 ฉบับ

2.2 กรณีนิติบุคคลเป็นผู้ซื้อต้องส่งหนังสือรับรองนิติบุคคลที่นายทะเบียนรับรองไม่เกิน 1 เดือน

2.3 กรณีประสงค์ให้บุคคลอื่นเข้าประมูลแทนต้องมีใบมอบอำนาจปิดอากรแสตมป์ 30 บาท และ
มีหลักฐานตามข้อ 2.1 ของผู้มอบและผู้รับมอบอำนาจหากมิได้แสดงใบมอบอำนาจก่อนจะถือว่าผู้เข้าสู่
รับมอบอำนาจหากมิได้แสดงใบมอบอำนาจก่อนจะถือว่าผู้เข้าสู่ราคาผู้นั้นกระทำการในนามของตนเอง

2.4 เงินสดหรือเช็คเช็คสั่งจ่ายหน่วยงานตามที่กำหนดไว้ในประกาศขายทอดตลาด เพื่อให้
เป็นหลักประกันการเข้าสู่ราคาตามที่ประกาศขายทอดตลาดกำหนด

เว้นแต่

1. ผู้มีสิทธิขอหักส่วนได้ใช้แทนราคาซื้อประเภทผู้มีชื่อในเอกสารสิทธิร่วมกับลูกหนี้ตามคำพิพากษา
หรือผู้มีส่วนได้จากกองมรดกตามคำพิพากษา

2. ผู้มีสิทธิขอหักส่วนได้ใช้แทนราคาซื้อประเภทเจ้าหนี้บุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินที่ขายตามคำชี้ขาด
ศาล

3. คู่สมรสที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้กันส่วนแล้ว

3. วิธีการประมูลซื้อทรัพย์สิน

3.1 กรณีประมูลซื้อสังหาริมทรัพย์(ที่ดิน/ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง/ห้องชุด/ฯลฯ)

3.1.1 ผู้เข้าสู่ราคาต้องกรอรายละเอียดของผู้ซื้อในบัตรลงทะเบียน และทำสัญญาหรือข้อตกลง
ผูกพันราคากับกรมบังคับคดี พร้อมวางเงินสด หรือเช็คเช็คเป็นประกันการเข้าสู่ราคาต่อเจ้าหน้าที่
การเงิน เว้นแต่ผู้ราคานั้น

1. ผู้มีสิทธิขอหักส่วนได้ใช้แทนราคาซื้อประเภทผู้มีชื่อในเอกสารสิทธิร่วมกับลูกหนี้ตามคำพิพากษา
หรือผู้มีส่วนได้จากกองมรดกตามคำพิพากษา

2. ผู้มีสิทธิขอหักส่วนได้ใช้แทนราคาซื้อประเภทเจ้าหนี้บุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินที่ขายตามคำชี้ขาด
ของศาล

3. คู่สมรสที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้กันส่วนแล้ว

3.1.2 ผู้เข้าสู่ราคา เมื่อวางเงินหลักประกันแล้วจะได้รับป้ายประมูลราคาเพื่อใช้สำหรับเสนอราคา
จากนั้นเข้าไปนั่งในสถานที่ที่เจ้าหน้าที่จัดเตรียมไว้

3.1.3 การขายทอดตลาดแต่ละครั้ง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีถือว่าราคาเริ่มต้นเป็นราคาที่สมควรขายได้ตามมาตรา 309 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ในการกำหนดราคาเริ่มต้นในการขายทอดตลาด ในกรณีที่ไม่มีราคาของคณะกรรมการกำหนดราคาทรัพย์ ในกรณีที่ไม่มีราคาของคณะกรรมการกำหนดราคาทรัพย์ แต่มีราคาประเมินของฝ่ายประเมินราคาทรัพย์ สำนักงานวางทรัพย์กลาง และราคาประเมินของเจ้าพนักงานบังคับคดีให้เจ้าพนักงานบังคับคดีพิจารณาจากราคาฝ่ายประเมินราคาทรัพย์ สำนักงานวางทรัพย์กลาง ในกรณีที่ไม่มีราคาของคณะกรรมการกำหนดราคาทรัพย์และราคาประเมินของฝ่ายประเมิน สำนักงานวางทรัพย์กลาง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดี พิจารณาจากราคาประเมินของเจ้าพนักงานบังคับคดี

3.1.4 เมื่อไม่มีผู้ให้ราคาที่เหมาะสมขายเจ้าพนักงานบังคับคดีจะถอนทรัพย์สินออกจากการขายทอดตลาด เมื่อมีผู้ให้ราคาสมควรขายเจ้าพนักงานบังคับคดีจะทำการขายทอดตลาดจนได้ราคาสูงแล้ว จะสอบถามเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามพิพากษา และผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีที่มาดูแลการขายว่าจะคัดค้านราคาดังกล่าวหรือไม่ หากไม่มีผู้ใดคัดค้านเจ้าพนักงานบังคับคดีจะขายราคาและนับหนึ่ง 3 ครั้ง ขายราคาและนับสองอีก 3 ครั้ง และหากไม่มีผู้ให้ราคาสูงกว่านั้นเจ้าพนักงานบังคับคดีจะขายราคานับสามพร้อมเคาะไม้ขายให้กับผู้เสนอราคาสูงสุดดังกล่าว หากมีผู้คัดค้านเจ้าพนักงานบังคับคดีจะสอบถามว่ามีผู้ใดจะให้ราคาตามที่ผู้คัดค้านหรือไม่ หากมีผู้ให้ราคาตามที่คัดค้านเจ้าพนักงานบังคับคดีทำการขายทอดตลาดต่อไปจนกว่าจะได้ราคาสูงสุดและขายราคานับสามพร้อมเคาะไม้ขายให้กับผู้เสนอราคาสูงสุด หากไม่มีผู้ใดให้ราคาตามที่ผู้คัดค้านหรือผู้คัดค้านไม่ได้กำหนดราคาที่คัดค้านเจ้าพนักงานบังคับคดีจะเลื่อนการขายทอดตลาดไป และกำชับให้ผู้ที่ยื่นคัดค้านตลอดจนผู้มีส่วนได้เสียที่มาดูแลการขายหรือไม่ก็ตาม หาผู้ซื้อทรัพย์ในราคาที่ต้องการมาในการขายนัดถัดไปด้วยมิฉะนั้นเจ้าพนักงานบังคับคดีจะไม่ฟังคำคัดค้านอีกและพิจารณาขายไปในราคาที่เห็นสมควรส่วนผู้เสนอราคาสูงสุดจะต้องผูกพันกับการเสนอราคาดังกล่าวเป็นระยะเวลา 30 วัน นับแต่วันที่เสนอราคานั้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 309 ทวิ และถือว่าทราบกำหนดนัดและสถานที่ขายในนัดต่อไปแล้ว และผู้เสนอราคาสูงสุดที่ต้องผูกพันกับการเสนอราคาจะต้องทำสัญญาซื้อขายตามแบบพิมพ์ของกรมบังคับคดี โดยให้ถือว่าหลักประกันตามเงื่อนไขการเข้าสู่ราคาเป็นเงินมัดจำและถือว่าผู้เสนอราคาสูงสุดเป็นผู้ผูกพันราคาในการขายทอดตลาดครั้งต่อไป

ในการขายทอดตลาดครั้งต่อไป หากไม่มีผู้ใดเสนอราคาเลย เจ้าพนักงานบังคับคดีจะขายราคานับสามพร้อมเคาะไม้ขายให้กับผู้ผูกพันราคา และให้ถือว่าเงินมัดจำดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการชำระราคาและจะต้องชำระราคาค่าซื้อทรัพย์ส่วนที่เหลือภายในกำหนด 15 วันนับแต่วันซื้อได้เป็นต้นไป แต่หากมีผู้เสนอราคาสูงสุดและเป็นราคาที่สูงกว่าที่ผู้ผูกพันราคาได้เสนอไว้ในการขายครั้งก่อนเจ้าพนักงานบังคับคดีจะขายราคานับสามพร้อมเคาะไม้ขายให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุดในการขายทอดตลาดนั้น และเจ้าพนักงานบังคับคดีจะคืนเงินมัดจำให้แก่ผู้ผูกพันราคาดังกล่าว

3.1.5 หากผู้เข้าสู่ราคาประมูลซื้อทรัพย์ไม่ได้ก็สามารถขอรับเงินสดหรือเช็คเช็คที่วางไว้คืนได้ทันที

3.2 กรณีประมูลซื้อทรัพย์สังหาริมทรัพย์(สิ่งของ)

เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ทอดตลาดปกครองหมากrubนทรัพย์สินใด ถือว่าจะทำการขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าว และเมื่อมีผู้เสนอราคาสูงสุดและเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควรขายเจ้าพนักงานบังคับคดีจะสอบถามเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามพิพากษา และผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีว่า จะคัดค้านราคดังกล่าวหรือไม่ หากไม่มีผู้ใดคัดค้านเจ้าพนักงานบังคับคดีจะขายราคาและนับหนึ่ง 3 ครั้ง ขายราคาและนับสองอีก 3 ครั้ง และหากไม่มีผู้ให้ราคาสูงกว่านั้น เจ้าพนักงานบังคับคดีจะขายราคานับสามพร้อมเคาะไม้ขายให้ผู้เสนอราคาสูงสุดดังกล่าว

หากมีผู้คัดค้านเจ้าพนักงานบังคับคดีจะสอบถามว่ามีผู้ใดจะให้ราคาตามที่มีผู้คัดค้านหรือไม่หากมีผู้ให้ราคาตามที่คัดค้านเจ้าพนักงานบังคับคดีทำการขายทอดตลาดต่อไปจนกว่าจะได้ราคาสูงสุดและขายราคานับสามพร้อมเคาะไม้ขายให้กับผู้เสนอราคาสูงสุด หากไม่มีผู้ใดให้ราคาตามที่มีผู้คัดค้านหรือผู้คัดค้านไม่ได้กำหนดราคาที่คัดค้านเจ้าพนักงานบังคับคดีจะเลื่อนการขายทอดตลาดไป และกำชับให้ผู้ที่ยื่นคัดค้านตลอดจนผู้มีส่วนได้เสียที่มากดูแลการขายหรือไม่ก็ตามหาผู้ซื้อทรัพย์สินในราคาที่ต้องการมาในการขายนัดถัดไปด้วย มิฉะนั้นเจ้าพนักงานบังคับคดีจะไม่ฟังคำคัดค้านอีกและพิจารณาขายไปในราคาที่เห็นสมควร ส่วนผู้เสนอราคาสูงสุดจะต้องผูกพันกับการเสนอราคาดังกล่าวเป็นระยะเวลา 30 วัน นับแต่วันที่เสนอราคานั้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 309 ทวิ และถือว่าทราบกำหนดนัดและสถานที่ขายในนัดต่อไปแล้ว และผู้เสนอราคาสูงสุดที่ต้องผูกพันกับการเสนอราคาจะต้องทำสัญญาซื้อขายตามแบบพิมพ์ของกรมบังคับคดี โดยให้ถือว่าหลักประกันตามเงื่อนไขการเข้าสู่ราคาเป็นเงินมัดจำ และถือว่าผู้เสนอราคาสูงสุดเป็นผู้ผูกพันราคาในการขายทอดตลาดครั้งต่อไป

ในการขายทอดตลาดครั้งต่อไป หากไม่มีผู้ใดเสนอราคาเลย เจ้าพนักงานบังคับคดีจะขายราคานับสามพร้อมเคาะไม้ขายให้กับผู้ผูกพันราคา และให้ถือว่าเงินมัดจำดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการชำระราคาและจะต้องชำระราคาค่าซื้อทรัพย์สินส่วนที่เหลือทันทีแต่หากมีผู้เสนอราคาสูงสุดและเป็นราคาที่สูงกว่าที่ผู้ผูกพันราคาได้เสนอไว้ในการขายครั้งก่อนเจ้าพนักงานบังคับคดีจะขายราคานับสามพร้อมเคาะไม้ขายให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุดในการขายทอดตลาดนั้น และเจ้าพนักงานบังคับคดีจะคืนเงินมัดจำให้แก่ผู้ผูกพันราคาดังกล่าว

4. การปฏิบัติเมื่อประมูลซื้อทรัพย์สินได้จากการขายทอดตลาด

4.1 ทรัพย์สินที่ประมูลซื้อได้เป็นอสังหาริมทรัพย์(ที่ดิน/ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง/ห้องชุด/ฯ) บังคับคดี พร้อมทั้งชำระเงินตามราคาที่ประมูลซื้อทรัพย์สินให้ครบถ้วนในวันซื้อ

4.1.1 ผู้ซื้อได้ต้องทำสัญญาซื้อขายตามแบบพิมพ์ของกรมบังคับคดีกับเจ้าพนักงานบังคับคดี พร้อมทั้งชำระเงินตามราคาที่ประมูลซื้อให้ครบถ้วนในวันซื้อ

4.1.2 หากผู้ซื้อไม่สามารถชำระราคาตามข้อ 4.1.1 ผู้ซื้ออาจทำสัญญาซื้อขายโดยให้ถือว่าหลักประกันตามเงื่อนไขการเข้าสู่ราคาให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของการชำระราคาและผู้ซื้อจะต้องชำระเงินส่วนที่เหลือภายใน 15 วันนับแต่วันที่ซื้อทรัพย์สินเป็นต้นไป

สำหรับการชำระราคาส่วนที่เหลือหากผู้ซื้อขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน หรือไม่สามารถนำเงินที่เหลือมาชำระได้ทันภายใน 15 วัน ผู้ซื้อทรัพย์สินสามารถยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาการวางเงิน โดยมีหนังสือขอขยายระยะเวลาการวางเงินของสถาบันการเงินมาแสดง หรือกรณีมีเหตุอันสมควร พร้อมให้บันทึกถ้อยคำต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ รายได้ ความเกี่ยวพันกับคู่ความและแหล่งเงินได้หรือเงินกู้ กรมบังคับคดีอาจขยายระยะเวลาการชำระเงินส่วนที่เหลือได้อีกตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการขายทอดตลาดตามกฎหมายกระทรวงที่บังคับใช้อยู่ในขณะนั้น

4.1.3 เมื่อผู้ซื้อผิดสัญญาไม่ชำระราคาไม่ว่ากรณีใด ๆ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะริบเงินมัดจำและจะนำทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาดใหม่ หากได้เงินสุทธิต่ำกว่าที่ผู้ซื้อให้ราคาไว้ในครั้งก่อนผู้ซื้อต้องรับผิดชอบชำระเงินในส่วนที่ขาดอยู่ และต้องชำระค่าปรับอีกส่วนหนึ่งด้วย

4.1.4 เมื่อผู้ซื้อชำระราคาครบถ้วนตามข้อ 4.1.1 หรือ 4.1.2 แล้วสามารถขอรับหนังสือโอนกรรมสิทธิ์จากเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการติดต่อขอจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์กับเจ้าพนักงานที่ดินได้ทันที และในกรณีที่ซื้อที่ดินไม่มีหนังสือสำคัญที่ดิน ใบเสร็จรับเงินของเจ้าพนักงานบังคับคดีย่อมเป็นหลักฐานแสดงว่าผู้นั้นเป็นผู้ซื้อที่ดินได้จากการขายทอดตลาด

ผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดที่มีกำหนดวันที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2557 เป็นต้นไป จะต้องเป็นผู้เสียค่าธรรมเนียมในการโอน ค่าภาษีเงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ และค่าอากรแสตมป์เอง ผู้ซื้อจะนำใบเสร็จรับเงินที่มีรายการชำระค่าภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายมายื่นต่อกรมบังคับคดีเพื่อขอภาษีคืนไม่ได้

4.1.5 หากผู้ซื้อเป็นผู้รับจำนองซึ่งศาลมีคำสั่งชี้ขาดแล้ว หรือเป็นผู้ที่มีชื่อร่วมกับลูกหนี้ตามคำพิพากษาในที่ดินที่ซื้อได้ หรือเป็นผู้มีส่วนได้จากกองมรดกตามคำพิพากษาในคดีที่เข้าประมูลซื้อทรัพย์สินหรือคู่สมรสที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้กันส่วนแล้ว ก็มีสิทธิขอหักส่วนได้ใช้แทน โดยทำสัญญาซื้อขายและวางเงินไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของราคาเริ่มต้น (เงินตามหลักประกันการเข้าสู่ราคา) ได้โดยไม่ต้องชำระราคาตามข้อ 4.1.1 หรือ 4.1.2 เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีคิดหักส่วนได้ใช้แล้ว ยังมีส่วนขาดอยู่เท่าใด ผู้ซื้อ มีหน้าที่ที่จะต้องชำระราคาให้ครบแล้วจึงจะดำเนินการตามข้อ 4.1.4 ได้

4.2 ทรัพย์สินที่ประมูลซื้อได้เป็นอสังหาริมทรัพย์ (สิ่งของต่างๆ)

4.2.1 ผู้ซื้อต้องชำระราคาเป็นเงินสดหรือเช็คที่ยืนยันได้จำนวนทันที พร้อมภาษีมูลค่าเพิ่ม(ถ้ามี) เว้นแต่จะมีกำหนดเงื่อนไขในการชำระราคาไว้เป็นอย่างอื่น

4.2.2 นำใบเสร็จรับเงินพร้อมหลักฐานบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบัตรพนักงานรัฐวิสาหกิจมาแสดง เพื่อขอรับมอบทรัพย์สิน

4.2.3 หากทรัพย์สินที่ซื้อได้นั้นจะต้องมีใบอนุญาต ครอบครอง หรือขนย้ายของเจ้าพนักงานตามกฎหมาย เช่น อาวุธปืน สุรา เป็นต้น ผู้ซื้อจะต้องแสดงใบอนุญาตต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในเวลาที่กำหนดจึงจะรับมอบทรัพย์สินนั้นได้

การบังคับคดีล้มละลาย

ความเป็นมา

การบังคับคดีล้มละลาย เป็นภารกิจหลักประการหนึ่งของกรมบังคับคดี เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายในชั้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายหลังศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้ว

กระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย เป็นกระบวนการที่จะดำเนินการรวบรวมและจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ แล้วนำมาจัดสรรแบ่งส่วนชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย ซึ่งตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 บัญญัติไว้ดังนี้ “กระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย หมายความว่า กระบวนการพิจารณาซึ่งบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะกระทำต่อศาลหรือต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ตั้งแต่เริ่มคดีจนถึงคดีสิ้นสุด”

การบังคับคดีล้มละลายแตกต่างจากการบังคับคดีแพ่ง กล่าวคือ

- การบังคับคดีแพ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อบังคับคดีกับลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในคดีนั้นแต่เพียงฝ่ายเดียว

- การบังคับคดีล้มละลายมีวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ เพื่อให้เจ้าหนี้ทุกรายได้รับส่วนเฉลี่ยอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา และเจ้าหนี้ที่ยังมิได้ฟ้องคดี

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ คือ เจ้าพนักงานตามกฎหมายล้มละลายที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้หรือบุคคลล้มละลาย และดำเนินการแบ่งทรัพย์สินที่รวบรวมได้ให้กับบรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายของลูกหนี้หรือผู้ล้มละลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องดำเนินการบังคับคดีล้มละลายให้เป็นไปตาม

- พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483
- ระเบียบกระทรวงยุติธรรม
- คำสั่งกรมบังคับคดี

การฟ้องขอให้ล้มละลายและการสั่งพิทักษ์ทรัพย์

มูลเหตุการฟ้องคดีล้มละลาย (มาตรา 7) ประกอบด้วยเงื่อนไข 2 ประการ คือ

1. ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว คือ ลูกหนี้มีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สิน และ
2. กรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

- 2.1 ลูกหนี้มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักร

- 2.2 ลูกหนี้ประกอบธุรกิจในราชอาณาจักร ไม่ว่าด้วยตนเองหรือตัวแทนในขณะที่ยื่นคำฟ้องหรือคำร้องขอให้ล้มละลาย

- 2.3 ลูกหนี้เคยมีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรภายในกำหนดเวลาหนึ่งปีก่อนนั้น

2.4 ลูกหนี้เคยประกอบธุรกิจในราชอาณาจักรไม่ว่าด้วยตนเองหรือตัวแทน ภายในกำหนดเวลาหนึ่งปีก่อนนั้น

หลักเกณฑ์การฟ้องคดีล้มละลาย (มาตรา 9) เจ้าหนี้จะฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลายได้ก็ต่อเมื่อ

1. ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว
2. จำนวนหนี้ที่จะฟ้องขอให้ล้มละลาย

2.1 ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์คนเดียวหรือหลายคนเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 1,000,000 บาทหรือ

2.2 ลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลเป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์คนเดียวหรือหลายคนเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 2,000,000 บาท

3. หนี้้นั้นอาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน ไม่ว่าหนี้้นั้นจะถึงกำหนดชำระโดยพลันหรือในอนาคตก็ตาม

หลักเกณฑ์การฟ้องคดีล้มละลายของเจ้าหนี้มีประกัน (มาตรา 10) ภายใต้บังคับมาตรา 9 เจ้าหนี้มีประกันจะฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลายได้ก็ต่อเมื่อ

1. มิได้เป็นผู้ต้องห้ามมิให้บังคับการชำระหนี้เอาแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้เกินกว่าตัวทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันและ
2. กล่าวในฟ้องว่า ถ้าลูกหนี้ล้มละลายแล้ว จะยอมสละหลักประกันเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายหรือตีราคาหลักประกันมาในฟ้องซึ่งเมื่อหักกับจำนวนของตนแล้ว เงินยังขาดอยู่สำหรับลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 1,000,000 บาท หรือลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 2,000,000 บาท

คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราว (มาตรา 17)

คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราว เป็นวิธีการคุ้มครองชั่วคราวเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ผลของคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวมีลักษณะเช่นเดียวกับคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด แต่ในชั้นพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวนั้นจะไม่มี การประกาศให้เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด (มาตรา 14)

คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเป็นคำวินิจฉัยชี้ขาดคดีของศาลว่าเป็นไปตามที่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย หากจะเทียบกับคดีแพ่งธรรมดาก็คือการพิพากษาให้โจทก์ชนะคดี แต่ในคดีล้มละลายนั้น เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ฟ้องมาว่า ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัวเป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ไม่น้อยกว่า 1,000,000 บาทหรือ2,000,000 บาท แล้วแต่กรณี แล้วหนี้้นั้นอาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน เข้าเงื่อนไขตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10 และศาลพิจารณาแล้วว่าไม่มีเหตุที่ไม่สมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย ศาลจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด

ผลของคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด

เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว ผลของคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดนั้นจะมีผลทั้งเจ้าหนี้ลูกหนี้ และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

1. ผลต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์(มาตรา 22)

เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจดังต่อไปนี้

1.1 จัดการและจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือกระทำการที่จำเป็นเพื่อให้กิจการของลูกหนี้ที่ค้างอยู่เสร็จสิ้นไป

1.2 เก็บรวบรวมและรับเงิน หรือทรัพย์สินซึ่งจะตกได้แก่ลูกหนี้ หรือซึ่งลูกหนี้มีสิทธิได้รับจากบุคคลอื่น

1.3 ประนีประนอมยอมความ ฟ้องร้อง หรือต่อสู้คดีใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้

2. ผลต่อลูกหนี้(มาตรา 24)

เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว ห้ามมิให้ลูกหนี้กระทำการใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินหรือกิจการของลูกหนี้ เว้นแต่จะได้กระทำตามคำสั่งหรือความเห็นชอบของศาล เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้จัดการทรัพย์สิน หรือที่ประชุมเจ้าหนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483

3. ผลต่อเจ้าหนี้

เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว

3.1 โจทก์จะฟ้องร้องบังคับเป็นคดีแพ่งได้เฉพาะหนี้ที่ไม่อาจยื่นคำขอรับชำระหนี้ได้ เช่น ห้ามเจ้าหนี้ฟ้องลูกหนี้ผู้ล้มละลายเฉพาะหนี้เงินเท่านั้น ส่วนหนี้เกี่ยวกับการกระทำ งดเว้นการกระทำหรือส่งมอบทรัพย์สินอื่น ซึ่งเจ้าหนี้ไม่อาจขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ กฎหมายล้มละลายไม่ได้ห้ามมิให้ฟ้อง

3.2 ส่วนหนี้ที่อาจขอรับชำระหนี้ได้ เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์และเจ้าหนี้อื่นจะต้องนำมายื่นขอรับชำระหนี้ตามบทบัญญัติของกฎหมายล้มละลาย

4. ผลต่อบุคคลภายนอก

ก่อนศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ ลูกหนี้อาจจะมีสิทธิเรียกร้องต่อบุคคลภายนอก ซึ่งเมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะรวบรวมสิทธิเรียกร้องเหล่านี้เข้ากองทรัพย์สินโดยวิธีการทวงหนี้ตามวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา 118 และมาตรา 119 แต่ถ้าหากลูกหนี้มีทั้งสิทธิเรียกร้อง และขณะเดียวกันลูกหนี้มีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติในลักษณะต่างตอบแทน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจที่จะไม่ยอมรับหรือปฏิเสธสิทธิตามสัญญานั้น ได้ภายใน 3 เดือนนับแต่วันที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบเหตุที่จะปฏิเสธ ตามพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา 122 นอกจากนี้บุคคลที่ได้ทำนิติกรรมกับลูกหนี้ อาจถูกเพิกถอนการทำนิติกรรมนั้นได้ตามพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา 113 มาตรา 114 และมาตรา 115

การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายในชั้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

การประกาศแจ้งคำสั่ง และคำพิพากษาของศาล

เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้ไม่ว่าเป็นกรณีพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวหรือพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ศาลจะส่งหมายแจ้งคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์มายังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะ

ต้องประกาศแจ้งคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์นั้น เพื่อให้บรรดาเจ้าหนี้และลูกหนี้ทราบว่าอำนาจในการจัดกิจการ และทรัพย์สินของลูกหนี้ได้มาอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แล้ว และเป็นการกำหนด ให้บรรดาเจ้าหนี้ของลูกหนี้มีหน้าที่ต้องมายื่นขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ซึ่งในการประกาศ แจ้งคำสั่งดังกล่าวนี้ต้องส่งไปลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาและหนังสือพิมพ์ตลอดจนการออกหมาย นัดให้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์มาวางเงินประกันค่าใช้จ่ายในชั้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์การออกหมาย เรียกลูกหนี้ มาให้การสอบสวนเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ และเมื่อศาลพิพากษาให้ล้มละลาย หรือเห็น ชอบด้วยการประนอมหนี้ หรือการปลดล้มละลาย หรือการยกเลิกล้มละลายเหล่านี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ ทรัพย์ต้องประกาศแจ้งเช่นเดียวกัน

การสอบสวนลูกหนี้ (มาตรา 30, มาตรา 117)

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่ต้องสอบสวนลูกหนี้เพื่อให้ทราบว่าลูกหนี้มีรายได้หรือมีภาระ ค่าใช้จ่ายเพียงใด มีหนี้สิน ทรัพย์สินเพียงใด มีสิทธิเรียกร้องจากบุคคลภายนอกอย่างไรบ้าง ตลอดจน เหตุที่ลูกหนี้ถูกฟ้องล้มละลาย นอกจากนี้ยังต้องแจ้งให้ลูกหนี้ทราบถึงสิทธิและหน้าที่ของลูกหนี้ที่ต้อง ปฏิบัติตามกฎหมายล้มละลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะต้องทำการสอบสวน เพื่อให้ได้มาซึ่งความจริง และเป็นประโยชน์ในการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อนำมาแบ่งเฉลี่ยให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ต่อไป

การตรวจคำขอรับชำระหนี้ (มาตรา 104)

เมื่อครบกำหนดยื่นคำขอรับชำระหนี้แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องแจ้งให้บรรดาเจ้าหนี้ที่ยื่น คำขอรับชำระหนี้และลูกหนี้มาตรวจคำขอรับชำระหนี้ของบรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายที่ยื่นไว้ เพื่อใช้สิทธิในการ ได้แย้งคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้แต่ละราย การประชุมเจ้าหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่เป็นผู้ ดำเนินการประชุมต้องชี้แจงรายละเอียดของจำนวนคดีทั้งหมด การกำหนดสิทธิในการออกเสียงของ เจ้าหนี้ และต้องดำเนินการประชุมไปด้วยความราบรื่นและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย อีกทั้งต้องใช้ความรู้ทาง กฎหมายในการดำเนินการประชุมเพื่อไม่ให้ผิดของที่ประชุมเจ้าหนี้เป็นมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและต้อง เพิกถอนภายหลัง

การรายงานศาลขอให้พิจารณาคำขอประนอมหนี้หรือพิพากษาให้ล้มละลาย

เมื่อที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติเป็นประการใด เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะต้องรายงานศาลเพื่อพิจารณา แยกเป็น 2 กรณี ดังนี้

1. กรณีลูกหนี้ยื่นคำขอประนอมหนี้และที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติเห็นชอบ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ จะรายงานศาลขอให้ไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผย และพิจารณาคำขอประนอมหนี้ของลูกหนี้
2. กรณีลูกหนี้ไม่ยื่นคำขอประนอมหนี้หรือที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่เห็นชอบกับคำขอประนอมหนี้ของ ลูกหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะรายงานศาลขอให้พิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายและนัดไต่สวนลูกหนี้ โดยเปิดเผย

การประชุมเจ้าหน้าที่ครั้งอื่น (มาตรา 32)

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจนัดประชุมเจ้าหน้าที่ครั้งอื่น ในกรณีดังต่อไปนี้

1. เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมตามเวลาที่เห็นสมควร (กรณีมีข้อหาหรือที่จะปรึกษาที่ประชุมเจ้าหน้าที่ เช่น ควรจะยอมรับทรัพย์จำนองของเจ้าหนี้มีประกันซึ่งไม่ได้ยื่นขอรับชำระหนี้ตามมาตรา 96 เข้ามาในกองทรัพย์สินหรือไม่)
2. กรณีลูกหนี้ไม่ยื่นคำขอประนอมหนี้หรือที่ประชุมเจ้าหน้าที่ไม่เห็นชอบกับคำประนอมหนี้ของลูกหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะรายงานศาลขอให้พิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายและนัดไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผย

การประชุมเจ้าหน้าที่ครั้งอื่น (มาตรา 32)

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจนัดประชุมเจ้าหน้าที่ครั้งอื่น ในกรณีดังต่อไปนี้

1. เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมตามเวลาที่เห็นสมควร (กรณีมีข้อหาหรือที่จะปรึกษาที่ประชุมเจ้าหน้าที่ เช่น ควรจะยอมรับทรัพย์จำนองของเจ้าหนี้มีประกันซึ่งไม่ได้ยื่นขอรับชำระหนี้ตามมาตรา 96 เข้ามาในกองทรัพย์สินหรือไม่)
2. เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหน้าที่
3. ตามที่ศาลสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหน้าที่ เช่น เพื่อพิจารณาข้อเสนอขอชำระหนี้ของผู้มีส่วนได้เสียในการเข้าใช้หนี้แทน
4. เจ้าหนี้ซึ่งมีจำนวนหนี้รวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนหนี้ที่ได้มีการยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ ได้ทำหนังสือขอให้เรียกประชุม

การสอบสวนคำขอรับชำระหนี้และการพิจารณาทำความเข้าใจ

การสอบสวนคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นั้นเป็นกระบวนการที่ดำเนินการเช่นเดียวกับการพิจารณาคดีของศาล ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องทำการสอบสวนพยานของเจ้าหนี้เกี่ยวกับมูลหนี้ที่ขอรับชำระหนี้ พยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และสอบสวนเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ผู้โต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้แต่ละราย ต้องพิจารณาให้ได้ความจริงว่าหนี้ที่เจ้าหนี้ขอรับชำระหนี้มานั้นเป็นหนี้ที่มีอยู่จริง เจ้าหนี้สามารถขอรับชำระหนี้ได้ ตลอดจนพิจารณาว่าเจ้าหนี้จะมีสิทธิได้รับชำระหนี้เพียงใด หรือเจ้าหนี้ไม่ควรได้รับชำระหนี้เลย เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีความเห็นในคำขอรับชำระหนี้รายใดแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องแจ้งคำสั่งในคำขอรับชำระหนี้นั้นให้เจ้าหนี้และลูกหนี้ที่เกี่ยวข้องทราบ

การสอบสวนและทำคำสั่ง หรือทำความเข้าใจในสำนวนสาขาอื่น ๆ

นอกจากสำนวนคำขอรับชำระหนี้ที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องทำการสอบสวนและพิจารณาทำความเข้าใจแล้ว ยังมีสำนวนสาขาอื่นที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องทำการสอบสวนผู้ร้องอื่น ๆ เช่น

- สำนวนเพิกถอนการโอน หรือสำนวนเพิกถอนการซื้อ
- สำนวนร้องขอถอนส่วน
- สำนวนขอหักกลบลบหนี้
- สำนวนทวงหนี้

■ จำนวนขอปฏิบัติตามสัญญา

■ จำนวนคำขอเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 95

ในจำนวนสาขาเหล่านี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องพิจารณาจากคำให้การสอบสวนของลูกหนี้ และคำร้องของผู้ร้องว่ามีเหตุอันสมควรตั้งเป็นจำนวนสาขาหรือไม่ อยู่ภายในระยะเวลาที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายหรือไม่ หักอายุความเมื่อใด เป็นประโยชน์ต่อกองทรัพย์สินของลูกหนี้หรือไม่ หากดำเนินการตั้งจำนวนสาขาดังกล่าวขึ้นแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องหมายเรียกผู้ร้อง ผู้ที่เกี่ยวข้องลูกหนี้มาทำการสอบสวนในประเด็นต่าง ๆ และพิจารณาพิพากษาหลักฐานที่น่าส่งประกอบคำให้การเพื่อพิจารณาทำความเห็นหรือคำสั่งต่อไป

เมื่อทำการสอบสวนครบถ้วนแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องพิจารณาทำความเห็นหรือคำสั่งในจำนวนสาขานั้นๆ ต่อไป

การรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่ในการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ เพื่อนำมาแบ่งชำระให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ ซึ่งการรวบรวมทรัพย์สินดังกล่าวเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องพิจารณาด้วยว่าเป็นทรัพย์อาจเอามาชำระหนี้ได้ ซึ่งการรวบรวมทรัพย์สินนั้นมีหลายกรณีดังนี้

1. การดำเนินการในจำนวนคำขอรับชำระหนี้ในฐานะเจ้าหนี้มีประกัน ตามมาตรา 96 (3)
2. การอายัดเงินเดือน เงินในบัญชี หรือสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ที่มีต่อบุคคลภายนอกเพื่อนำเงินรวบรวมเข้ากองทรัพย์สิน
3. การยึดทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อนำออกขายทอดตลาด ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องทำการตรวจสอบว่าเป็นทรัพย์ของลูกหนี้หรือไม่ ทรัพย์ดังกล่าวสามารถบังคับคดีได้หรือไม่เพียงใดเมื่อทำการยึดแล้วต้องมีหน้าที่ในการประเมินราคาทรัพย์ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของทรัพย์แต่ละรายการ ต้องแจ้งผู้มีส่วนได้เสียทราบการยึด เมื่อถึงขั้นตอนการขายทอดตลาดต้องจัดทำประกาศขายทอดตลาดและส่งให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบเพื่อมาดูแลการขาย
4. การติดตามรวบรวมทรัพย์สิน กรณีที่ลูกหนี้ขอประนอมหนี้สำเร็จและมีการผ่อนชำระเป็นงวด เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องติดตามให้ลูกหนี้ชำระเงินตามคำขอประนอมหนี้ให้ตรงตามที่เสนอไว้ในคำขอประนอมหนี้ หากผิดนัดเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องรายงานศาลเพื่อขอให้ศาลยกเลิกการประนอมหนี้และพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย
5. การทวงหนี้ กรณีที่ลูกหนี้มีสิทธิเรียกร้องต่อบุคคลภายนอก เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องเรียกให้บุคคลภายนอกนั้นชำระหนี้ เพื่อรวบรวมเข้ากองทรัพย์สินต่อไป
6. การพิจารณากำหนดค่าเลี้ยงชีพให้แก่ลูกหนี้ เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อายัดเงินเดือนหรือเงินอื่นใดของลูกหนี้มาแล้ว ลูกหนี้สามารถที่จะยื่นคำร้องขอค่าเลี้ยงชีพต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ซึ่งการพิจารณากำหนดค่าเลี้ยงชีพของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นั้น ต้องคำนึงถึงสถานภาพ และเหมาะสมแก่ฐานะานุรูปของลูกหนี้ ที่สำคัญต้องให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ที่ต้องได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่รวบรวมดังกล่าวด้วย

ทั้งนี้ในการรวบรวมทรัพย์สินตามกรณีดังกล่าวมาแล้วข้างต้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้อง

พิจารณาด้วยว่ามีทรัพย์สินที่รวบรวมได้มากพอที่จะแบ่งได้หรือไม่ เพื่อทำบัญชีแบ่งให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ในคดีล้มละลายต่อไป

การปลดจากการล้มละลาย

หลักจากศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายแล้ว ลูกหนี้อาจจะหลุดพ้นจากการล้มละลายได้วิธีหนึ่ง คือ โดยการปลดจากการล้มละลาย อันเป็นกระบวนการในคดีล้มละลายที่กำหนดเฉพาะตัวลูกหนี้ให้หลุดพ้นจากการล้มละลายไป แต่บรรดาทรัพย์สินทั้งหลายของลูกหนี้ซึ่งเป็นทรัพย์สินอันอาจแบ่งได้ในคดีล้มละลายนั้นจะต้องตกอยู่ภายใต้บังคับการจัดการและจำหน่าย เพื่อนำมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายต่อไป

การปลดล้มละลายตามกฎหมายล้มละลายของไทยในปัจจุบันนี้ มีอยู่ 2 กรณี คือ

1. ศาลมีคำสั่งปลดล้มละลาย (มาตรา 71)
2. ปลดจากการล้มละลายโดยผลของกฎหมาย (มาตรา 81/1)

การปิดคดี (มาตรา 133)

เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ (จำเลย) เป็นบุคคลล้มละลายแล้ว หากปรากฏว่าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่อาจรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ได้ และไม่มีกิจการและทรัพย์สินหรืองานค้างปฏิบัติ หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินการรวบรวม จำหน่าย และแบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้เสร็จสิ้นแล้ว และไม่มีกิจการใดที่ต้องปฏิบัติต่อไป เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะดำเนินการรายงานเพื่อขอให้ศาลสั่งปิดคดี

คำสั่งปิดคดีมีผลเพียงให้ระงับการจัดการต่างๆ ไว้ ไม่ทำให้คดีล้มละลายสิ้นสุดลง

การยกเลิกการล้มละลาย (มาตรา 135)

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะดำเนินการเพื่อขอให้ศาลสั่งยกเลิกการล้มละลายของลูกหนี้ เมื่อปรากฏเหตุหนึ่งเหตุใดดังต่อไปนี้

1. เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่อาจดำเนินการให้ได้ผล เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย เพราะเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ก็ไม่ช่วยหรือยอมเสียค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายหรือวางเงินประกันตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกร้อง และไม่มีเจ้าหนี้อื่นสามารถและเต็มใจกระทำการดังกล่าวแล้ว ภายในกำหนดเวลาหนึ่งเดือนนับแต่วันที่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ชัดเจนหรือละเลยนั้น

2. ลูกหนี้ไม่ควรถูกพิพากษาให้ล้มละลาย เช่น กรณีคดีล้มละลายไม่มีเจ้าหนี้นับคำขอรับชำระหนี้ หรือเจ้าหนี้นับคำขอรับชำระหนี้ไว้ได้จนคำขอรับชำระหนี้ทุกราย และไม่มีเจ้าหนี้ที่ขอรับชำระหนี้เหลืออยู่อีก เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ชอบที่จะรายงานศาลขอให้คำสั่งยกเลิกการล้มละลาย

3. หนี้สินของบุคคลล้มละลายได้ชำระเต็มจำนวนแล้ว

ถ้าลูกหนี้ปฏิเสธหนี้สินรายใด แต่ลูกหนี้ยอมทำสัญญาและให้ประกันต่อศาลว่าจะใช้เงินให้เต็มจำนวนกับค่าธรรมเนียมด้วยก็ดี หรือถ้าหาตัวเจ้าหนี้ไม่พบ แต่ลูกหนี้ได้นำเงินเต็มจำนวนมาวางต่อศาลก็ดี ให้ถือว่าหนี้สินรายนั้นได้ชำระเต็มจำนวนแล้ว

4. เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แบ่งทรัพย์สินครั้งสุดท้ายหรือไม่มีทรัพย์สินจะแบ่งให้แก่เจ้าหนี้แล้ว ต่อแต่นั้นมาภายในกำหนดเวลาสิบปี เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่อาจรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลาย

ได้อีก และไม่มีเจ้านี้มาขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จัดการรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลาย

เมื่อมีการยกเลิกการล้มละลายแล้ว ลูกหนี้มีอำนาจในการจัดการทรัพย์สินของตน และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หมดอำนาจในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ แต่คำสั่งยกเลิกการล้มละลายตามเหตุข้อ 1 หรือข้อ 2 ไม่ทำให้ลูกหนี้หลุดพ้นหนี้สินแต่อย่างใด

สิทธิและหน้าที่ของเจ้านี้และลูกหนี้ในคดีล้มละลาย

เจ้านี้ผู้เป็นโจทก์มีสิทธิและหน้าที่ดังนี้

1. วางเงินประกันค่าใช้จ่ายเบื้องต้น
 - 1.1 ชั้นพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราว 8,000.- บาท
 - 1.2 ชั้นพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด 10,000.- บาท
 - 1.3 หากวางเงินประกันชั้นพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวแล้วต่อมาเมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดต้องวางเงินประกันเพิ่มอีก 5,000.- บาท เว้นแต่กองทรัพย์สินของลูกหนี้หรือผู้ล้มละลายมีเงินเพียงพอ
 - 1.4 วางเงินประกันค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมตามจำนวนที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เห็นว่าจำเป็นตามควร
2. ให้ถ้อยคำเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้หรือผู้ล้มละลายที่ถูกยึดหรืออายัดไว้ในคดีอื่นและคดีแพ่งอันเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้หรือผู้ล้มละลายที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาล (ถ้าหากมี)
3. นำเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไปยึดทรัพย์สินของลูกหนี้หรือผู้ล้มละลาย (ถ้าหากมี) โดยเร็ว
4. ดูแลและวางประโยชน์ของเจ้านี้ทั้งหลาย
5. ช่วยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการรวบรวมจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้หรือผู้ล้มละลาย
6. สิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับเจ้านี้ทั้งหลาย

เจ้านี้ทั้งหลาย รวมทั้งเจ้านี้ผู้เป็นโจทก์มีสิทธิและหน้าที่ดังนี้

1. แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินและที่อยู่ของลูกหนี้หรือผู้ล้มละลาย
2. ติดตามสอดส่องทรัพย์สินของลูกหนี้หรือผู้ล้มละลายแล้วแจ้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินการ
3. ช่วยเหลือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการรวบรวมจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้หรือผู้ล้มละลาย
4. ยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายใน 2 เดือน นับแต่วันโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด
5. ไปตรวจคำขอชำระหนี้ตามวันเวลาที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กำหนด
6. ไปประชุมเจ้านี้ทุกครั้งเมื่อได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
7. ไปศาลในวันนัดไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผยตามวันเวลาที่ได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
8. แจ้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เมื่อย้ายที่อยู่ใหม่
9. รับเงินส่วนแบ่งทรัพย์สินที่รวบรวมได้ในคดีล้มละลาย

ลูกหนี้หรือผู้ล้มละลายมีสิทธิและหน้าที่ดังนี้

1. ต้องไปสาบานตัวและให้ถ้อยคำชี้แจงเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินพร้อมทำบัญชีแสดงกิจการและทรัพย์สิน (ตามแบบ ล.13 ก-ข) ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

2. ต้องส่งมอบทรัพย์สิน บัญชี ดวงตราห้างฯ หรือบริษัท และเอกสารต่างๆต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
3. ขอประนอมหนี้ภายในเวลากำหนดไม่ว่าก่อนหรือหลังล้มละลาย
4. ไปประชุมเจ้าหนี้ทุกครั้งเมื่อได้รับแจ้งกำหนดวันนัดจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
5. ไปให้ศาลได้ส่วนลูกหนี้โดยเปิดเผยเมื่อได้รับแจ้งวันกำหนดนัดจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
6. ทำบัญชีรับ - จ่าย 6 เดือนนับแต่ถูกพิทักษ์ทรัพย์เสนอต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
7. แจ้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทุกครั้งเมื่อย้ายที่อยู่ใหม่
8. เดินทางออกนอกราชอาณาจักรต้องขออนุญาตจากศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
9. ขอค่าเลี้ยงชีพจากเงินที่ได้มาในระหว่างถูกพิทักษ์ทรัพย์ต่อหน้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตาม

ความจำเป็นและสมควรแก่ฐานะ

10. อาจขอให้ปลดตนเองจากการล้มละลาย หรือยกเลิกการล้มละลาย ตามวิธีการและเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

ข้อจำกัดสิทธิของลูกหนี้หรือผู้ล้มละลาย

1. ห้ามกระทำการใดๆ เกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สิน เว้นแต่กระทำตามคำสั่งหรือความเห็นชอบของศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือที่ประชุมเจ้าหนี้
2. ห้ามดำเนินคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน
3. เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักรต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
4. รับสินเชื่อบุคคลอื่น ตั้งแต่ 100 บาทขึ้นไป ต้องแจ้งให้ทราบว่าเป็นลูกหนี้หรือตนเป็นบุคคลล้มละลาย

การขอรับชำระหนี้

1. หนี้ที่มีสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้
 - 1.1 มูลหนี้ต้องเกิดก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์
 - 1.2 ต้องมิใช่หนี้เกิดขึ้นโดยฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมาย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือหนี้ที่ฟ้องร้องให้บังคับคดีไม่ได้
 - 1.3 ต้องมิใช่หนี้ที่เจ้าหนี้ยอมให้ลูกหนี้กระทำขึ้นโดยเจ้าหนี้รู้ว่าลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว แต่ไม่รวมถึงหนี้ที่เจ้าหนี้ยอมให้กระทำขึ้นเพื่อกิจการของลูกหนี้ดำเนินต่อไปได้
2. ใครมีสิทธิขอชำระหนี้
 - 2.1 เจ้าหนี้ หรือ
 - 2.2 ผู้รับมอบอำนาจหรือผู้แทนของเจ้าหนี้ โดยทำหนังสือมอบอำนาจตามแบบที่กำหนดไว้และปิดอากรแสตมป์กับขีดฆ่าให้ครบถ้วนถูกต้อง
3. วิธีการขอรับชำระหนี้
 - 3.1 ติดต่อขอรับแบบพิมพ์คำขอรับชำระหนี้ได้ที่ฝ่ายคำคู่ความ สำนักงานเลขาธิการกรมในส่วนกลาง หรือสำนักงานบังคับคดีจังหวัดในส่วนภูมิภาค หรือดาวน์โหลดจากเว็บไซต์ กรมบังคับคดี (www.led.go.th)

3.2 กรอกข้อความรายการในคำขอชำระหนี้ให้ชัดเจนถูกต้อง และครบถ้วนมีปัญหาประการใด สอบถามได้จากเจ้าหน้าที่

3.3 หากเป็นนิติบุคคล ต้องแนบต้นฉบับหรือสำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคลและชื่อผู้มีอำนาจ

3.4 ต้องแนบต้นฉบับหรือสำเนาหรือภาพถ่ายหลักฐานแห่งหนี้ให้ครบถ้วน

3.5 ชำระค่าธรรมเนียมในการยื่นคำขอรับชำระหนี้ตามจำนวนหนี้สินที่ขอรับชำระหนี้ในอัตราดังนี้

■ หนี้เกิน 50,000.-บาท ขึ้นไป ค่าธรรมเนียม 200.-บาท เว้นแต่เป็นคำขอของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียม

3.6 สำเนาใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียม ควรเก็บรักษาไว้เพื่อประโยชน์ในการติดต่อขอรับเงิน

4. การยื่นคำขอรับชำระหนี้

4.1 ในส่วนกลางยื่นได้ที่ฝ่ายคำคู่ความสำนักงานเลขาธิการกรม กรมบังคับคดี

4.2 ในส่วนภูมิภาค ให้ยื่นที่สำนักงานบังคับคดีจังหวัดใดก็ได้

5. ขั้นตอนสอบสวนคำขอรับชำระหนี้

เมื่อเจ้าหนี้หรือผู้รับมอบอำนาจหรือผู้แทนเจ้าหนี้ได้รับหมายนัดของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ให้นำพยานหลักฐานไปให้การสอบสวนประกอบคำขอรับชำระหนี้ที่ยื่นไว้ โดยปฏิบัติดังนี้

5.1 ไปพบเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ให้ตรงตามกำหนดวัน เวลา ที่ระบุในหมาย หากมีความจำเป็นอันไม่อาจกล่าวล่วงได้ต้องแจ้งก่อนวัน หรือเวลานัดเพื่อขอเลื่อนการสอบสวน

5.2 เจ้าหนี้ควรจะไปให้ถ้อยคำสอบสวนเกี่ยวกับมูลหนี้ด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อการพิสูจน์หนี้ของตน

5.3 ต้องนำพยานบุคคลตลอดจนพยานเอกสารที่สนับสนุนมูลหนี้ไปให้การสอบสวนหรือส่งต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

5.4 ก่อนให้ถ้อยคำสอบสวน พยานต้องสาบานหรือปฏิญาณว่าจะได้การตามสัตย์จริง เว้นแต่

5.4.1 บุคคลที่อายุต่ำกว่าสิบสี่ปี หรือหย่อนความรู้สึกผิดและชอบ

5.4.2 พระภิกษุและสามเณรในพุทธศาสนา

6. คำขอรับชำระหนี้ที่ศาลอนุญาตให้ได้รับชำระหนี้บางส่วนหรือยกคำขอรับชำระหนี้ เจ้าหนี้อาจอุทธรณ์ไปยังศาลฎีกาได้

การหยุดนับระยะเวลาปลดจากล้มละลาย

ในคดีล้มละลายที่ลูกหนี้เป็นบุคคลธรรมดาและศาลมีคำพิพากษาให้ล้มละลาย เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา 3 ปี นับแต่วันที่ศาลล้มละลายได้พิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย กฎหมายกำหนดให้บุคคลล้มละลายนั้นปลดจากล้มละลาย และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่โฆษณาการปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมายดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่า 1 ฉบับ ผลของการปลดจากล้มละลายดังกล่าว ทำให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากหนี้สินทั้งปวงอันพึงขอรับชำระได้ ยกเว้น

1. หนี้เกี่ยวกับภาษีอากร

2. หนี้ซึ่งได้เกิดขึ้นโดยความทุจริตฉ้อโกงของบุคคลล้มละลาย หรือหนี้ซึ่งเจ้าหนี้ไม่ได้เรียกร้องเนื่องจากความทุจริตฉ้อโกงซึ่งบุคคลล้มละลายมีส่วนเกี่ยวข้องของสมรู้

ทั้งนี้ตามมาตรา 81/1 วรรคหนึ่ง มาตรา 76 และมาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 และระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดีล้มละลายและการชำระบัญชีพุทศักราช 2520 ข้อ 49/1 วรรคหนึ่ง ส่วนวรรคสองของระเบียบดังกล่าว กำหนดไว้ว่า หากปรากฏว่ายังมีทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายอันอาจแบ่งให้แก่เจ้าหนี้ได้ (ทรัพย์สินอันอาจแบ่งได้ในคดีล้มละลาย หมายถึง ทรัพย์สินทั้งหลายที่ลูกหนี้มีอยู่ในเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลาย และทรัพย์สินที่ลูกหนี้ ได้มาภายหลังเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลายจนถึงเวลาปลดจากล้มละลาย ตามมาตรา 109) ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินการต่อไปจนแล้วเสร็จและจัดแบ่งให้แก่เจ้าหนี้ หรือในกรณีไม่ปรากฏทรัพย์สินของลูกหนี้ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานผลการปฏิบัติงานต่อศาลล้มละลายต่อไปในทางปฏิบัติเมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้รับคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะทำการบันทึกข้อมูลวันที่ครบระยะเวลาปลดลูกหนี้จากการเป็นบุคคลล้มละลายไว้เพื่อดำเนินการตรวจสอบและโฆษณาตามกฎหมายล้มละลายต่อไป

ถึงแม้ว่ากฎหมายจะให้ปลดลูกหนี้จากบุคคลล้มละลายทันทีที่พ้นกำหนดระยะเวลา 3 ปี นับแต่วันที่ศาลล้มละลายได้พิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายก็ตาม แต่ตามมาตรา 81/2 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 กำหนดไว้ว่าก่อนระยะเวลา 3 ปี นับแต่วันที่ศาลล้มละลายได้พิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายจะสิ้นสุดลง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจยื่นคำขอต่อศาลล้มละลาย เพื่อขอให้ศาลล้มละลายมีคำสั่งให้หยุดนับระยะเวลาดังกล่าวไว้ก่อนก็ได้ ซึ่งเหตุแห่งการขอให้หยุดนับระยะเวลาปลดจากล้มละลายเป็นไปตามคำสั่งกรมบังคับคดีที่ 445/2549 เรื่องการปฏิบัติงานบังคับคดีล้มละลายในสำนวนกลาง ดังนี้

1. บุคคลล้มละลายได้รับหมายเรียกมาให้การสอบสวนเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โดยชอบแล้ว แต่เพิกเฉยไม่มาดำเนินการภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กำหนดไว้ โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ทราบ

2. บุคคลล้มละลายจงใจกระทำหรืองดเว้นกระทำการใดๆ เพื่อประวิงกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย

3. บุคคลล้มละลายได้โอน ยักย้าย ปกปิด หรือซุกซ่อนทรัพย์สินของตนเพื่อป้องกัน หรือประวิงไม่ให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ หรือกระทำการฉ้อฉลเจ้าหนี้

4. บุคคลล้มละลายกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งอาจได้รับโทษตามมาตรา 161 ถึง มาตรา 174 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะตรวจจำนวนของบุคคลล้มละลายก่อนวันครบกำหนดระยะเวลาปลดจากล้มละลายไม่น้อยกว่า 6 เดือน หากปรากฏเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กล่าวไว้ข้างต้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องยื่นคำขอต่อศาลล้มละลายกลางเพื่อขอให้มีคำสั่งหยุดนับระยะเวลาปลดจากล้มละลายไว้ก่อนโดยให้ทำคำขอให้หยุดนับระยะเวลาในการที่ลูกหนี้จะได้รับการปลดจากบุคคลล้มละลาย ตามแบบพิมพ์ของศาลล้มละลายกลาง ล.8 บัญชีระบุพยาน ตามแบบพิมพ์ของศาลล้มละลายกลาง ล.9 คำแถลงขอใช้บันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงแทนการสืบพยาน ตามแบบพิมพ์ของศาลล้มละลายกลาง ล.8 และ

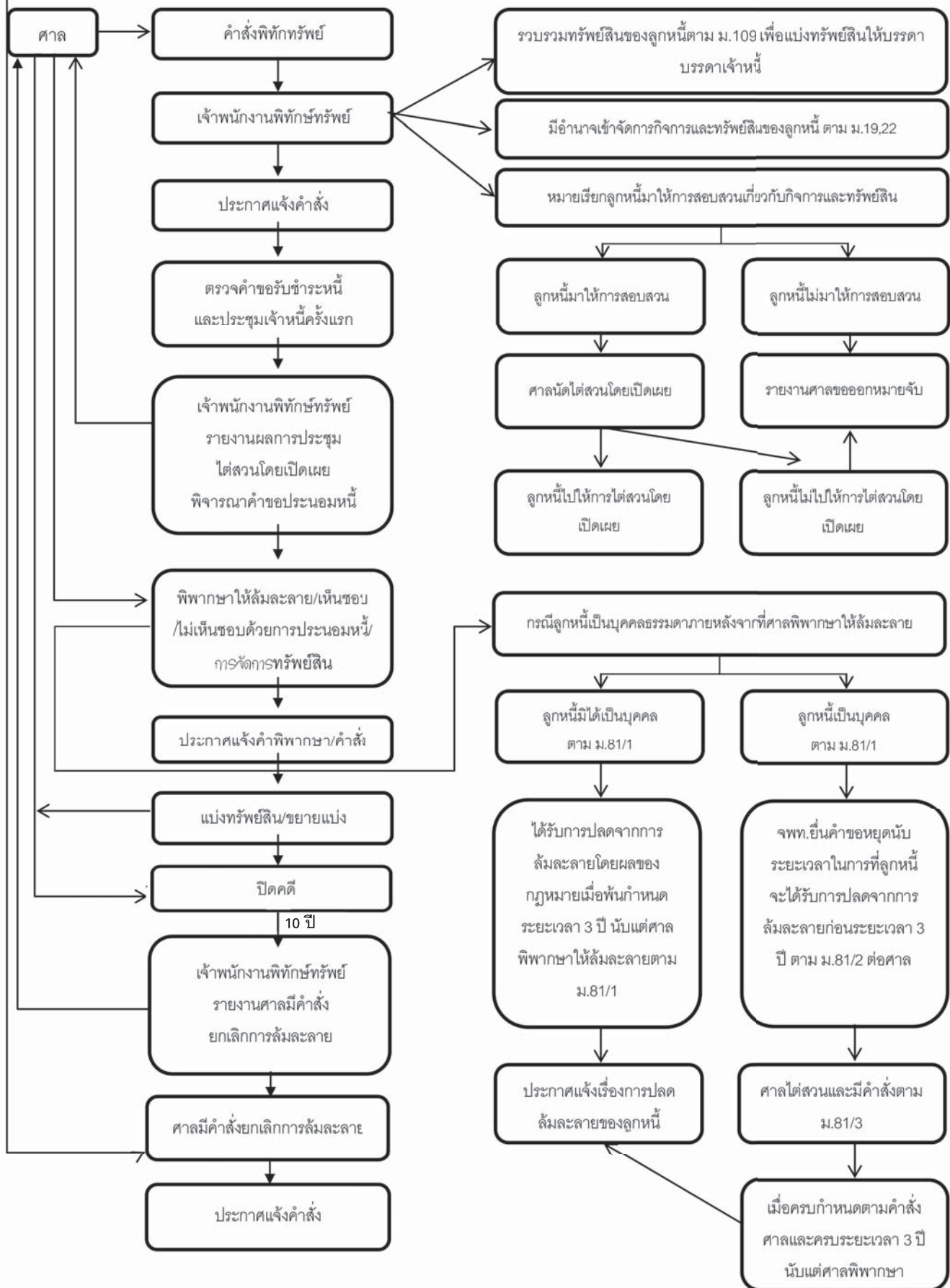
บันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็น ตามแบบพิมพ์ของศาลล้มละลายกลาง ล.25 เมื่อศาลล้มละลายได้รับคำขอดังกล่าวแล้ว กฎหมายกำหนดให้ศาลล้มละลายกำหนดนัดไต่สวนเป็นการด่วน และส่งสำนวนคำขอให้แก่บุคคลล้มละลายทราบก่อนวันนัดไม่น้อยกว่า 7 วัน

เมื่อศาลล้มละลายทำการไต่สวนฯแล้ว เห็นว่าเหตุแห่งการขอยุตินับระยะเวลาฯ ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีมูลความจริง อันถือได้ว่าบุคคลล้มละลายไม่ได้ให้ความร่วมมือกับเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการรวบรวมทรัพย์สินโดยไม่มีเหตุอันสมควร ศาลล้มละลายต้องมีคำสั่งหยุดนับระยะเวลาปลดจากล้มละลายตามมาตรา 81/1 วรรคหนึ่ง ตั้งแต่วันที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำขอหรือวันที่ศาลมีคำสั่งจนถึงวันที่ศาลกำหนด โดยจะกำหนดเงื่อนไขหรือไม่ก็ได้ แต่ทั้งนี้ ไม่ว่าศาลล้มละลายกลางจะได้มีคำสั่งให้หยุดนับระยะเวลาตามคำขอที่ครั้งก็ตาม เมื่อรวมระยะเวลาทั้งหมดแล้วจะต้องไม่เกิน 2 ปี และไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด ศาลจะมีคำสั่งให้หยุดนับระยะเวลาเมื่อพ้นระยะเวลา 3 ปี ตามมาตรา 81/1 วรรคหนึ่งแล้วไม่ได้ คำสั่งศาลล้มละลายกลางตามมาตรา 81/3 นี้ให้เป็นที่สุด ไม่สามารถอุทธรณ์ไปยังศาลฎีกาได้ ซึ่งในทางปฏิบัติเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะขอยุตินับระยะเวลาฯ ไว้ 2 ปี

แต่อย่างไรก็ตาม กฎหมายล้มละลายได้กำหนดให้สิทธิแก่บุคคลล้มละลายที่ศาลล้มละลายมีคำสั่งให้หยุดนับระยะเวลาปลดจากล้มละลายตามมาตรา 81/1 วรรคหนึ่ง ยื่นคำขอต่อศาลล้มละลายเพื่อขอให้ยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำสั่งดังกล่าวได้ เนื่องจากเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงไป เมื่อศาลล้มละลายได้รับคำขอดังกล่าว ให้กำหนดวันนัดไต่สวน และส่งสำเนาคำขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้รับมอบหมายกำหนดวันนัดไต่สวนของศาลล้มละลายพร้อมสำเนาคำขอแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่ต้องแจ้งกำหนดวันนัดดังกล่าวให้เจ้านั้นทั้งหลายในคดีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน เมื่อศาลล้มละลายกลางไต่สวนฯ เห็นว่าเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงไปจริงตามที่บุคคลล้มละลายกล่าวอ้าง ศาลล้มละลายกลางอาจมีคำสั่งยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำสั่งเดิมก็ได้ตามมาตรา 81/4 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลายพุทธศักราช 2483 ซึ่งคำสั่งศาลล้มละลายกลางตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุดไม่สามารถอุทธรณ์ไปยังศาลฎีกาได้เช่นเดียวกับมาตรา 81/3

กรณีข้างต้นนี้เป็นข้อยกขหมายที่ใช้บังคับกับบุคคลล้มละลายที่เป็นบุคคลธรรมดาเท่านั้น หากบุคคลล้มละลายปฏิบัติตามหน้าที่ของตนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 แล้วการหยุดนับระยะเวลาปลดจากล้มละลายย่อมไม่เกิดขึ้น และเป็นผลดีกับบุคคลล้มละลายที่จะไปเริ่มต้นประกอบอาชีพต่างๆ ต่อไปได้ เมื่อได้รับการปลดจากล้มละลาย

ขั้นตอนการบังคับคดีล้มละลาย

การฟื้นฟูจิตใจ ของคุณ

การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้

1. ความเป็นมา

ตามที่ประเทศไทยเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ และต้องกู้เงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) และธนาคารกลางต่างๆ เพื่อพยุงฐานะทุนสำรองระหว่างประเทศและรัฐบาลไทย จะต้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล และสอดคล้องกับแผนฟื้นฟูกิจการเศรษฐกิจโดยรวม ซึ่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ก็เป็นกฎหมายอีกฉบับหนึ่งที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงเพื่อเปิดโอกาสให้องค์กรธุรกิจที่เป็นบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ที่ขาดสภาพคล่องทางการเงินได้ฟื้นฟูฐานะทางการเงินของตนแทนการถูกฟ้องขอให้ล้มละลาย แต่เนื่องจากบทบัญญัติบางมาตราของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ที่ใช้บังคับอยู่ไม่เหมาะสมกับเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน โดยเฉพาะเมื่อลูกหนี้ประสบปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน ควรที่จะได้รับความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อให้ลูกหนี้มีโอกาสได้ฟื้นฟูกิจการ แต่บทบัญญัติของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ไม่เปิดโอกาสให้ผู้ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ลูกหนี้ได้ เนื่องจากมาตรา 94 (2) เดิมบัญญัติว่า “หนี้ซึ่งเจ้าหนี้อยอมให้ลูกหนี้กระทำให้ขึ้นเมื่อเจ้าหนี้ได้รู้ถึงการที่ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัวไม่อาจขอรับชำระหนี้ได้ในคดีล้มละลาย” จึงเป็นเหตุให้เป็นบุคคลล้มละลายทั้ง ๆ ที่กิจการของลูกหนี้อยู่ในสภาพที่จะฟื้นฟูกิจการได้ โดยผู้ที่ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ลูกหนี้จึงควรได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษต่างหากจากเจ้าหนี้ผู้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2541 กำหนดกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้โดยบทบัญญัติเพิ่มเติมไว้เป็นหมวด 3/1 ตั้งแต่มาตรา 90/1 ถึง 90/90 และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 10 เมษายน 2541 ซึ่งต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2542 และได้บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 22 เมษายน 2542 เป็นต้นมา

2. วัตถุประสงค์และประโยชน์ของการฟื้นฟูกิจการ

1. เพื่อรักษามูลค่าขององค์กรธุรกิจทั้งหมดไว้เป็นหนึ่งเดียวแทนที่จะถูกแยกจำหน่ายเป็นส่วนๆ อันจะส่งผลให้มูลค่าของกิจการนั้นลดลง
2. เพื่อให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้อย่างยุติธรรมและเสมอภาคกัน
3. เพื่อให้ลูกหนี้ได้มีโอกาสดำเนินธุรกิจต่อไปและรักษาสภาพการจ้างงานไว้
4. เมื่อดำเนินการฟื้นฟูกิจการสำเร็จจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือกรณีที่มีการชำระบัญชี

3. ภาพรวมของกระบวนการพิจารณาคดีฟื้นฟูกิจการ

กระบวนการพิจารณาคดีฟื้นฟูกิจการนั้นเริ่มตั้งแต่มีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลางใน

การยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการมีหลักเกณฑ์ ตามมาตรา 90/3 ซึ่งจะต้องยื่นโดยบุคคลที่กำหนดไว้ตามมาตรา 90/4 หลังจากที่ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการแล้วศาลจะได้สวนคำร้องขอและมีคำสั่งในการไต่สวนศาลจะใช้หลักเกณฑ์ ตามมาตรา 90/10 ในกรณีที่ไม่ได้ความจริง ตามมาตรา 90/3 หรือไม่มีเหตุอันสมควรที่จะฟื้นฟูกิจการ หรือปรากฏว่าผู้ร้องขอยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการโดยไม่สุจริต ศาลจะมีคำสั่งยกคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ แต่ถ้าได้ความจริง ตามมาตรา 90/3 และมีเหตุอันสมควรที่จะฟื้นฟูกิจการและผู้ร้องขอได้ยื่นคำร้องขอโดยสุจริต ศาลจะมีคำสั่งได้ 2 กรณี คือ กรณีที่หนึ่งมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและตั้งผู้ทำแผน กรณีที่สองมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการโดยไม่ตั้งผู้ทำแผนแต่มีคำสั่งตั้งผู้บริหารชั่วคราว หากศาลเห็นว่าบุคคลผู้ร้องขอเสนอไม่สมควรเป็นผู้ทำแผน หรือลูกหนี้ เจ้าหนี้คัดค้าน และเสนอบุคคลอื่นเป็นผู้ทำแผน

กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและตั้งผู้ทำแผน เจ้าหนี้ต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในระยะเวลา 1 เดือนนับแต่วันที่โฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผน กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการแต่ไม่ตั้งผู้ทำแผน ศาลจะมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จัดประชุมเจ้าหนี้เพื่อเลือกผู้ทำแผนโดยเร็ว เพื่อให้ที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณาเลือกบุคคลใดสมควรเป็นผู้ทำแผนตามมาตรา 90/17 วรรคแรก ซึ่งในการประชุมเจ้าหนี้พิจารณาเลือกบุคคลอื่นเสนอเป็นผู้ทำแผนแข่งกับลูกหนี้หรือไม่ถ้าไม่มีบุคคลใดเสนอแข่ง และศาลเห็นสมควร ศาลก็จะมีคำสั่งตั้งลูกหนี้เป็นผู้ทำแผน แต่ถ้าหากว่ามีเจ้าหนี้เสนอบุคคลใดแข่งเป็นผู้ทำแผนกับลูกหนี้ และที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติเลือกบุคคลนั้นเป็นผู้ทำแผนและศาลเห็นชอบ ศาลจะตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำแผน

ขณะที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและไม่มีการตั้งผู้ทำแผนศาลจะตั้งผู้บริหารชั่วคราว อำนาจในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ตกแก่ผู้บริหารชั่วคราวในระหว่างรอการตั้งผู้ทำแผน ซึ่งหากตั้งผู้บริหารชั่วคราวไม่ได้ ศาลจะมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ไปชั่วคราวก่อน เมื่อมีการประชุมเจ้าหนี้เลือกผู้ทำแผนได้แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะรายงานการประชุมให้ศาลทราบเพื่อศาลจะมีคำสั่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำแผนต่อไป

หลังศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนแล้ว ผู้ทำแผนมีอำนาจจัดการกิจการและทรัพย์สินแทนลูกหนี้ และมีหน้าที่จัดทำแผนฟื้นฟูกิจการที่กำหนดวิธีการชำระหนี้ ระยะเวลาการชำระหนี้ ตลอดจนแนวทางดำเนินกิจการของลูกหนี้และนำส่งแผนฟื้นฟูกิจการต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในระยะเวลา 3 เดือน โดยมีสิทธิขอขยายระยะเวลาการส่งแผนต่อศาลได้ 2 ครั้งๆ ละไม่เกิน 1 เดือน ตามมาตรา 90/43 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 จากนั้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะนำเสนอแผนฟื้นฟูกิจการต่อที่ประชุมเจ้าหนี้เพื่อให้ที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณาลงมติว่าจะยอมรับแผนหรือไม่ โดยใช้มติพิเศษตามมาตรา 90/46 และรายงานผลการประชุมเจ้าหนี้ให้ศาลทราบ โดยขอให้ศาลกำหนดวันนัดพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการเพื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะได้จัดทำหนังสือแจ้งวันนัดพิจารณาของศาลให้เจ้าหนี้ ลูกหนี้ ผู้ทำแผนทราบ โดยศาลจะใช้หลักเกณฑ์ตามมาตรา 90/58 ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งศาลจะมีคำสั่งได้ 2 กรณี คือ กรณีที่หนึ่ง มีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนและตั้งผู้บริหารแผน กรณีที่สอง มีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผนและยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

กรณีที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนและตั้งผู้บริหารแผนแล้ว ผู้บริหารแผนจะมีอำนาจในการจัดการกิจการและทรัพย์สินแทนลูกหนี้และดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอของแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จนกว่า

จะขอยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ต่อศาล ซึ่งหากผู้บริหารแผนดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผน ศาลจะมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามมาตรา 90/70 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 หากระยะเวลาดำเนินการตามแผนสิ้นสุด แต่การฟื้นฟูกิจการยังไม่เป็นผลสำเร็จตามแผน ถ้าศาลเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย จะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาด แต่ถ้าศาลไม่เห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย จะมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ แต่ถ้าการฟื้นฟูกิจการยังไม่เป็นผลสำเร็จตามแผน เนื่องจากระยะเวลาดำเนินการตามแผนสิ้นสุด แต่เป็นที่เห็นได้แน่ชัดว่าแผนได้ดำเนินการมาใกล้จะสำเร็จแล้ว ศาลจะขยายระยะเวลาดำเนินการตามแผนต่อไปได้อีกตามสมควรแก่กรณีก็ได้ ตามมาตรา 90/70 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483

กรณีระหว่างการปฏิบัติตามแผนของผู้บริหารแผน หากผู้บริหารแผนพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 90/65 หรือเข้ากรณีตามมาตรา 90/67 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะเรียกประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาเลือกผู้บริหารแผนคนใหม่โดยเร็วที่สุด ตามมาตรา 90/68 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 หากการประชุมเจ้าหนี้พิจารณาเลือกผู้บริหารแผนคนใหม่สองครั้งแล้ว ที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่อาจมีมติเลือกผู้บริหารแผนคนใหม่ได้ ศาลจะมีคำสั่งสองกรณี คือ กรณีที่หนึ่งศาลเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย จะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาด กรณีที่สอง หากศาลไม่เห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย จะมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ รายละเอียดปรากฏตามแผนผังกระบวนการฟื้นฟูกิจการในข้อที่ 4

สิทธิและหน้าที่ของเจ้าหนี้ในคดีฟื้นฟูกิจการ มีดังนี้

1. กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและไม่มีคำสั่งตั้งผู้ทำแผน
 - เจ้าหนี้มีสิทธิยื่นคำขอแสดงความประสงค์จะเข้าประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาเลือกผู้ทำแผน
 - เจ้าหนี้มีสิทธิเข้าประชุมเจ้าหนี้ และออกเสียงลงคะแนน
 - เจ้าหนี้มีสิทธิตรวจหลักฐานแห่งหนี้ของเจ้าหนี้รายอื่น
 - เจ้าหนี้มีสิทธิคัดค้านการออกเสียงของเจ้าหนี้รายอื่น
 - เจ้าหนี้มีสิทธิเสนอชื่อผู้ทำแผน
2. กรณีที่ศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผน
 - เจ้าหนี้จะต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการพร้อมสำเนาต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายใน 1 เดือน นับแต่วันโฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผน
 - เจ้าหนี้มีสิทธิขอตรวจและโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของเจ้าหนี้รายอื่นได้แต่ต้องโต้แย้งภายในกำหนด 14 วัน นับแต่วันที่พ้นกำหนดยื่นคำขอรับชำระหนี้
 - เจ้าหนี้ต้องไปให้การสอบสวนและส่งพยานหลักฐานต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
 - เจ้าหนี้มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งขอรับชำระหนี้ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต่อศาลได้ภายในกำหนด 14 วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง
 - เจ้าหนี้มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งศาลล้มละลายกลางต่อศาลฎีกาได้ภายในกำหนด 1 เดือน นับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น

- เจ้าหนี้มีสิทธิเข้าประชุมเจ้าหนี้ และออกเสียงลงคะแนน
- เจ้าหนี้มีสิทธิคัดค้านการจัดกลุ่มเจ้าหนี้
- เจ้าหนี้มีสิทธิยื่นคำขอแก้ไขแผน
- เจ้าหนี้ที่ไม่ยอมรับแผนย่อมมีสิทธิคัดค้านแผนต่อศาล

สิทธิและหน้าที่ของลูกหนี้ในคดีฟื้นฟูกิจการ

1. กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและไม่มีคำสั่งตั้งผู้ทำแผน

■ ลูกหนี้ต้องส่งมอบทรัพย์สิน ดวงตรา สมุดบัญชี และเอกสารเกี่ยวกับทรัพย์สิน หนี้สิน และกิจการของลูกหนี้แก่ผู้บริหารชั่วคราว ถ้าศาลไม่มีคำสั่งตั้งผู้บริหารชั่วคราวให้ส่งมอบแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โดยเร็วที่สุดนับแต่วันที่ทราบคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

- ลูกหนี้มีสิทธิเสนอชื่อผู้ทำแผน
- ลูกหนี้มีสิทธิขอตรวจหลักฐานแห่งหนี้ของเจ้าหนี้
- ลูกหนี้ต้องเข้าประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาเลือกผู้ทำแผนทุกครั้งเพื่อตอบคำถามในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ เว้นแต่ลูกหนี้จะร้องขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

■ ลูกหนี้มีสิทธิคัดค้านการออกเสียงของเจ้าหนี้ได้

2. กรณีที่ศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผน

■ ลูกหนี้ต้องยื่นคำชี้แจงตามมาตรา 90/35 เกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ต่อผู้ทำแผน ภายใน 7 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งตั้งผู้ทำแผน

■ ลูกหนี้ต้องส่งมอบทรัพย์สิน ดวงตรา สมุดบัญชีและเอกสารเกี่ยวกับทรัพย์สิน หนี้สิน และกิจการของลูกหนี้แก่ผู้ทำแผนโดยเร็วที่สุดนับแต่วันที่ทราบคำสั่งตั้งผู้ทำแผน

■ ลูกหนี้มีสิทธิขอตรวจและโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ แต่ต้องโต้แย้งภายในกำหนด 14 วัน นับแต่วันที่พ้นกำหนดยื่นคำขอรับชำระหนี้

■ ลูกหนี้ต้องไปให้การสอบสวนและส่งพยานหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาทำคำสั่งขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ

■ ลูกหนี้มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งศาลล้มละลายกลางต่อศาลฎีกาได้ภายในกำหนด 1 เดือน นับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น

■ ลูกหนี้ต้องไปร่วมประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนทุกครั้ง

■ ลูกหนี้มีสิทธิยื่นคำขอแก้ไขแผน

■ ลูกหนี้มีสิทธิคัดค้านแผนต่อศาล

คุณสมบัติการเป็นผู้ทำแผน

สืบเนื่องจากรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงยุติธรรมได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยการจดทะเบียนและการกำหนดคุณสมบัติผู้ทำแผนและผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ พุทธศักราช 2545 และมีผลใช้บังคับแก่คดีที่มีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ตั้งแต่วันที่ 16 สิงหาคม 2545 เป็นต้นไป เว้นแต่กรณีลูกหนี้หรือ

ผู้บริหารของลูกหนี้ได้รับการแต่งตั้งจากศาลให้เป็นผู้ทำแผนหรือผู้บริหารแผน บุคคลซึ่งจะได้รับการตั้งเป็นผู้ทำแผนหรือผู้บริหารแผน ต้องเป็นบุคคลที่ได้จดทะเบียนไว้ต่อคณะกรรมการตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

คุณสมบัติการเป็นผู้ทำแผน

1. กรณีบุคคลธรรมดาเป็นผู้ทำแผนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่า
ข้อที่ 13 ดังต่อไปนี้

- มีสัญชาติไทย
- มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันที่ยื่นคำขอจดทะเบียน
- สำเร็จการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าด้านการเงิน การบัญชีหรือด้านกฎหมาย และมีประสบการณ์ในการทำงานในด้านดังกล่าวไม่น้อยกว่าสามปี
- ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดีและไม่ใช่ผู้ได้กระทำการใดซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่น่าไว้วางใจในความซื่อสัตย์สุจริต
- ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- ไม่อยู่ในระหว่างต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในคดีที่คณะกรรมการเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ
- ไม่เป็นบุคคลซึ่งถูกศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์

2. กรณีนิติบุคคลเป็นผู้ทำแผน ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่า
ข้อที่ 14 ดังต่อไปนี้

- มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจเป็นที่ปรึกษาทางการเงิน หรือที่ปรึกษาทางบัญชีหรือที่ปรึกษาทางกฎหมาย
- มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจรับจัดกิจกรรมและทรัพย์สินของผู้อื่น
- มีสายงานที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานที่ เป็นผู้ทำแผนและจะต้องมีผู้ปฏิบัติงานเต็มเวลาไม่น้อยกว่าสามคนซึ่งเป็นคนสัญชาติไทยไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง และผู้ปฏิบัติงานดังกล่าวทั้งหมดจะต้องมีความรู้ อย่างน้อยระดับปริญญาตรี โดยมีประสบการณ์ในการทำงานเป็นที่ปรึกษาทางการเงินหรือที่ปรึกษาทาง บัญชีหรือที่ปรึกษาทางกฎหมายอย่างน้อยระดับปริญญาตรี โดยมีประสบการณ์ในการทำงานเป็นที่ปรึกษา ทางการเงินหรือที่ปรึกษาทางบัญชีหรือที่ปรึกษาทางกฎหมายอย่างน้อยหนึ่งคนจะต้องมีความรู้ทางการ เงินหรือการบัญชี
- ผู้บริหารของนิติบุคคลนั้นต้องมีจริยธรรมและความสามารถหรือมีประสบการณ์ธุรกิจที่จะดำเนินการ มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่มีประวัติเคยถูกไล่ออก ปลดออก ให้ออก ต้องคดีเนื่องจากกระทำความ ทำงานอันส่อไปในทางไม่สุจริต หรือบริหารงานหรือกระทำการอื่นใดอันเป็นเหตุให้เกิดการทำความ ผิดตามกฎหมายหรือที่เป็นความผิดร้ายแรงอันแสดงถึงการขาดความรับผิดชอบหรือขาดความรอบคอบ ในการบริหารงาน
- มีหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติงานที่รัดกุมและเชื่อถือได้

คุณสมบัติการเป็นผู้บริหารแผน

1. กรณีบุคคลธรรมดาเป็นผู้บริหารแผน ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายฯ ข้อ 15 ดังต่อไปนี้

- มีสัญชาติไทย
- มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันยื่นคำขอจดทะเบียน
- สำเร็จการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจไม่น้อยกว่าสามปี

■ ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดีและไม่เป็นผู้ไม่กระทำการใดซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่น่าไว้วางใจในความซื่อสัตย์สุจริต

- ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- ไม่อยู่ในระหว่างต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาให้จำคุกในขณะยื่นคำขอ
- ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในคดีที่คณะกรรมการเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติแห่งวิชาชีพ

■ ไม่เป็นบุคคลซึ่งถูกศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์

2. กรณีบุคคลธรรมดาเป็นผู้บริหารแผน ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายฯ ข้อ 16 ดังต่อไปนี้

- มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจเป็นที่ปรึกษาทางด้านการบริหารงาน
- มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจรับจัดกิจการและทรัพย์สินของผู้อื่น
- มีสายงานที่รับผิดชอบงานด้านการบริหารธุรกิจและจะต้องมีผู้ปฏิบัติงานเต็มเวลาไม่น้อยกว่าสามคนซึ่งเป็นคนสัญชาติไทยไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง และผู้ปฏิบัติงานดังกล่าวทั้งหมดจะต้องมีความรู้อย่างน้อยระดับปริญญาตรี โดยมีประสบการณ์ในการทำงานตาม (1) ไม่น้อยกว่าสามปีและอย่างน้อยหนึ่งคนจะต้องมีความรู้ทางการบริหารธุรกิจ

■ ผู้บริหารของนิติบุคคลนั้นต้องมีจริยธรรมและความสามารถหรือมีประสบการณ์ในธุรกิจที่จะดำเนินการ มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่มีประวัติเคยถูกไล่ออก ปลดออก ให้ออก ต้องคดีเนื่องจากกระทำทุจริต ทำงานอันส่อไปในทางไม่สุจริต หรือบริหารงานหรือกระทำการอื่นใดอันเป็นเหตุให้เกิดการกระทำผิดตามกฎหมายหรือที่เป็นความผิดร้ายแรงอันแสดงถึงการขาดความรับผิดชอบหรือขาดความรอบคอบในการบริหารงาน

■ มีหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติงานที่รัดกุมและเชื่อถือได้

การวางหลักประกัน กรณีเป็นผู้ทำแผนหรือผู้บริหารแผน ต้องวางหลักประกันทั่วไปหรือหลักประกันเฉพาะคดี ตามกฎหมายฯ ข้อ 18,19 ดังนี้

- เงินสด
 - หนังสือค้ำประกันจากธนาคารหรือบริษัทเงินทุนที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจในประเทศไทย
- หรือ

■ หลักประกันอื่นที่คณะกรรมการอนุญาต

1. หลักประกันทั่วไป ตามกฎกระทรวงข้อที่ 20 ผู้ทำแผนหรือผู้บริหารแผนต้องวาง

หลักประกันทั่วไปเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 500,000 บาท ในวันยื่นคำขอจดทะเบียน

2. หลักประกันเฉพาะคดี กรณีที่ผู้ทำแผนหรือผู้บริหารแผนจะให้ความยินยอมเพื่อเป็นผู้ทำแผนหรือผู้บริหารแผนในแต่ละคดี จะต้องวางหลักประกันเฉพาะคดีตามจำนวนที่กำหนดในตาราง 1 ท้ายกฎกระทรวง ดังนี้

จำนวนทุนทรัพย์ (บาท)	หลักประกัน (บาท)
10,000,000 – 50,000,000	200,000
50,000,001 – 100,000,000	300,000
100,000,001 – 500,000,000	1,250,000
500,000,001 – 1,000,000,000	2,000,000
1,000,000,001 – 5,000,000,000	7,500,000
5,000,000,001 ขึ้นไป	10,000,000

ผู้ที่ได้รับการจดทะเบียนเป็นผู้ทำแผนหรือผู้บริหารแผน สำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จะมีการออกใบอนุญาตเป็นผู้ทำแผนหรือผู้บริหารแผน โดยใบอนุญาตฯจะมีอายุสองปีหรือห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต ตามกฎกระทรวงฯ ข้อที่ 22

ล้มละลาย พุทธศักราช 2483

5. หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ (มาตรา 90/3, 90/5)

1. ลูกหนี้จะต้องเป็นบริษัทจำกัด บริษัทมหาชน หรือเป็นนิติบุคคลอื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง
2. ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว (Insolvent) และ
3. เป็นหนี้เจ้าหนี้คนเดียวหรือหลายคนรวมกันเป็นจำนวนแน่นอนไม่น้อยกว่าสิบล้านบาท ไม่ว่าหนี้จะถึงกำหนดชำระโดยพลันหรือในอนาคตก็ตาม
4. มีเหตุสมควรและมีช่องทางที่จะฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ได้
5. ลูกหนี้ต้องไม่ถูกศาลมีคำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด
6. ลูกหนี้ต้องไม่ถูกศาลหรือนายทะเบียนมีคำสั่งให้เลิกหรือเพิกถอนทะเบียนนิติบุคคลที่เป็นลูกหนี้ หรือมีการจดทะเบียนเลิกนิติบุคคลนั้น หรือนิติบุคคลที่เป็นลูกหนี้ต้องเลิกกันด้วยเหตุอื่น ทั้งนี้ไม่ว่าการชำระบัญชีของนิติบุคคลดังกล่าวจะเสร็จแล้วหรือไม่ก็ตาม

6. บุคคลผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาล (มาตรา 90/4)

1. เจ้าหนี้ซึ่งอาจเป็นคนเดียว หรือหลายคนรวมกัน และมีจำนวนหนี้ที่แน่นอนไม่น้อยกว่าสิบล้านบาท
2. ลูกหนี้
3. ธนาคารแห่งประเทศไทย ในกรณีที่ลูกหนี้เป็น
 - ธนาคารพาณิชย์
 - บริษัทเงินทุน
 - บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ หรือ
 - บริษัทเครดิตฟองซิเอร์
4. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ในกรณีที่ลูกหนี้เป็น
 - บริษัทหลักทรัพย์
5. กรมการประกันภัย ในกรณีที่ลูกหนี้เป็น
 - บริษัทประกันวินาศภัยหรือ
 - บริษัทประกันชีวิต
6. หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการประกอบกิจการของลูกหนี้ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง (ปัจจุบันยังไม่มีกฎกระทรวงดังกล่าวมาใช้บังคับ)
กรณีที่เจ้าหนี้ของลูกหนี้ตาม ข้อ 3, 4, 5 หรือ 6 หรือลูกหนี้จะยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการได้จะต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กรมการประกันภัย หรือหน่วยงานของรัฐ แล้วแต่กรณีก่อน

7. การยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ และรายละเอียดคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาล (มาตรา 90/6, 90/7)

ผู้ร้องขอจะต้องชำระค่าขึ้นศาล 1,000 บาท และต้องวางเงินประกันค่าใช้จ่ายจำนวน 50,000.- บาท ในขณะที่ยื่นคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการนั้น โดยในคำร้องขอต้องแสดงชัดแจ้งถึง

1. ความมีหนี้สินล้นพ้นตัวของผู้ถูกฟื้นฟู
2. รายชื่อและที่อยู่ของเจ้าหนี้คนเดียวหรือหลายคนที่ถูกฟื้นฟูเป็นหนี้อยู่รวมกันเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสิบล้านบาท

3. เหตุอันสมควรและมีช่องทางที่จะฟื้นฟูกิจการของผู้ถูกฟื้นฟูได้
4. ชื่อและคุณสมบัติของผู้ทำแผน
5. หนังสือยินยอมของผู้ทำแผน

สำหรับผู้ทำแผนที่เป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคล คณะบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ทำแผน ในคดีฟื้นฟูกิจการจะต้องเป็นบุคคลที่ได้รับการจดทะเบียนไว้ต่อคณะกรรมการพิจารณาผู้ทำแผนและผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการของผู้ถูกฟื้นฟูตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนและการกำหนดคุณสมบัติผู้ทำแผนหรือผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ พ.ศ.2545 โดยกฎหมายฉบับนี้ไม่ใช้บังคับแก่กรณีที่ผู้ถูกฟื้นฟูหรือผู้บริหารของผู้ถูกฟื้นฟูได้รับการแต่งตั้งจากศาลให้เป็นผู้ทำแผน

ในกรณีที่เจ้าหนี้เป็นผู้ร้องขอ นอกจากแสดงรายละเอียดข้างต้นในคำร้องขอฟื้นฟูกิจการแล้ว จะต้องแนบรายชื่อและที่อยู่ของเจ้าหนี้อื่นเท่าที่ทราบมาพร้อมกับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ โดยให้ผู้ร้องขอต้องนำส่งสำเนาคำร้องขอให้ผู้ถูกฟื้นฟูทราบก่อนวันนัดไต่สวนไม่น้อยกว่า 7 วัน และให้ผู้ถูกฟื้นฟูยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดที่มีอยู่ รายชื่อและที่อยู่โดยชัดแจ้งของเจ้าหนี้ทั้งหลายต่อศาลก่อนวันนัดไต่สวนและหากผู้ถูกฟื้นฟูพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราว ผู้ร้องขอต้องนำส่งสำเนาคำร้องขอให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ด้วย ส่วนกรณีที่ผู้ถูกฟื้นฟูเป็นผู้ร้องขอจะต้องแนบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดที่มีอยู่ รายชื่อและที่อยู่โดยชัดแจ้งของเจ้าหนี้ทั้งหลายมาพร้อมคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ

เมื่อศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการจะดำเนินการไต่สวนเป็นการด่วนโดยจะประกาศคำสั่งรับคำร้องขอและวันเวลานัดไต่สวนในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อย 1 ฉบับ ไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง ห่างกันไม่เกิน 7 วัน กับส่งสำเนาคำร้องขอฟื้นฟูกิจการก่อนวันนัดไต่สวนไม่น้อยกว่า 7 วัน ให้แก่บุคคล ดังนี้

1. เจ้าหนี้ทั้งหลายเท่าที่ทราบ
2. นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท หรือนายทะเบียนนิติบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้จัดแจ้ง

คำสั่งศาลไว้ในทะเบียน

3. ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กรรมการประกันภัย หรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการประกอบกิจการของผู้ถูกฟื้นฟูแล้วแต่กรณี

8. ผลของคดีเมื่อศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ (มาตรา 90/12)

เมื่อศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของผู้ถูกฟื้นฟูไว้พิจารณาจนถึงวันครบกำหนดระยะเวลาการดำเนินการตามแผนหรือวันที่ดำเนินการตามแผนสำเร็จหรือวันที่ศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอฟื้นฟูกิจการหรือจำหน่ายคดีหรือยกเลิกการฟื้นฟูกิจการหรือยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการหรือพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเจ้าหนี้

บางประเภทจะถูกจำกัดสิทธิในการดำเนินการต่อไปนี้

1. ห้ามมิให้ฟ้องหรือร้องขอให้ศาลพิพากษาหรือสั่งให้เลิกนิติบุคคลที่เป็นลูกหนี้ ถ้ามีการฟ้องหรือร้องขอคดีดังกล่าวไว้ก่อนแล้ว ให้ศาลงดการพิจารณาคดีนั้นไว้

2. ห้ามมิให้นายทะเบียนมีคำสั่งให้เลิกหรือจดทะเบียนเลิกนิติบุคคลที่เป็นลูกหนี้และห้ามมิให้นิติบุคคลนั้นเลิกกันโดยประการอื่น

3. ห้ามธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กรรมการประกันภัย หรือหน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา 90/4 (6) แล้วแต่กรณี สั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการของลูกหนี้หรือสั่งให้ลูกหนี้หยุดประกอบกิจการวันแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลที่รับคำร้องขอ

4. ห้ามมิให้ฟ้องลูกหนี้เป็นคดีแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้หรือเสนอข้อพิพาทที่ลูกหนี้จำเป็นต้องรับผิดชอบหรือได้รับความเสียหายให้อนุญาตตุลาการชี้ขาด ถ้ามูลแห่งหนี้สินนั้นเกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน และห้ามมิให้ฟ้องลูกหนี้เป็นคดีล้มละลายในกรณีที่มีการฟ้องคดีหรือเสนอข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการชี้ขาดไว้ก่อนแล้ว ให้งดการพิจารณาไว้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

5. ห้ามเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ ถ้ามูลแห่งหนี้ตามคำพิพากษานั้นเกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน ในกรณีที่ได้ดำเนินการบังคับคดีไว้ก่อนแล้วให้ศาลงดการบังคับคดีนั้นไว้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นหรือการบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์แล้ว ก่อนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะทราบว่าได้มีการยื่นคำร้องขอหรือการบังคับคดีตามคำพิพากษาให้ลูกหนี้ส่งมอบทรัพย์สินเฉพาะสิ่งเสร็จก่อนวันดังกล่าว

ในกรณีที่ทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้เป็นของเสียหายง่าย หรือถ้าห่วงง้อเข้าไว้จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนแห่งค่าของทรัพย์สินนั้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขายได้โดยวิธีขายทอดตลาดหรือวิธีอื่นที่สมควร แล้วหักเงินไว้ ถ้าศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนก็ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมอบเงินนั้นแก่ผู้บริหารแผนนำไปใช้จ่ายได้ ถ้าศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอหรือจำหน่ายคดีหรือยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการหรือยกเลิกการฟื้นฟูกิจการก็ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา แต่ถ้าศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์สินของลูกหนี้เด็ดขาดและยังเหลือเงินอยู่ให้ส่งมอบให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินต่อไป

6. ห้ามมิให้เจ้าหนี้มีประกันบังคับคดีชำระหนี้เอาแก่ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันของลูกหนี้วันแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลที่รับคำร้องขอ

7. ห้ามเจ้าหนี้ซึ่งบังคับชำระหนี้ได้เองตามกฎหมาย ยึดทรัพย์สิน หรือขายทรัพย์สินของลูกหนี้

8. ห้ามมิให้เจ้าของทรัพย์สินที่เป็นสาระสำคัญในการดำเนินกิจการของลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อ สัญญาซื้อขายหรือสัญญาอื่นที่มีเงื่อนไขหรือเงื่อนไขในการโอนกรรมสิทธิ์หรือสัญญาเช่าที่ยังไม่สิ้นสุดกำหนดเวลาที่ได้ตกลงกันไว้ ติดตามและเอาคืนซึ่งทรัพย์สินดังกล่าวที่มีอยู่ในความครอบครองของลูกหนี้หรือของบุคคลอื่นที่อาศัยสิทธิของลูกหนี้ รวมตลอดจนฟ้องร้องบังคับคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้ซึ่งเกิดขึ้นจากสัญญาดังกล่าว ถ้ามีการฟ้องคดีดังกล่าวไว้ก่อนแล้ว ให้ศาลงดการบังคับคดีนั้นไว้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น หรือหลังจากวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ลูกหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สิน ผู้บริหารชั่วคราว ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน หรือผู้บริหารแผนชั่วคราวแล้วแต่กรณี ผิดนัดไม่

ชำระค่าเช่าซื้อ ราคา ค่าตอบแทนการใช้ทรัพย์สินหรือค่าเช่าตามสัญญาสองคราวติดต่อกัน หรือกระทำผิดสัญญาในข้อที่เป็นสาระสำคัญ

9. ห้ามมิให้ลูกหนี้จำหน่าย จ่ายโอน ให้เช่า ชำระหนี้ ก่อหนี้ หรือกระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดภาระในทรัพย์สิน นอกจากเป็นการกระทำที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินการค้าตามปกติของลูกหนี้สามารถดำเนินการต่อไปได้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

10. คำสั่งตามวิธีการชั่วคราวของศาลที่ให้อยึด อาศัย ห้ามจำหน่าย จ่าย โอนทรัพย์สินของลูกหนี้หรือให้พิทักษ์ทรัพย์สินของลูกหนี้ชั่วคราว ซึ่งมีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอไว้เพื่อพิจารณานั้นให้ศาลที่รับคำร้องขอมีอำนาจสั่งให้ระงับผลบังคับไว้หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นสมควรก็ได้ แต่ถ้าต่อมาศาลนั้นมีคำสั่งยกคำร้องขอ จำหน่ายคดีหรือยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการหรือยกเลิกการฟื้นฟูกิจการก็ให้มีคำสั่งเกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวหรือคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์สินของลูกหนี้ชั่วคราวดังกล่าวตามที่ศาลเห็นสมควรต่อไป

11. ห้ามมิให้ผู้ประกอบการสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ งดให้บริการแก่ลูกหนี้เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากศาลที่รับคำร้องขอ หรือหลังจากวันที่ศาลสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการ ลูกหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้บริหารชั่วคราว ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน หรือผู้บริหารแผนชั่วคราวแล้วแต่กรณีไม่ชำระค่าบริการที่เกิดขึ้นหลังจากวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการสองคราวติดต่อกันแล้ว

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งไม่ห้ามผู้ประกอบการสาธารณูปโภคที่จะมีคำร้องให้ศาลที่รับคำร้องขอมีคำสั่งเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ร้องตามที่ศาลเห็นสมควร

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลหรือคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่ขัดแย้งกับบทบัญญัติในอนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดของวรรคหนึ่งไม่มีผลผูกพันลูกหนี้

การออกคำสั่งของนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท นายทะเบียนนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับนิติบุคคลซึ่งเป็นลูกหนี้ การทำนิติกรรม หรือการชำระหนี้ใดๆ ที่ขัดแย้งกับบทบัญญัติในอนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดของวรรคหนึ่ง การนั้นเป็นโมฆะ

9. คำสั่งศาล

เมื่อศาลพิจารณาคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว อาจมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดดังนี้

1. ยกคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ
2. คำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและตั้งผู้บริหารชั่วคราว
3. คำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและตั้งผู้ทำแผน

กรณีศาลยกคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ

เมื่อศาลพิจารณาคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว กรณีที่ไม่ได้ความจริงตามมาตรา 90/3 หรือไม่มีเหตุสมควรที่จะฟื้นฟูกิจการ หรือปรากฏว่าผู้ร้องขอยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการไม่สุจริต ศาลจะมีคำสั่งยกคำร้องขอฟื้นฟูกิจการและจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ตามมาตรา 90/10 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483

กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการโดยมิได้มีคำสั่งตั้งผู้ทำแผน

เนื่องจากศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการแต่มิได้มีคำสั่งตั้งบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นผู้ทำแผน จึงอาจตั้งกรรมการของลูกหนี้ หรือลูกหนี้เป็นผู้บริหารชั่วคราวได้แล้วแต่กรณี ซึ่งอำนาจหน้าที่ในการจัดกิจการและทรัพย์สินของผู้บริหารของลูกหนี้สิ้นสุดลงและให้อำนาจในการจัดกิจการและทรัพย์สินตกเป็นของผู้บริหารชั่วคราวภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จนกว่าจะมีการตั้งผู้ทำแผน โดย

■ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะกำหนดนัดประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาเลือกผู้ทำแผนโดยเร็ว

■ เจ้าหนี้ที่มีความประสงค์จะเข้าประชุมเจ้าหนี้ต้องยื่นคำขอแสดงความประสงค์เข้าประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาเลือกผู้ทำแผนตามแบบพิมพ์ ฟ.19 ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์พร้อมแนบหลักฐานแห่งความเป็นหนี้จนเป็นที่น่าเชื่อได้ว่ามีมูลหนี้ต่อกันจริงต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก่อนวันประชุมเจ้าหนี้

■ เมื่อที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติเลือกผู้ทำแผนได้และศาลเห็นชอบด้วยแล้วศาลจะมีคำสั่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำแผน

■ หากศาลไม่เห็นชอบด้วย หรือที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่อาจมีมติเลือกผู้ทำแผนได้ ศาลจะมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นัดประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาเลือกผู้ทำแผนอีกครั้งหนึ่ง ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติเลือกผู้ทำแผนได้ ศาลจะมีคำสั่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำแผน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลอันสมควรที่จะไม่ตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำแผน หรือที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่อาจมีมติเลือกผู้ทำแผนได้ ศาลจะมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

กรณีที่ศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผน

■ อำนาจหน้าที่ในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของกรรมการลูกหนี้และผู้ถือหุ้นสิ้นสุดลงเว้นแต่สิทธิในการได้รับเงินปันผลตกเป็นของผู้ทำแผน

■ เจ้าหนี้ที่มีมูลแห่งหนี้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการตามแบบพิมพ์ ฟ.20 พร้อมแนบหลักฐานแห่งการเป็นหนี้และสำเนาคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ สำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ หรือสำนักงานบังคับคดีประจำจังหวัดภายในระยะเวลา 1 เดือน นับแต่วันโฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผนในราชกิจจานุเบกษาพร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมในการยื่นคำขอรับชำระหนี้ จำนวน 200.- บาท เว้นแต่กรณีที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือยื่นคำขอรับชำระหนี้ไม่เกิน 50,000.- บาท ได้รับยกเว้นในการเสียค่าธรรมเนียม

■ กรณีที่เจ้าหนี้ไม่อาจยื่นคำขอรับชำระหนี้ได้ด้วยตนเอง แต่มีความประสงค์ให้บุคคลอื่นยื่นคำขอรับชำระหนี้แทน หากเจ้าหนี้เป็นบุคคลธรรมดาหรือเป็นนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศต้องแนบสำเนาทะเบียนบ้าน, หนังสือรับรองบริษัท (ฉบับปัจจุบัน 1 เดือน), สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนผู้มอบอำนาจ และผู้รับมอบอำนาจพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องแนบท้ายใบมอบอำนาจตามแบบพิมพ์ ฟ.12 และติดอากรแสตมป์ จำนวน 30.- บาท ต่อผู้รับมอบอำนาจ 1 ท่าน หากเจ้าหนี้เป็นนิติบุคคลที่จดทะเบียนในต่างประเทศต้องแนบต้นฉบับ โนตารีพับลิกที่สถานทูตรับรองสถานะของเจ้าหนี้ ว่ามีอยู่จริงในการยื่นคำขอรับชำระหนี้

10. กรณีที่เจ้าหนี้ไม่ยื่นคำขอรับชำระหนี้หรือยื่นคำขอรับชำระหนี้เกินกำหนดเวลาตามกฎหมาย

เจ้าหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการแต่ไม่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในระยะเวลาตามกฎหมาย เจ้าหนี้นี้ย่อมจะหมดสิทธิได้รับชำระหนี้ไม่ว่าการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จะเป็นผลสำเร็จตามแผนหรือไม่ เว้นแต่

- แผนกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นให้เจ้าหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามแผน หรือ
- ศาลมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

11. ส่วนวนคำขอรับชำระหนี้

เมื่อครบกำหนดยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในระยะเวลา 1 เดือน ผู้ทำแผน ลูกหนี้ เจ้าหนี้มีสิทธิตรวจคำขอรับชำระหนี้และโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ได้ภายใน 14 วัน นับแต่วันที่ครบกำหนดเวลายื่นคำขอรับชำระหนี้

กรณีส่วนวนคำขอรับชำระหนี้ที่มีผู้โต้แย้ง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะออกหมายนัดสอบสวนคำขอรับชำระหนี้เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงว่าเจ้าหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้เป็นจำนวนเท่าใด และพิจารณาทำคำสั่งภายใน 15 วัน นับแต่การสอบสวนเสร็จสิ้น

กรณีส่วนวนคำขอรับชำระหนี้ที่ไม่มีผู้โต้แย้ง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะพิจารณา ทำคำสั่งภายใน 15 วัน โดยแจ้งคำสั่งคำขอรับชำระหนี้ให้คู่ความในส่วนวนทราบ

หากคู่ความไม่เห็นพ้องด้วยกับคำสั่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้าน คำสั่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต่อศาลล้มละลายกลางได้ภายใน 14 วันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

12. แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้

■ ผู้ทำแผนจะต้องส่งแผนต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดเวลา 3 เดือน นับแต่วันที่ประกาศโฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผน พร้อมด้วยสำเนาแผนจำนวนเพียงพอเพื่อส่งให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ที่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ และลูกหนี้ซึ่งศาลอาจมีคำสั่งขยายระยะเวลาการส่งแผนให้ผู้ทำแผนได้ 2 ครั้ง ๆ ละ ไม่เกิน 1 เดือน ตามมาตรา 90/43

■ ในแผนของผู้ทำแผนจะดำเนินการจัดกลุ่มเจ้าหนี้ ตามมาตรา 90/42 ทวิ เมื่อเจ้าหนี้ได้รับสำเนาแผนแล้วเห็นว่าการจัดกลุ่มเจ้าหนี้ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เจ้าหนี้อาจยื่นคำร้องขอต่อศาลภายใน 7 วัน นับแต่วันที่รู้ถึงการจัดกลุ่ม ซึ่งศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้ทำแผนจัดกลุ่มเจ้าหนี้เสียใหม่ให้ถูกต้องโดยเร็ว และคำสั่งศาลดังกล่าวเป็นที่สิ้นสุด

■ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะนัดประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนโดยเร็ว

■ ก่อนการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนไม่น้อยกว่า 3 วัน เจ้าหนี้ ลูกหนี้มีสิทธิยื่นคำร้องขอแก้ไขแผนของผู้ทำแผนต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์พร้อมนำส่งสำเนาคำร้องฯ ให้เพียงพอเท่ากับจำนวนเจ้าหนี้ รวมทั้งต้องนำส่งสำเนาคำร้องขอแก้ไขแผนให้ผู้ทำแผนทราบล่วงหน้า 3 วัน ก่อนวันประชุมด้วย

ตามมาตรา 90/45

- เจ้าหนี้มีสิทธิยื่นคำร้องขอลงมติล่วงหน้าต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ก่อนวันประชุมเจ้าหนี้

12.1 มติในการพิจารณาอนุมัติรับแผนต้องเป็นมติพิเศษตามมาตรา 90/45 ของ

12.1.1 ที่ประชุมเจ้าหนี้แต่ละกลุ่มทุกกลุ่มหรือ

12.1.2 ที่ประชุมเจ้าหนี้อย่างน้อย 1 กลุ่มซึ่งมิใช่กลุ่มเจ้าหนี้ตามมาตรา 90/46 ทวิ และเมื่อนับรวมจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้ที่ยอมรับแผนในที่ประชุมเจ้าหนี้ทุกกลุ่มแล้วมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบแห่งจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้ซึ่งได้เข้าประชุมและได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น

เจ้าหนี้ตามมาตรา 90/46 ทวิ ที่ถือว่าเป็นเจ้าหนี้ที่ยอมรับแผน หมายถึง

■ เจ้าหนี้ที่ได้รับข้อเสนอจากผู้ทำแผนให้ได้รับชำระหนี้ที่ผิดนัดเต็มจำนวนพร้อมดอกเบี้ยและจะได้รับชำระหนี้ที่ผิดนัดเต็มจำนวนพร้อมดอกเบี้ยภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน และเจ้าหนี้เหล่านั้นยังคงมีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามสัญญาหรือข้อตกลงเดิมต่อไป โดยถือเสมือนว่าลูกหนี้ไม่เคยตกเป็นผู้ผิดนัด

- เจ้าหนี้ได้รับข้อเสนอจากผู้ทำแผนให้ได้รับชำระหนี้ตามสัญญาหรือข้อตกลงเดิม

- เจ้าหนี้ตามมาตรา 130 ทวิ

อนึ่งในการนับจำนวนหนี้ให้ถือว่าเจ้าหนี้ ตามมาตรา 90/46 ทวิ ได้มาประชุมและได้ออกเสียงลงคะแนนในมติยอมรับแผนนั้นด้วย

13. กรณีที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติยอมรับแผนหรือไม่มัตยยอมรับแผน

- เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะรายงานมติที่ประชุมเจ้าหนี้ยอมรับแผนให้ศาลทราบ

■ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะแจ้งกำหนด วัน เวลา นัดพิจารณาของศาลให้แก่ลูกหนี้ ผู้ทำแผน และบรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 วัน

13.1 กรณีที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติยอมรับแผน

ศาลจะมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน เมื่อศาลได้พิจารณาแล้วเห็นว่า

13.1.1 แผนมีรายการครบถ้วนตามมาตรา 90/42

13.1.2 ข้อเสนอในการชำระหนี้ไม่ขัดต่อมาตรา 90/42 ตรี

13.1.3 ในกรณีที่มัตยยอมรับแผนเป็นมติ ตามมาตรา 90/46 (2) ข้อเสนอในการชำระหนี้ตามแผนนั้นจะต้องเป็นไปตามลำดับที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าด้วยการแบ่งทรัพย์สินในคดีล้มละลาย เว้นแต่เจ้าหนี้เหล่านั้นจะได้ให้ความยินยอม

13.1.4 เมื่อการดำเนินการตามแผนสำเร็จจะทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย

ในกรณีที่แผนมีรายการไม่ครบถ้วนตามมาตรา 90/42 หากศาลเห็นว่ารายการในแผนที่ขาดไปไม่ใช่สาระสำคัญในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ถือว่าแผนมีรายการครบถ้วน ตามมาตรา 90/42

ในกรณีที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติยอมรับแผนแต่ศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผน ศาลจะมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ถ้าเป็นกรณีที่ลูกหนี้ถูกฟ้องเป็นบุคคลล้มละลายไว้ก่อนที่ศาลมี

คำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการและศาลเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย ศาลจะมีคำสั่งยกคำร้องขอฟื้นฟูกิจการแล้วดำเนินคดีล้มละลายที่ได้งดการพิจารณาไว้ต่อไป

13.2 กรณีที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่มีมติยอมรับแผน

ศาลจะพิจารณาจากพยานหลักฐานในสำนวนและตามคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้ และคำคัดค้านของลูกหนี้แล้วเห็นว่าที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติไม่ยอมรับแผนตามมาตรา 90/46 หรือที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่มีมติประการใดหรือไม่เจ้าหนี้เข้าร่วมประชุมในการประชุมแล้วแต่กรณี ศาลจะมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

14. ผลของคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน

- บรรดาสิทธิและหน้าที่ต่างๆ ในการจัดการกิจการและทรัพย์สินลูกหนี้ของผู้ทำแผนตกเป็นของผู้บริหารแผนนับตั้งแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งศาล

- ห้ามมิให้ผู้บริหารแผนจำหน่าย จ่าย โอน ให้เช่า ชำระหนี้ หรือกระทำการใดๆ ที่ก่อให้เกิดภาระในทรัพย์สิน นอกจากเป็นการกระทำที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินการค้าตามปกติของลูกหนี้สามารถดำเนินการต่อไปได้ หรือตามที่แผนได้กำหนดให้อำนาจไว้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

- แผนที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนแล้วจะผูกมัดเจ้าหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ และผูกมัดเจ้าหนี้ที่มีสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ

- คำสั่งศาลที่เห็นชอบด้วยแผนไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของบุคคลซึ่งเป็นหุ้นส่วนกับลูกหนี้หรือผู้รับผิดชอบกับลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันหรืออยู่ในลักษณะอย่างผู้ค้ำประกันของลูกหนี้ในหนี้ที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนและไม่มีผลให้บุคคลเช่นนั้นต้องรับผิดชอบหนี้ที่ก่อขึ้นตามแผนตั้งแต่วันดังกล่าว เว้นแต่บุคคลเช่นนั้นยินยอมเป็นหนังสือ

15. การขอแก้ไขแผนภายหลังศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน

ผู้บริหารแผนมีสิทธิที่จะขอแก้ไขแผนฉบับที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน หากมีความจำเป็นที่จะต้องขอแก้ไขแผนเพื่อให้การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้สำเร็จลุล่วงต่อไปได้ ตามมาตรา 90/63 แต่ห้ามมิให้เจ้าหนี้หรือลูกหนี้ขอแก้ไขคำร้องขอเสนอขอแก้ไขแผนของผู้บริหารแผนเว้นแต่ผู้บริหารแผนยินยอม

16. ระยะเวลาดำเนินการตามแผน

- แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้มีระยะเวลาในการดำเนินการตามแผน 5 ปี และผู้บริหารแผนมีสิทธิขอขยายระยะเวลาการดำเนินการตามแผนออกไปได้ 2 ครั้ง ๆ ละไม่เกิน 1 ปี

- กรณีดำเนินการตามแผนสำเร็จ ผู้บริหารแผน หรือผู้บริหารแผนชั่วคราวหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แล้วแต่กรณีจะรายงานให้ศาลทราบเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้โดยไม่มีชักช้า ซึ่งศาลจะนัดพิจารณา หากศาลเห็นว่า

16.1 ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผน ศาลจะมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้

16.2 ดำเนินการไม่เป็นผลสำเร็จตามแผน แต่ระยะเวลาการดำเนินการตามแผนยังไม่สิ้นสุด ศาลจะมีคำสั่งให้ดำเนินการฟื้นฟูกิจการตามแผนต่อไปภายในกำหนดระยะเวลาตามแผนนั้น

16.3 ดำเนินการไม่เป็นผลสำเร็จตามแผน และระยะเวลาดำเนินการตามแผนสิ้นสุด กรณีเป็นที่เห็นได้แน่ชัดว่าแผนดำเนินการใกล้จะสำเร็จ ศาลอาจมีคำสั่งให้ขยายระยะเวลาดำเนินการตามแผนต่อไปได้อีกตามแต่เห็นสมควร

■ หากระยะเวลาดำเนินการตามแผนสิ้นสุด แต่การฟื้นฟูกิจการไม่เป็นผลสำเร็จตามแผน ผู้บริหารแผน ผู้บริหารแผนชั่วคราว หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แล้วแต่กรณีรายงานให้ศาลทราบภายใน 14 วัน นับแต่ระยะเวลาดำเนินการตามแผนสิ้นสุด โดยศาลจะนัดพิจารณาและหากศาลเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย ศาลจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด หากศาลพิจารณาแล้ว เห็นว่าไม่ควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย ศาลจะมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ

17. สิทธิของเจ้าหนี้ภายหลังศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน

■ กรณีผู้บริหารแผนไม่ชำระหนี้ตามแผน หรือปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่บรรดาเจ้าหนี้หรือลูกหนี้หรือขาดคุณสมบัติของผู้บริหารแผนตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงหรือเหตุอื่นที่ไม่สมควรเป็นผู้บริหารแผนต่อไป เจ้าหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ คณะกรรมการเจ้าหนี้หรือผู้บริหารของลูกหนี้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาล มีคำสั่งให้ผู้บริหารแผนชำระหนี้ให้เป็นไปตามแผนหรือมีคำสั่งให้ผู้บริหารแผนพ้นจากตำแหน่ง หรือมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่เห็นสมควร

18. ผลของคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ

18.1 ลูกหนี้หลุดพ้นจากหนี้ทั้งปวงซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ได้ เว้นแต่หนี้ซึ่งเจ้าหนี้ที่อาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการจะได้ขอรับชำระหนี้ไว้แล้ว

18.2 ผู้บริหารของลูกหนี้มีอำนาจจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ต่อไป

18.3 ผู้ถือหุ้นมีสิทธิตามกฎหมายต่อไป

18.4 ค่าตอบแทนของผู้บริหารแผนและหนี้ที่ผู้บริหารแผนก่อขึ้นเพื่อประโยชน์ในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เป็นหนี้บุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้ โดยอยู่ในลำดับเดียวกับบุริมสิทธิหนี้ค่าใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ร่วมกันลำดับที่ 1 ตามมาตรา 253 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

18.5 คำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการไม่กระทบถึงการใดๆ ที่ผู้บริหารแผนได้กระทำไปแล้ว ก่อนศาลมีคำสั่งดังกล่าว

19. ผลของคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาด

19.1 เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการและเจ้าหนี้ในหนี้อื่นที่อาจขอรับชำระหนี้ได้จากมูลหนี้ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ศาลได้มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ จะต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ตามแบบพิมพ์ในคดี

ล้มละลายต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในระยะเวลา 2 เดือน นับแต่วันโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด

19.2 หนังสือจำนวนใดที่เจ้าหนี้ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการและชำระค่าธรรมเนียมแล้ว ได้รับยกเว้นไม่ต้องชำระค่าธรรมเนียมในการยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายสำหรับหนังสือจำนวนนั้นอีก

19.3 หนังสือคำตอบแทนของผู้บริหารชั่วคราว ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน และผู้บริหารแผนชั่วคราว และหนังสือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผนและผู้บริหารแผนชั่วคราวก่อนขึ้น เพื่อประโยชน์ในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ รวมทั้งหนังสือลูกหนี้ก่อนขึ้นโดยชอบตามมาตรา 90/12 (9) มิให้อยู่ภายใต้บังคับมาตรา 94 (2)

19.4 หนังสือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผนและผู้บริหารแผนชั่วคราวก่อนขึ้น ตามแผนเพื่อประโยชน์ในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ให้จัดอยู่ในลำดับเดียวกับค่าใช้จ่ายของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ตามมาตรา 130 (2)

20. ความแตกต่างระหว่างผลของคำสั่งศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการกับยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ

การยกเลิกการฟื้นฟูกิจการมีผลทำให้เจ้าหนี้ต้องผูกพันการชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จนกว่าจะได้รับชำระหนี้เสร็จสิ้น ส่วนการยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการมีผลทำให้หนี้ของเจ้าหนี้ที่มีสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการกลับคืนสู่สถานะเดิม เจ้าหนี้มีสิทธิยื่นฟ้องร้องลูกหนี้เป็นคดีแพ่งหรือคดีล้มละลายที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือกรณีที่มีการงดการบังคับคดีในทรัพย์สินของลูกหนี้ไว้ชั่วคราวก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ เจ้าหนี้อย่อมมีสิทธิที่จะบังคับคดีในทรัพย์สินของลูกหนี้ต่อไปได้

21. สถานที่ติดต่อ

สำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ เลขที่ 189/1 อาคาร 25 ปี กรมบังคับคดี ชั้น 4 ถนนบางขุนนนท์ แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700

โทรศัพท์ : 02-887-5093 ถึง 02-887-5099, 02-887-5115

โทรสาร : 02-887-5107

สถานที่ตั้ง สำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานคร 1 - 6

สำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานคร 1

รับผิดชอบคดีแพ่งที่อยู่ในเขตอำนาจของ ศาลแพ่ง ศาลแขวงพระนครเหนือ ศาลแขวงดุสิต ศาลภาษีอากรกลาง และศาลทรัพย์สินทางปัญญา

สำนักงานตั้งอยู่ ณ เลขที่ 3300/77-80 ชั้น 15 อาคารบี ดิเกชั่น ถนนพหลโยธิน แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

โทรศัพท์ 0-2937-4310-7 โทรสาร 0-2937-4318-19

สำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานคร 2

รับผิดชอบคดีแพ่งที่อยู่ในเขตอำนาจของ ศาลแพ่งกรุงเทพใต้

ศาลแขวงพระนครใต้ ศาลแขวงปทุมวัน และศาลแรงงานกลาง

สำนักงานตั้งอยู่ ณ เลขที่ 889 ชั้น 2 อาคารไทยซีซี ทาวเวอร์ ถนนสาทรใต้ แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10120

โทรศัพท์ 0-2672-3186-90 โทรสาร 0-2672-9417-18

สำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานคร 3

รับผิดชอบคดีแพ่งที่อยู่ในเขตอำนาจของ ศาลมีนบุรี

สำนักงานตั้งอยู่ ณ เลขที่ 222 อาคารยูพีไอ ซอยรามคำแหง 164 แยก 2

ถนนรามคำแหง แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร 10510

โทรศัพท์ 0-2517-7987 โทรสาร 0-2517-7989

สำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานคร 4

รับผิดชอบคดีแพ่งที่อยู่ในเขตอำนาจของ ศาลแขวงตลิ่งชัน ศาลจังหวัดตลิ่งชัน และศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

สำนักงานตั้งอยู่ ณ เลขที่ 189/1 อาคารกรมบังคับคดี ถนนบางขุนนนท์ แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700

โทรศัพท์ 0-2881-4999 โทรสาร 0-2887-5038

สำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานคร 5

รับผิดชอบคดีแพ่งที่อยู่ในเขตอำนาจของ ศาลจังหวัดพระโขนง ศาลแขวงพระโขนง ครอบคลุมพื้นที่เขต
บางนา เขตประเวศ เขตพระโขนง และเขตสวนหลวง
สำนักงานตั้งอยู่ ณ อาคารคันทรี่ทาวเวอร์ เอ ชั้น 7 เลขที่ 223/6-12
ถนนสรรพาวุธ เขตบางนา กรุงเทพมหานคร 10260
โทรศัพท์ 0-2361-4217-9 โทรสาร 0-2361-4214

สำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานคร 6

รับผิดชอบคดีแพ่งที่อยู่ในเขตอำนาจของ ศาลแขวงธนบุรี ศาลแพ่งธนบุรี และศาลอาญาธนบุรี
สำนักงานตั้งอยู่ ณ อาคารเลขที่ 155/9 ซอยบางขุนเทียน ซอย 3 แขวงบางบอน เขตบางบอน
กรุงเทพมหานคร 10150
โทรศัพท์ 0-2416-9733, 0-2416-9735, 0-2416-9740-3
โทรสาร 0-2416-9731-2

รายละเอียดเพิ่มเติม

กรมบังคับคดี (บางขุนนนท์)

โทร. 0-2881-4999 หรือทาง <http://www.led.go.th>

ศูนย์ใส่ใจ [Care center]

โทรศัพท์ 0-2887-5083, 0-2881-4999 กด 2

โทรสาร 0-2881-4935

กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม

189/1 ถนนบางขุนนนท์ แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700

โทร. 0 2881 4999 <http://led.go.th>
